

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
OBILOVINY

LISTOPAD
2006

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

Agrární komora ČR
Českomoravské sdružení organizací
zemědělského zásobování a nákupu
Český hydrometeorologický ústav
Český statistický úřad
Ekonomický servis Ministerstva zemědělství
USA (USDA Economic Research Service)
Ministerstvo financí České republiky
Ministerstvo zemědělství České republiky
Official Journal of the European Communities
Organizace OSN pro výživu a zemědělství
(FAO)
Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj
(OECD)
Podniky prvovýroby a zpracovatelského průmyslu
Státní rostlinolékařská správa
Státní zemědělský intervenční fond
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
Výzkumný ústav pivovarský a sladařský, a. s.
Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky
Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s. r. o.

Odbor rostlinné výroby MZe ČR

Odborný editor:

Ing. František Kůst MZe ČR

Ing. Jan Adamec MZe ČR

Ředitel odboru:

Ing. Eva Divišová MZe ČR

*Autoři touto cestou děkuje za spolupráci všem uvedeným organizacím
a jejich odborným pracovníkům.*

Termín marketingový rok, který je ve zprávě používán, začíná pro komoditu obiloviny
1. 7. a končí 30. 6. následujícího kalendářního roku. Počáteční zásoby představují veškeré
nespotřebované obilí na počátku marketingového roku (tedy k 1. 7.) a konečné zásoby veškeré
nespotřebované obilí na konci marketingového roku (tedy k 30. 6. příštího kalendářního roku).

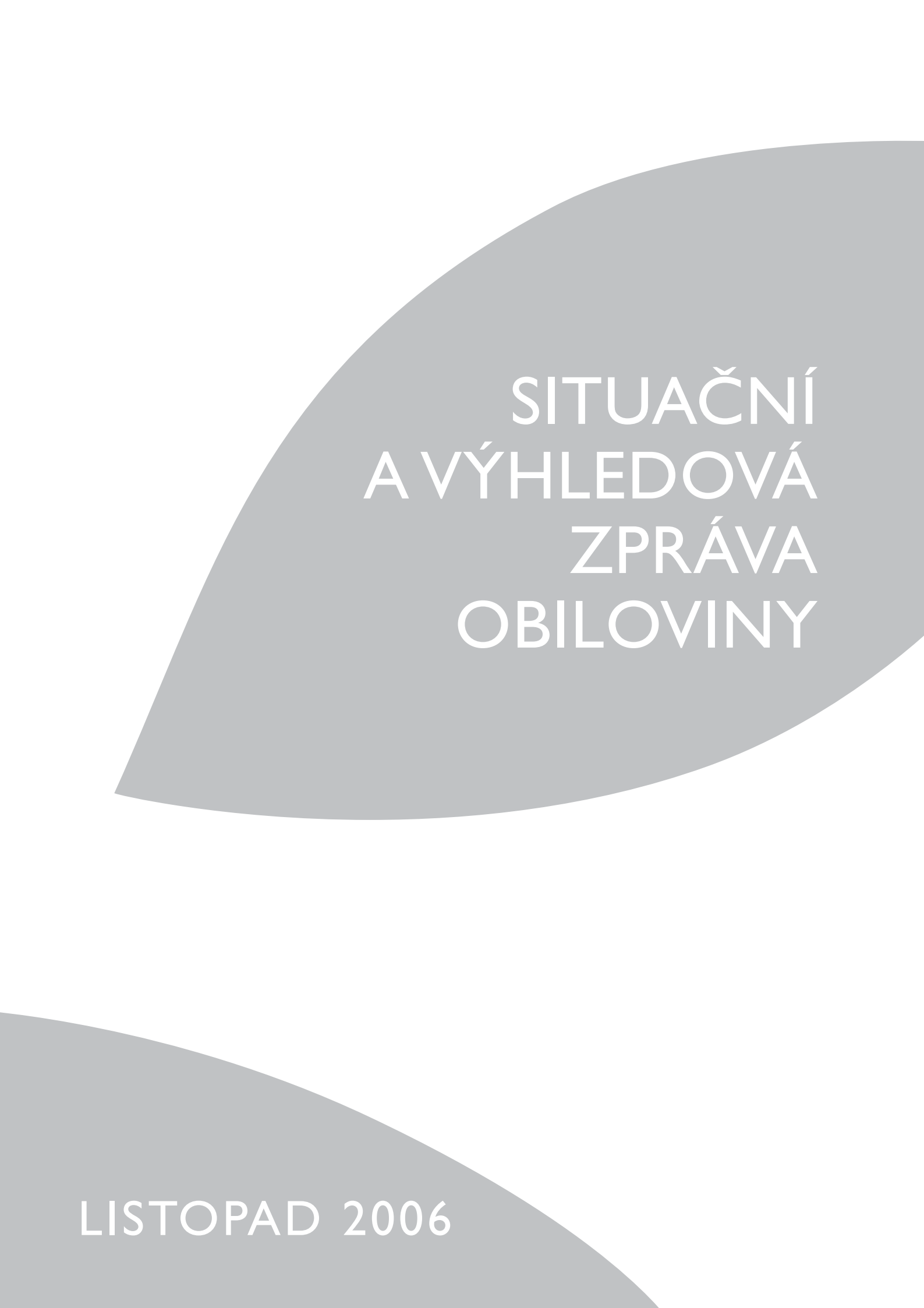
Vydalo Ministerstvo zemědělství České republiky

Těšnov 17, 117 05 Praha I

internet: www.mze.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 80-7084-518-X, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk a distribuce TYPO – J. Jehlička, Třebichovice 9, 237 06 p. Libušín, e-mail: typo.jj@volny.cz

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA OBILOVINY

LISTOPAD 2006

OBSAH

Úvod	3
Seznam zkratk	3
Souhrn	4
Opatření na trhu obilovin ČR	6
1. Pravidla agrárního obchodu ČR	6
2. Rozdělení odpovědnosti SZIF platební agentury a celní správy při provádění obchodních mechanismů	7
3. Zásahy SZIF platební agentury	7
4. Celní opatření platná od 1.5.2004 dle celního sazebníku EU	9
5. Licenční politika	10
6. Daňová politika	10
7. Legislativa ČR vztahující se k obilovinám	11
8. Významná nařízení ES k společné organizaci trhu v odvětví obilovin	16
9. Harmonizované nebo nové normy vztahující se k obilovinám	17
10. Podpůrné programy pro rok 2006	19
11. Nepotravinářské využití obilovin	26
Mezinárodní trh s obilovinami	27
Trh s obilovinami v České republice	40
Obiloviny celkem	42
Pšenice	51
Žito	53
Ječmen	64
Oves	72
Kukuřice	76
Triticale (Žitovec)	81
Ostatní obiloviny	84
Přílohy	85

ÚVOD

Tato situační a výhledová zpráva Obiloviny z listopadu 2006 navazuje na zprávu vydanou v listopadu 2005. Vychází z údajů dostupných do 15. 10. 2006, pokud není uvedeno jinak. V prvním oddílu je stručně popsána zemědělská politika ČR týkající se obilnářství, ve druhém aktuální stav zahraničního trhu s obilovinami s důrazem na sousední země a ve třetím situace v České republice. Součástí Situační a výhledové zprávy Obiloviny jsou přílohy, obsahující podrobné údaje týkající se obilovin pro případnou další analytickou práci. Situační a výhledová zpráva Obiloviny využívá za účelem vyšší objektivnosti více zdrojů informací.

Situační a výhledové zprávy jsou k dispozici v budově Ministerstva zemědělství ČR, na zemědělských agenturách MZe ČR a na krajských pracovištích Agrární komory ČR. V elektronické podobě je Situační a výhledová zpráva k dispozici na internetové adrese <http://www.mze.cz>.

SEZNAM ZKRATEK

AKP	Skupina afrických, karibských a tichomořských rozvojových zemí.
CEFTA	Středoevropská dohoda o volném obchodu.
CIF (c.i.f.)	Cost, Insurance, Freight = výlohy, pojistné, dopravné placeny. Prodávající platí přepravu zboží do místa určení včetně pojištění. Kupující nese výlohy od vyložení zboží v místě určení.
DG – TAXUD	Directorate General Taxation and Customs Union, Generální ředitelství pro daně a celní unii.
EAGGF	European Agricultural Guarantee and Guidance Fund, Evropský zemědělský orientační a záruční fond.
EHP	Evropský hospodářský prostor.
EU	Evropská unie.
EUR	Zkratka eura, společné měnové jednotky jedenácti států Evropské unie.
ESVO	Evropské sdružení volného obchodu.
FAO	Food and Agriculture Organisation of the United Nations, Organizace OSN pro výživu a zemědělství.
FIFG	Financial Instrument for Fisheries Guidance, Finanční nástroj pro podporu rybolovu.
FOB (f.o.b.)	Free on Board = volně na palubu lodi. Prodávající hradí náklady až po naložení do dopravního prostředku na uvedeném místě.
HUF	Zkratka maďarského forintu, maďarské měnové jednotky.
IGC	International Grain Council, Mezinárodní obilná rada.
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj.
ONIC	Office National Interprofessionel des Céréales, Národní úřad pro obiloviny.
PLN	Zkratka polského nového zlotého, polské měnové jednotky.
PGRLF	Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.
RUB	Zkratka ruského rublu, ruské měnové jednotky.
SKK	Zkratka slovenské koruny, slovenské měnové jednotky.
SZP	Společná zemědělská politika
SSHR	Správa státních hmotných rezerv.
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond.
USDA	U. S. Department of Agriculture, Ministerstvo zemědělství USA.
WTO	World Trade Organization, Světová obchodní organizace.

SOUHRN

Na základě výsledků soupisu ploch osevů ČSÚ k 31. 5. 2006 dosáhla výměra všech obilovin pěstovaných pro sklizeň v roce 2006 celkové rozlohy 1 527,1 tis. ha. Z dlouhodobého pohledu je znovu potvrzen trend určité stabilizace osevních ploch, kdy osevní plocha pěstovaných obilovin osciluje kolem výměry 1600 tis. ha. V meziročním srovnání se jedná o mírný pokles o 66,4 tis. ha (tj. o 4,2 %). Pokles byl zaznamenán u všech druhů ozimých obilovin, z toho největší výpadek byl uskutečněn u ozimého žita o 24,4 tis. ha (tj. o 52,1 %). U všech jarních obilovin bylo dosaženo mírného navýšení osevních ploch v důsledku velmi dlouhé zimy a špatného přezimování ozimých obilovin s následným náhradním osevem jařin.

Ze struktury výměr jednotlivých druhů obilovin ve srovnání s údaji loňského roku vyplývá, že v zastoupení jednotlivých druhů obilovin nedošlo ani letos k významnému posunu. Zcela dominantní roli mezi obilovinami hraje znovu ozimá pšenice. K 31. 5. 2006 bylo v ČR pěstováno 719,5 tis. ha ozimé pšenice, což je o 43,3 tis. ha (tj. o 5,7 %) méně, než tomu bylo v roce 2005. Pěstební výměra ostatních ozimých obilovin vykazovala pokles osevních ploch (u ozimého ječmene byl pokles o 17,9 % a u triticales dokonce o 36,7 %).

Všechny jarní obiloviny zaznamenaly meziroční nárůst osevních ploch (kukuřice o 6,2 %, jarní ječmen o 7,3 %, jarní pšenice o 7,5 % a oves o 11,7 %). Na nárůstu pěstování jarních obilovin mají vysoký podíl zaorávky ozimů v důsledku špatného přezimování ozimých plodin a jarních záplav v některých krajích ČR.

Ozimá pšenice si svojí výměrou pěstování stále zachovává mezi ostatními obilovinami své výjimečné postavení, které se bezprostředně promítá do celkových výsledků sklizně s vlivem na celkovou bilanci obilovin.

Předpokládaná celková sklizeň obilovin v roce 2006, vycházející z odhadu ČSÚ k 15. 9. 2006, doplněná o odhad Ministerstva zemědělství u okrajových obilovin, činí 6 491,9 tis. tun. Jedná se o poměrně velký meziroční pokles produkce obilovin o 1 168,0 tis. tun (tj. o 15,2 %). Předpokládaná celková produkce obilovin v letošním roce se řadí ve srovnání s konečnými sklizněmi předchozích let mezi průměrné sklizně, které byly zaznamenány v letech 1992 – 1996. Taková velmi průměrná úroveň sklizně obilovin s nízkými jakostními parametry znamená, že celkový charakter našeho vnitřního trhu se změní na trh s vyrovnanou nabídkou se zvýšenou poptávkou po jakostní produkci (především sladovnického ječmene a žita).

Vysoké sklizně obilovin ročníků 2004 a 2005 v EU 25 se dle odhadů nebudou opakovat, přesto se očekává, že celková produkce obilovin dosáhne výše 253,8 mil. tun (pokles o 29,6 mil. tun tj. o 10,4 %). Vzhledem k vysokým počátečním zásobám EU 25 dosáhla celková úroveň nabídky 329,4 mil. tun. Celkový odhad spotřeby EU 25 se mírně zvýšil na 247,2 mil. tun díky zvýšení odhadu spotřeby obilovin k výrobě biopaliv (2,5 mil. tun). Úroveň exportu je podobná jako v minulém roce, celkový vývoz EU 25 činí 23,1 mil. t z toho 14,7 mil. tun tvoří vývoz pšenice včetně pšenice tvrdé. Konečné zásoby k 30. 6. 2006 jsou na úrovni 59,1 mil. tun obilovin (snížení oproti marketingovému roku 2004/05 z 65,5 mil. tun). Z toho celkové intervenční zásoby EU 25 činí 14,8 mil. tun (pokles oproti minulému roku z 15,5 mil. tun). Hlavní podíl na intervenčních zásobách ke konci marketingového roku má kukuřice (6,0 mil. tun) a pšenice obecná (6,0 mil. tun). Rekordní redukce intervenčních zásob bylo dosaženo u ječmene (k 30. 6. 2006 se v intervenčních zásobách nachází 1,9 mil. tun ječmene).

Pro marketingový rok 2006/07 naznačují současné odhady zvýšení produkce EU 25 na 262,6 mil. tun obilovin. Nárůst produkce lze očekávat u pšenice, ječmene a kukuřice; snížení naopak u žita a triticales. Odhad průměrného výnosu obilovin naznačuje mírné zvýšení u států EU 15 a snížení u států EU 10. Podobný vývoj je očekáván u produkce obilovin.

V marketingovém roce 2005/2006 byl v ČR opět zahájen intervenční nákup obilovin dle pravidel EU, který je shodný pro všechny členské země EU. Zemědělskými subjekty bylo od 1. 11. 2005 do 31. 5. 2006 nabídnuto do intervenčního nákupu celkem 741 459 tun obilovin. Celkové převzaté množství do intervenčního nákupu činilo 543 821 tun obilovin. Smluvní skladová kapacita v ČR ke dni 30. 9. 2006 činila 652 659 tun obilovin, z toho Loco 457 669 tun a destinace 194 990 tun.

Ze sklizní ročníků 2004 a 2005 bylo v rámci vyhlášených nabídkových řízení pro vývoz intervenčních zásob obilovin (pšenice, ječmen) do určitých třetích zemí a (kukuřice) na trh ES z celkového převzatého množství 1 451 739 tun obilovin prodáno 1 445 825 tun obilovin. Na intervenčních skladech ČR zbývá 1 000 tun pšenice a 5 228 tun ječmene.

Pro marketingový rok 2006/2007 jsou pravidla intervenčního nákupu v základních parametrech (druhy intervenčně nakupovaných obilovin, minimální akceptované množství, zahájení intervenčního nákupu atd.) nezměněna. Změna je však znovu v oblasti posuzování kvality, kdy se NK č. 824/2000 novelizuje NK č. 1572/2006 a stanovují se postupy pro přejímání obilovin intervenčními agenturami a metody analýzy pro určování jakosti obilovin (týká se především kukuřice). Dále byla schválena úprava NK č. 2131/1993, kterým se stanoví postupy a podmínky pro prodej obilovin z intervenčních zásob. Upraveny jsou zejména podmínky prodeje obilovin z intervenčních zásob ke zpracování na bioethanol, který je užíván k výrobě biopaliv prostřednictvím speciálních tendrů.

Celkový dovoz ve výši 61,1 tis. tun v minulém marketingovém roce sloužil především pro potřeby doplnění špičkových partií pšenice tvrdé a žita. U ostatních komodit byl dovoz velmi nízký (kromě kukuřice, kde se dováželo především osivo) a tvořil 10,1 % celkového skutečného dovozu. Předpokládaný dovoz pro stávající marketingový rok 2006/2007 se očekává v důsledku průměrné, méně jakostní sklizně ve výši 210,0 tis. tun. U celkového vývozu se očekává jeho výrazný pokles z 1 961,9 tis. tun v marketingovém roce 2005/2006 na 661,0 tis. tun v marketingovém roce 2006/2007. Uvedený poměrně nízký vývoz je předpokládán především z důvodů průměrné, méně jakostní sklizně v ČR a zajištění domácí spotřeby.

Přes průměrnou sklizeň obilovin v letošním roce zůstává i nadále zachován dominantní vliv pšenice na celkovou bilanční rovnováhu všech obilovin. V roce 2006 se po dvou minulých ročnících nevytváří výrazné přebytky obilovin. Případné přebytky u některých komodit z letošní sklizně by se bez problémů měly odčerpat prostřednictvím intervenčních nákupů. V tomto marketingovém roce 2006/2007 se neočekává výrazný zájem o tento nákup.

Další, velmi vysoká produkce obilovin ze sklizně 2005 negativně působila na cenový vývoj v průběhu celého marketingového roku 2005/2006. U většiny komodit ceny stagnovaly nebo jejich růst byl velmi pozvolný. Cenová stagnace se projevila především u pšenice potravinářské, kde po celý marketingový rok 2005/2006 nedošlo k překročení cenové úrovně 3 000 Kč. Někteří zemědělci hledali jistotu a uplatnili část své produkce v intervenčním nákupu za pevnou intervenční cenu 101,31 €/t. Pro marketingový rok 2006/2007 se předpokládá, že vlivem průměrné a méně kvalitní produkce obilovin dojde k nárůstu cen na obilném trhu u většiny komodit. Vzhledem k nižší nabídce obilovin potravinářské kvality se dá předpokládat, že měsíční průměry cen potravinářské pšenice u zemědělců dosáhnou v závěru roku 2006 úrovně 3 700 – 3 900 Kč a u krmné pšenice 2 800 – 3 000 Kč. Také u ostatních krmných obilovin lze předpokládat nárůst cenových průměrů, a to u ovsu na 2 500 – 2 700 Kč/t, u ječmene krmného na 2 600 – 2 750 Kč/t a u kukuřice na 3 300 – 3 400 Kč/t.

Cenový nárůst se také výrazně dotkne komodity, která nebyla v předchozích letech ve výrazném přebytku, neměla problémy s kvalitou a rozsah jejího pěstování byl smluvně zajištěn. Týká se především sladovnického ječmene, u kterého se předpokládá nárůst cenové hladiny do výše 3 800 – 4 000 Kč/t. U žita se předpokládá vzhledem k jeho výraznému nedostatku na vnitřním trhu ČR ještě vyšší cenový nárůst s cenovou úrovní 3 900 – 4 100 Kč/t.

OPATŘENÍ NA TRHU OBILOVIN ČESKÉ REPUBLIKY

I. Pravidla agrárního obchodu ČR

Společná zemědělská a společná obchodní politika EU

Česká republika jako člen EU, je povinna dodržovat principy a pravidla Společné zemědělské politiky (SZP), která zabezpečuje regulaci trhu s obilovinami zejména prostřednictvím společné organizace trhu (SOT) s obilovinami. Společná zemědělská politika (SPZ) v podstatě spočívá na třech principech. Jedná se o princip jednotného trhu, princip preference Společenství a princip finanční solidarity.

Princip jednotného trhu představuje volný pohyb zemědělských produktů mezi jednotlivými členskými státy. Zemědělský trh je součástí velkého jednotného vnitřního trhu, z něhož jsou vyloučena taková opatření, která doprovázejí běžný zahraniční obchod, jako jsou cla, obchodní omezení, vývozní dotace apod. Aby jednotný trh mohl fungovat, bylo nezbytné zavést jednotné předpisy, jednotné ceny a jednotná pravidla hospodářské soutěže. Princip jednotného trhu vyplývá z používání jednotlivých nástrojů na území všech členských států. Vyžaduje jednotný tržní management a předpokládá rovněž jednotnou ochranu na vnějších hranicích.

Princip preference Společenství je logickým následkem vytvoření jednotného zemědělského trhu. Je to v podstatě prosazení zásad, které poskytují přednost odbytu produktům vyrobených v členských zemích. Tento princip je velmi důležitý, protože chrání vnitřní trh před levnými dovozy a před nadměrným kolísáním světového trhu. Toho je možné dosáhnout pomocí různých zemědělsko politických nástrojů. Ty při dovozech a vývozech působí jako určitá zdymadla, která na hranicích zachycují a vyrovnávají cenové výkyvy.

Princip finanční solidarity je základním pilířem Společné zemědělské politiky, neboť její vytvoření znamená, že náklady na její fungování musí být hrazeny společně. Aby mohla prakticky fungovat, je vytvořen společný fond – EAGGF – Evropský zemědělský garanční a orientační fond (European Agricultural Guarantee and Guidance Fund), který je součástí rozpočtu Společenství (od 1. 1. 2007 přechází fond EAGGF pod EAFRD). Skládá se ze dvou sekcí:

- záruční sekce, která financuje náhrady na vývoz do třetích zemí a intervence zaměřené na stabilizaci zemědělských trhů,
- orientační sekce, která financuje strukturálně politická opatření.

SOT obiloviny je v rámci pravidel daných základním nařízením Rady č. 1784/2003 o společné organizaci trhu s obilovinami řízena Evropskou komisí. Přijímaná opatření jsou předkládána ke schválení řídicímu výboru pro obiloviny (ŘVO), který je tvořen zástupci EK a členských států, a který má za úkol vyjadřovat se k předkládaným návrhům nařízení, schvalovat návrhy opatření k řízení trhu, které jsou předkládány Evropskou komisí a zejména zprostředkovávat kontakt a výměnu informací mezi členskými státy a Komisí. Nástrojem pro realizaci SOT obiloviny v ČR na národní úrovni je Státní zemědělský intervenční fond SZIF.

Evropská unie (EU) praktikuje jednak společnou zemědělskou politiku (SZP) a jednak společnou obchodní politiku. Obě tyto politiky zcela zásadně ovlivňují agrární obchod České republiky. Vstupem České republiky do EU se zahraničním obchodem stal pouze obchod se zeměmi mimo EU, tzv. třetími zeměmi. Obchod mezi současnými členskými státy je obchodem vnitřním v rámci jednotného trhu EU. Povinností všech členských zemí EU je uskutečňovat jak SZP, tak i společnou obchodní politiku a řídit se jednotnými právními předpisy v rámci těchto politik vydaných EU. Jedna z prvních tržních organizací byla zavedena již v roce 1962 pro obiloviny.

Společná zemědělská politika uplatňuje jednotné zásady pokud jde o podporu exportu zemědělských komodit a přístup na trh v podobě preferenčních ujednání. Pro dovozy do EU platí společný celní sazebník EU včetně jednotných celních preferencí a preferenčních celních kvót.

Společná obchodní politika je založena na jednotných zásadách, zejména pokud jde o úpravy celních sazeb, uzavírání celních a obchodních dohod, liberalizačních opatření, vývozní politiku, ochranná obchodní opatření apod.

2. Rozdělení odpovědnosti SZIF platební agentury a celní správy při provádění obchodních mechanismů

Odpovědnosti SZIF platební agentury v oblasti SZP

- Zveřejňuje informace o
 - zboží, na jehož dovoz nebo vývoz je povinná dovozní nebo vývozní licence,
 - sazbách vývozních subvencí a vývozních clech,
 - podmínkách podávání žádostí o udělování vývozních subvencí a o povinnosti placení vývozních cel.
- Registruje obchodníky, kteří exportují zemědělské a zpracované zemědělské výrobky a žádají o licence.
- Vydává vývozní a dovozní licence a výpisy z nich (včetně osvědčení o stanovení vývozní subvence předem).
- Přijímá kauce požadované v rámci SZP pro dovozní a vývozní licence, vývozní subvence, předběžné platby a další opatření.
- Provádí platby vývozních subvencí a vybírá vývozní cla.
- Při vývozu zpracovaných zemědělských výrobků vede registr předpisů.

Odpovědnosti celní správy v oblasti SZP

- Přijímání (uznávání) dovozních a vývozních deklarací.
- Ověřování tarifní klasifikace zboží při dovozu a vývozu.
- Ověřování dovozních a vývozních licencí a připisování vyvážených množství na licencích.
- Vybírání poplatků při dovozu (cla a jim ekvivalentní poplatky).
- Provádí fyzickou kontrolu zahrnující zkoušení a odebírání vzorků.
- Kontroluje zboží z jiných členských států, na které jsou v těchto státech udělovány produkční podpory.
- Potvrzuje vývoz zboží do určených míst (distancí), pro které je vývoz určen.

Platební agentury úzce spolupracují s celní správou a předávají si vzájemně potřebné informace k pokud možno bezporuchovému provádění obchodních mechanismů a k zajištění regulace obchodu s třetími zeměmi v rámci pravidel SZP. Platební agentury rovněž mohou část svých činností a pravomocí delegovat na orgány celní správy. Jsou však zodpovědné za řádné informování Komise o aktivitách vztahujících se k obchodním mechanismům.

3. Zásahy SZIF platební agentury

Právní úprava činnosti SZIF

Zákonem č. 256/2000 Sb., ze dne 14. července roku 2000, o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů byl zřízen Státní zemědělský intervenční fond (dále pouze „Fond“). Jeho úkolem je na základě nařízení vlády, vydaných k provedení tohoto zákona, provádět a zavádět tržní pořádky pro stabilizaci trhů se zemědělskými výrobky a potravinami.

V letech 2003 a 2004 byla schválena rozsáhlá novela zákona č. 256/2000 Sb., prostřednictvím zákonů č. 128/2003 Sb. a č. 85/2004 Sb. Hlavním cílem novelizace zákona bylo vytvoření podmínek pro plnou realizaci společné zemědělské politiky EU. Předmětem novel byla ta ustanovení zákona, která jsou nezbytná pro činnost SZIF podle předpisů Evropského společenství. Jedná se především o úpravu a zpřesnění ustanovení, vztahující se k finančním podporám, subvencím či intervenčním nákupům. Zároveň došlo k posílení kontrolních mechanismů SZIF. Dalším významným důvodem novel bylo zakotvení integrovaného administrativního a kontrolního systému, zejména pak vznik a vedení evidence využití zemědělské půdy podle uživatelských vztahů v souladu s požadavky EU. Novela

zákona č. 128/2003 Sb., o SZIF, zároveň k 30. 4. 2004 ukončila působnost Prezidia SZIF a řada jeho aktivit přešla na Evropskou komisi a některé úkony na Ministerstvo zemědělství. Činnost SZIF se dále řídí úplným zněním zákona ČR, č. 252/1997 Sb., o zemědělství ve znění zákona č. 62/2000 Sb., zákona č. 307/2000 Sb., ve znění zákona č. 128/2003 Sb., a zákona č. 85/2004 Sb., a nařízeními Rady nebo Komise Evropského společenství.

Dnem 30. 4. 2004 byla SZIF udělena akreditace jako Platební agentuře pro provádění Společné zemědělské politiky financované ze záruční sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu. Česká republika je tímto aktem plně připravena administrovat platby jak ze zdrojů EU, tak i z národních zdrojů.

Regulace společného trhu s obilovinami v marketingovém roce 2005/2006

Pravidla režimu intervenčního nákupu stanovuje Evropská komise a jsou platná pro všechny členské státy Evropské unie. V České republice byl intervenční nákup realizován v období od 1. listopadu do 31. července a to pro pšenici obecnou, ječmen obecný a kukuřici setou. Intervenční nákup obilovin v České republice vycházel ze základních nařízení, která upravují provádění společné organizaci trhu s obilovinami. Jsou to: Nařízení Rady č. 1784/2003, o společné organizaci trhu s obilovinami; Nařízení Komise (ES) č. 824/2000, kterým se stanoví postupy přejímání obilovin intervenčními agenturami a metody analýzy pro určování kvality obilovin; Nařízení vlády ČR č. 180/2004 Sb., kterým se stanoví bližší podmínky při provádění opatření společné organizace trhu s obilovinami.

Intervenční nákup obilovin ze sklizně roku 2005:

Zemědělskými subjekty bylo od 1. 11. 2005 do 31. 5. 2006 nabídnuto do intervenčního nákupu celkem 741 459 tun obilovin, z toho 295 572 tun pšenice; 214 595 tun ječmene; 231 292 tun kukuřice. Převzaté množství do intervenčního nákupu činilo 543 821 tun obilovin, z toho pšenice činila 244 194 tun, ječmen 176 029 tun a kukuřice 123 598 tun, což odpovídá objemu finančních prostředků 1 658,7 mld. Kč. Z celkového převzatého množství 543 821 tun činily Loco nabídky 415 982 tun a destinační nabídky byly ve výši 127 839 tun.

Intervenční skladování obilovin:

Smluvní skladová kapacita v ČR ke dni 30. 9. 2006 vykazovala 652 659 tun obilovin, z toho smlouvy na dlouhodobé skladování činily 582 659 tun (z toho Loco vlastní 364 203 tun, Loco cizí 25 466 tun, destinace 192 990 tun) a smlouvy na krátkodobé skladování činily 70 000 tun (z toho Loco vlastní 68 000 tun, Loco cizí 0,0 tun, destinace 2 000 tun). SZIF měl ke dni 30. 9. 2006 uzavřeno 53 smluv ve 104 skladech, z toho 51 smluv je dlouhodobých (102 skladů) a 2 smlouvy krátkodobé (2 sklady).

Intervenční prodej obilovin ze sklizně ročníků 2004 a 2005:

Ze sklizně ročníků 2004 a 2005 z celkového převzatého množství **1 451 739 tun** obilovin bylo prodáno **celkem 1 445 825 tun obilovin**.

Na intervenčních skladech zbývá ke dni 30. 9. 2006 – **1 000 tun pšenice a 5 228 tun ječmene**.

Prodej obilovin ze sklizně 2004 a 2005:

	Pšenice prodáno t	Ječmen prodáno t	Kukuřice prodáno t	Celkem prodáno obilovin t
NK č. 458/2005 pšenice z ČR	351 927			351 927
NK č. 1063/2005 pšenice z ČR	518 018			518 018
NK č. 1375/2005 ječmen z ČR		202 735		202 735
NK č. 1622/2005 pšenice z Brake	55 208			55 208
NK č. 1845/2005 kukuřice do ES			154 527	154 527
NK č. 256/2006 ječmen z Belgie		53 665		53 665
NK č. 257/2006 pšenice z Belgie	105 797			105 797
Prodej pš. na domácí trh do 5000 t	3 948			3 948
Celkem prodáno	1 034 898	256 400	154 527	1 445 825

Pramen: SZIF Praha

Regulace společného trhu s obilovinami v marketingovém roce 2006/2007

V marketingovém roce 2006/2007 platí pro intervenční nákup obilovin stejná nařízení, která jsou uvedena v textu odstavce Regulace společného trhu obilovin v marketingovém roce 2005/2006. Nařízení komise (ES) č. 1572/2006 novelizuje Nařízení komise (ES) 824/2000 tím, že stanovuje postupy při přejímání obilovin intervenčními agenturami a metody analýzy pro určování jakosti obilovin (týká se především kukuřice). Všechny základní informace týkající se intervenčního nákupu v marketingovém roce 2006/2007 jsou uvedeny na internetových stránkách SZIF na internetové adrese <http://www.szif.cz> – „Základní informace o přejímání obilovin při intervenčním nákupu obilovin ze sklizně roku 2006“ a „Zjišťování a stanovení kontaminujících látek při intervenčním nákupu obilovin ze sklizně roku 2006 na základě analýzy rizik“ (jsou umístěny v sekci Společná organizace trhu / Komodity – Rostlinná výroba – Obiloviny – Intervenční nákup obilovin).

Seznam intervenčních center platných pro Českou republiku je ustanoven nařízením Komise (ES) č. 750/2004. Hlavní význam existence intervenčních center spočívá v zajištění spravedlivého rozvržení nákladů na dopravu zboží k intervenci. Přepravení náklady na dopravu obilovin z nabízejícího skladu do intervenčního skladu proplácí platební agentura dodavateli na základě tarifních vzdáleností a paušálních nákladů stanovených SZIF. Zároveň je od základní intervenční ceny za dodané obiloviny odečítána tzv. Parita, která je tvořena přepravními náklady na dopravu obilovin z nabízejícího skladu do intervenčního centra.

4. Celní opatření platné po vstupu ČR do EU

Celní kvóty jsou určeny množstvím zboží (vyjádřené hmotností, objemem nebo hodnotou), které je propuštěno do volného oběhu za sníženou celní sazbu. Celní kvóty stanovené v rámci EU jsou společné pro všechny členské státy EU. Jsou řízeny Generálním ředitelstvím pro daně a celní unii – DG TAXUD (Directorate General: Taxation and Customs Union) v Bruselu. Pravidla řízení (administrace) uvedených celních kvót v EU jsou upravena Nařízením Komise (EHS) č. 2454/93 – Prováděcí předpis k Nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství.

Národní předpisy pro implementaci celního zákona a vnitřních předpisů jsou následující:

- Vyhláška č.199/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení celního zákona a kterou se zrušují některé vyhlášky upravující osvobození od dovozního cla a nepreferenční původ zboží.
- Vyhláška č.201/2005 Sb., o statistice dováženého a vyváženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropského společenství.

Kvóty v rámci společné zemědělské politiky

Vzhledem k tomu, že se na každý produkt vztahují určitá obchodní opatření, která zahrnují i celní kvóty, musí být definována opatřeními (Nařízení Komise nebo Rady EU). Tam, kde je opatření pro celní kvóty, musí být kvóty jasně definovány 6ti místným číselným kódem, známými jako „order number“ (ON). Celní kvóty uplatňované v rámci společné zemědělské politiky a vztahující se na dovoz zemědělských komodit jsou spravovány na základě licencí.

Dovozce, který požaduje uplatnění snížené celní sazby v rámci těchto kvót, musí kromě vyplnění příslušných údajů do JCD (Jednotná celní deklarace) při propouštění zboží do volného oběhu předložit platnou licenci.

Získáním licence má deklarant rezervovanou část celní kvóty pro příslušný kalendářní rok. Licence se uděluje na základě písemné žádosti a splnění ostatních podmínek. Jednou z podmínek pro udělení licence je složení kauce, která se držiteli licence vrací v případě využití licence, tzn. dovozu požadovaného množství zboží. Licence mohou být obchodovatelné. Licence vydaná v jednom členském státu EU platí i v ostatních členských státech EU. V České republice tyto licence v rámci společné zemědělské politiky vydává Státní zemědělský intervenční fond (SZIF), viz internetová stránka www.szif.cz.

Administrace těchto celních kvót spadá v rámci EK do působnosti DG AGRI. Ostatní licence, nevztahující se na dovoz a vývoz zemědělských komodit, bude i nadále vydávat licenční správa Ministerstva průmyslu a obchodu.

Ovšem i zde existuje výjimka potvrzující pravidlo v několika málo případech, kdy u celní kvóty došlo k převedení řízení z DG AGRI do DG TAXUD. Pak je celní kvóta uplatňována metodou „First – come – first – served“, ale i přesto je nutno předložit platnou licenci.

5. Licenční politika

Systém dovozních a vývozních licencí a certifikátů je založen na horizontálním Nařízení Komise č. 1291/2000, které stanoví společná prováděcí pravidla k aplikaci licencí v členských státech EU. Smyslem licenčního režimu je :

- získávat údaje pro analýzu a kontrolu dovozu a vývozu (a následné řízení trhu),
- zajišťovat systém celních kvót na dovozy,
- zabezpečit dodržování závazků GATT/WTO v oblasti dovozu a vývozu.

Dovozní a vývozní licence představují oprávnění, ale zároveň i závazek pro vývoz nebo dovoz určitého množství konkrétního výrobku v daném období platnosti licence.

Licence pro obiloviny vydává SZIF jako platební agentura v rámci společné organizace trhu s obilovinami. Veškerý dovoz a vývoz produktů, které patří pod společnou organizaci trhu s obilovinami, podléhá předložení dovozní nebo vývozní licence s výjimkou malých množství jejichž výše je uvedena v příloze III. Nařízení Komise č. 1291/2001.

Veškeré informace týkající se výdeje licencí pro obiloviny jsou uvedeny na internetových stránkách www.szif.cz

6. Daňová politika

V souvislosti se vstupem do Evropské unie musela Česká republika jako členský stát přizpůsobit svůj daňový systém principům stanoveným právní úpravou Evropského společenství. Jednou z oblastí, které se tato změna dotkla, je režim daně z přidané hodnoty uplatňovaný u obchodů uskutečňovaných uvnitř společného trhu EU. Ode dne vstupu ČR do EU je Česká republika povinna uplatňovat DPH v souladu s pravidly, která existují v Evropské unii. Základní principy pro zdanění daní z přidané hodnoty jsou obsaženy v Šesté směrnici Rady EU č. 77/388/EHS, ve znění pozdějších předpisů. Tyto principy jsou členské státy povinny implementovat do svých národních právních předpisů. V České republice to je nový zákon o DPH, který od 1. 5. 2004 nahradil stávající zákon č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

Zákonem č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních došlo od roku 2004 k zásadním změnám při správě, placení i termínech splatnosti spotřebních daní. Při plnění daňových povinností platí, není-li v příslušném daňovém zákonu stanoveno jinak, společná procesní pravidla, která byla přijata zákonem ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o správě daní a poplatků"). Podle specifických ustanovení zákona o spotřebních daních mohou předkládat daňová přiznání k uplatnění nároku na vrácení spotřební daně také právnické a fyzické osoby, mající postavení daňových poplatníků, které nakoupily nebo samy vyrobily a prokazatelně použily minerální oleje pro výrobu tepla (dále jen "topné oleje") a vybrané minerální oleje pro zemědělskou prvovýrobu, lesní školky a obnovu a výchovu lesa (dále jen "zelená nafta"). Zákon č. 693/2004 Sb., kterým se měnil zákon č. 237/2004 Sb., o spotřebních daních, nezměnil nárok na vrácení 60 % spotřební daně, vznikající právnickým a fyzickým osobám, provozujícím zemědělskou

prvovýrobu, lesní školky a obnovu a výchovu lesa, které nakoupily stanovené druhy olejů, paliv a maziv a prokazatelně je použily pro výše uvedené druhy činností. Způsob výpočtu vratky spotřební daně a ostatní podrobnosti upravuje vyhláška MZe č. 79/2005 Sb., s účinností od 1. 3. 2005.

7. Legislativa ČR vztahující se k obilovinám

Následující přehled právních předpisů navazuje na přehled z předchozí Situační a výhledové zprávy Obiloviny z listopadu 2005 a zahrnuje výběr právních předpisů týkajících se komodity obiloviny do částky 149 roku 2006 .

Zákon č. 316/2006 Sb.,

Úplné znění zákona č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (zákon o oběhu osiva a sadby), jak vyplývá z pozdějších změn

Účinnost od 27. 6. 2006.

Uveřejněno v č. 98/2006 Sbírky zákonů.

Zákon č. 178/2006 Sb.,

kterým se mění zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (zákon o oběhu a osiva a sadby), ve znění zákona č. 444/2005 Sb., a některé další zákony

Účinnost od 5. 5. 2006.

Uveřejněno v č. 61/2006 Sbírky zákonů.

Zákon č. 131/2006 Sb.,

kterým se mění zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Účinnost od 14. 4. 2006.

Uveřejněno v č. 45/2006 Sbírky zákonů.

Zákon č. 32/2006 Sb.,

úplné znění zákona č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin a o změně zákona č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o ochraně práv k odrůdám), jak vyplývá z pozdějších změn

Účinnost od 8. 2. 2006.

Uveřejněno v č. 15/2006 Sbírky zákonů.

Zákon č. 30/2006 Sb.,

úplné znění zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, jak vyplývá z pozdějších změn

Účinnost od 2. 2. 2006.

Uveřejněno v č. 14/2006 Sbírky zákonů.

Zákon č. 5/2006 Sb.,

úplné znění zákona č. 256/2000 Sb., o státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu), jak vyplývá z pozdějších změn

Účinnost od 6. 1. 2006.

Uveřejněno v č. 2/2006 Sbírky zákonů.

Zákon č. 4/2006 Sb.,

úplné znění zákona č. 252/1997 sb., o zemědělství, jak vyplývá z pozdějších změn

Účinnost od 6. 1. 2006.

Uveřejněno v č. 2/2006 Sbírky zákonů.

Zákon č. 554/2005 Sb.,

zákon, kterým se mění zákon č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin a o změně zákona č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o ochraně práv k odrůdám), ve znění pozdějších předpisů

Účinnost od 30. 12. 2005.

Uveřejněno v č. 188/2005 Sbírky zákonů.

Zákon č. 553/2005 Sb.,

zákon, kterým se mění zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb., a některé další zákony

Účinnost od 30. 12. 2005.

Uveřejněno v č. 188/2005 Sbírky zákonů.

Zákon č. 441/2005 Sb.,

zákon, kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Účinnost od 10. 11. 2005.

Uveřejněno v č. 154/2005 Sbírky zákonů.

Usnesení Poslanecké sněmovny k zákonu

kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, přijatému Parlamentem dne 21. září 2005 a vrácenému prezidentem republiky dne 6. října 2005

Účinnost od 10. 11. 2005.

Uveřejněno v částce 154/2005 Sbírky zákonů.

Nařízení vlády č. 432/2006 Sb.,

Kterým se mění nařízení vlády č. 141/2006 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám pro rok 2006

Účinnost od 8. 9. 2006.

Uveřejněno v částce 139/2006 Sbírky zákonů.

Nařízení vlády č. 351/2006 Sb.,

kterým se mění nařízení vlády č. 242/2004 Sb., o podmínkách provádění opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívající v ochraně složek životního prostředí (o provádění agroenvironmentálních opatření), ve znění pozdějších předpisů

Účinnost od 30. 6. 2006.

Uveřejněno v č. 351/2006 Sbírky zákonů.

Nařízení vlády č. 257/2006 Sb.,

kterým se mění nařízení vlády č. 181/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek provádění společných organizací trhu, pokud jde o systém poskytování subvencí při vývozu pro zemědělské výrobky a zpracované zemědělské výrobky, ve znění nařízení vlády č. 99/2005 Sb.

Účinnost od 5. 6. 2006.

Uveřejněno v č. 82/2006 Sbírky zákonů.

Nařízení vlády č. 144/2006 Sb.,

kterým se mění nařízení vlády č. 144/2005 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy pro kalendářní roky 2005 a 2006

Účinnost od 14. 4. 2006.

Uveřejněno v č. 48/2006 Sbírky zákonů.

Nařízení vlády č. 141/2006 Sb.,

o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám pro rok 2006

Účinnost od 14. 4. 2006.

Uveřejněno v č. 48/2006 Sbírky zákonů.

Nařízení vlády č. 82/2006 Sb.,

o stanovení dalších údajů evidovaných u půdního bloku nebo u dílu půdního bloku v evidenci využití zemědělské půdy

Účinnost od 17. 3. 2006.

Uveřejněno v č. 31/2006 Sbírky zákonů.

Nařízení vlády č. 515/2005 Sb.,

kterým se mění nařízení vlády č. 242/2004 Sb., o podmínkách provádění opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívajících v ochraně složek životního prostředí (o provádění agroenvironmentálních opatření), ve znění pozdějších předpisů

Účinnost od 28. 12. 2005.

Uveřejněno v č. 177/2005 Sbírky zákonů.

Nařízení vlády č. 510/2005 Sb.,

kterým se mění nařízení vlády č. 241/2004 Sb., o podmínkách provádění pomoci méně příznivým oblastem a oblastem s ekologickými omezeními, ve znění nařízení vlády č. 121/2005 Sb.

Účinnost od 28. 12. 2005.

Uveřejněno v č. 177/2005 Sbírky zákonů.

Nález Ústavního soudu č. 409/2006 Sb.,

ze dne 20. června 2006 ve věci návrhu na zrušení některých ustanovení zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a na zrušení některých ustanovení zákona č. 85/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, ve znění zákona č. 441/2005 Sb.

Účinnost od 18. 8. 2006.

Uveřejněno v č. 131/2006 Sbírky zákonů.

Nález Ústavního soudu č. 531/2005 Sb.,

ze dne 13. prosince 2005, vyhlášený dne 20. prosince 2005, ve věci návrhu na zrušení § 13 odst. 6 a 7 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění zákona č. 253/2003 Sb., a ustanovení čl. VI části třetí zákona č. 253/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 95/1999 Sb., o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků z vlastnictví státu na jiné osoby a o změně zákona č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. 253/2001 Sb., a některé další zákony

Účinnost od 29. 12. 2005.

Uveřejněno v č. 180/2005 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 400/2006 Sb.,

Kterou se mění vyhláška č. 158/2004 Sb., kterou se stanoví maximálně přípustné množství reziduí jednotlivých druhů pesticidů v potravinách a potravinových surovinách, ve znění vyhlášky č. 68/2005 Sb.

Účinnost od 10. 8. 2006.

Uveřejněno v č. 127/2006 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 384/2006 Sb.,

kterou se stanoví podrobnosti uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu

Účinnost od 8. 8. 2006.

Uveřejněno v č. 121/2006 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 371/2006 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 329/2004 Sb., o přípravcích a dalších prostředcích na ochranu rostlin

Účinnost od 21. 7. 2006.

Uveřejněno v č. 116/2006 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 268/2006 Sb.,

kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 333/1997 Sb., kterou se provádí § 18 písm. a), d), h), i), j) a k) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, pro mlýnské obilné výrobky, těstoviny, pekařské výrobky a cukrářské výrobky a těsta, ve znění vyhlášky č. 93/2000 Sb.

Účinnost od 7. 6. 2006.

Uveřejněno v č. 268/2006 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 244/2006 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 330/2004 Sb., o opatření proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění pozdějších předpisů

Účinnost od 31. 5. 2006.

Uveřejněno v č. 78/2006 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 89/2006 Sb.,

o bližších podmínkách pěstování geneticky modifikované odrůdy

Účinnost od 20. 3. 2006.

Uveřejněno v č. 32/2006 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 86/2006 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 209/2004 Sb., o bližších podmínkách nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty

Účinnost od 17. 3. 2006.

Uveřejněno v č. 31/2006 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 84/2006 Sb.,

kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 451/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů

Účinnost od 17. 3. 2006.

Uveřejněno v č. 31/2006 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 469/2005 Sb.,

kterou se mění vyhláška č. 541/2002 Sb., kterou se stanoví sazebník náhrad nákladů za rozbory prováděné laboratořemi Státní zemědělské o potravinářské inspekce pro účely kontroly pro § 3 odst. 3 písm. b) zákona č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů

Účinnost od 1. 12. 2005

Uveřejněno v č. 164/2005 Sbírky zákonů.

Vyhláška č. 456/2005 Sb.,

kterou se stanoví seznam katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků

Účinnost od 21. 11. 2005.

Uveřejněno v č. 159/2005 Sbírky zákonů.

Příloha k vyhlášce č. 456/2005 Sb.,

kterou se stanoví seznam katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků

Účinnost od 21. 11. 2005

Uveřejněno v č. 159/2005 Sbírky zákonů

8. Významná nařízení ES k společné organizaci trhu v odvětví obilovin

Pravidla režimu intervenčního obchodu s obilovinami stanovuje Evropská komise a jsou platná pro všechny členské státy Evropské unie. Zde jsou uvedeny základní nařízení pro sektor obiloviny, platná do současnosti. Tyto platná nařízení jsou průběžně novelizována.

Nařízení Rady (ES) č. 1784/2003

o společné organizaci trhu obilovin.

Nařízení komise (ES) č. 824/2000

kterým se stanoví postupy přejímání obilovin intervenčními agenturami a metody analýzy pro určování kvality obilovin.

Nařízení komise (ES) č. 2148/1996

stanovující pravidla pro hodnocení a monitorování veřejných intervenčních zásob zemědělských výrobků.

Nařízení komise (ES) č. 2131/1993

stanovující postup a podmínky pro prodej obilí drženého intervenčními agenturami.

Nařízení komise (ES) č. 2220/1985

kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu záruk pro zemědělské produkty.

Nařízení komise (ES) č. 1291/2001

kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení subvence předem pro zemědělské produkty.

Nařízení komise (ES) č. 800/1999

kterým se stanoví společná pravidla k režimu vývozních subvencí pro zemědělské produkty.

Nařízení Komise (ES) č. 1342/2003

kterým se předepisují podrobná speciální pravidla pro uplatňování systému dovozních a vývozních licencí pro obiloviny a rýži.

Nařízení komise (ES) č. 565/1980

o stanovení subvence předem.

Nařízení Rady (ES) č. 386/1990

o kontrole při vývozu.

Nařízení Komise (ES) č. 2090/2002

o kontrole při vývozu.

9. Harmonizované nebo nové ČSN vztahující se k obilovinám

Do 30. září 2006 byly vypracovány Zemědělským střediskem technické normalizace AGROFERT HOLDING a.s. Praha a vydány Českým normalizačním institutem Praha níže uvedené harmonizované nebo nové technické normy pro obiloviny:

ČSN 46 1100-2 Obiloviny potravinářské – Část 2: Pšenice potravinářská. Vydání provedeno v květnu 2001; platí od 1. 7. 2001. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100-2 Obilí potravinářské – Část 2: Pšenice potravinářská z dubna 1994.

ČSN 46 1100-3 Obiloviny potravinářské – Část 3: Pšenice tvrdá (*Triticum durum*). Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2001. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100-3 Obilí potravinářské – Část 3 : Pšenice tvrdá z dubna 1994.

ČSN 46 1100-4 Obiloviny potravinářské – Část 4: Žito. Vydání provedeno v květnu 2001; platí od 1. 7. 2001. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100-4 Obilí potravinářské – Část 4: Žito z dubna 1994.

ČSN 46 1100-5 Obiloviny potravinářské – Část 5 : Ječmen sladovnický. Vydání provedeno v únoru 2005; platí od 1. 1. 2006. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100-5 Obiloviny potravinářské – Část 5: Ječmen sladovnický z dubna 1994.

ČSN 46 1100-7 Obiloviny potravinářské – Část 7: Oves potravinářský. Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1100-7 z března 1994.

ČSN 46 1200-2 Obiloviny – Část 2: Pšenice. Vydání provedeno v květnu 2001; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200-2 Obilí krmné – Část 2: Pšenice krmná z března 1994.

ČSN 46 1200-3 Obiloviny – Část 3: Ječmen. Vydání provedeno v červenci 2001; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200-3 Obilí krmné – Část 3: Ječmen krmný z října 1994 a současně ČSN 46 1100-6 Obilí potravinářské – Část 6: Ječmen potravinářský ze srpna 1994.

ČSN 46 1200-4 Obiloviny – Část 4: Oves. Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200-4 Obilí krmné – Část 4: Oves krmný z března 1994.

ČSN 46 1200-5 Obiloviny – Část 5: Žitovec (*triticale*). Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200-5 Obilí krmné – Část 5: Žitovec (*triticale*) z března 1994.

ČSN 46 1200-6 Obiloviny – Část 6: Kukuřice. Vydání provedeno v červenci 2001; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200-6 Obilí krmné – Část 6: Kukuřice krmná z října 1994 a současně ČSN 46 1100-8 Obilí potravinářské – Část 8: Kukuřice potravinářská z dubna 1994.

ČSN 46 1200-7 Obiloviny – Část 7: Proso. Vydání provedeno v říjnu 2003; Platí od 1. 11. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200-7 Obilí krmné – Část 7: Proso z října 1994.

ČSN 46 1200-8 Obiloviny – Část 8: Pohanka. Vydání provedeno v říjnu 2003; Platí od 1. 11. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200-8 Obilí krmné – Část 8: Pohanka z října 1994.

ČSN 46 1200-9 Obiloviny – Část 9: Mohár a čumíza. Vydání provedeno v říjnu 2003; Platí od 1. 11. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200-9 Obilí krmné – Část 9: Mohár a čumíza z října 1994.

ČSN 46 1200-10 Obiloviny – Část 10: Čirok. Vydání provedeno v lednu 2003; platí od 1. 2. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1200-10 Obilí krmné – Část 10: Čirok z října 1994.

ČSN 46 1011-6 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 6: Zkoušení obilovin – Stanovení obsahu příměsí a nečistot. Vydání provedeno v lednu 2002; platí od 1. 7. 2002. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011-6 z 11. 4. 1988.

ČSN 46 1011-11 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 11: Zkoušení obilovin – Stanovení podílu zrn se sníženou sklovitostí u pšenice tvrdé (*Triticum durum*). Vydání provedeno v lednu 2003; platí od 1. 2. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011-11 z 11. 4. 1988.

ČSN 46 1011-18 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 18: Zkoušení obilovin – Stanovení obsahu dusíkatých látek. Vydání provedeno v únoru 2003; platí od 1. 3. 2003. Po nabytí platnosti této normy se ruší ČSN 46 1011-17 z 11. 4. 1988 a ČSN 46 1011-18 z 11. 4. 1988.

Změna Z1 k ČSN 46 1011-7 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 7: Zkoušení obilovin – Stanovení podílu plných zrn. Vydání provedeno v říjnu 2002; platí od 1. 11. 2002.

Změna Z1 k ČSN 46 1100-1 Obilí potravinářské – Část 1: Společná ustanovení ze srpna 1998.

Vydání Změny Z1 provedeno v červenci 2001; platí od 1. 7. 2002.

Změna Z1 k ČSN 46 1200-1 Obiloviny – Část 1: Společná ustanovení ze srpna 1998.

Vydání Změny Z1 provedeno v červenci 2001; platí od 1. 7. 2002.

Změna Z2 k ČSN 46 1200-1 Obiloviny – Část 1: Společná ustanovení ze srpna 1998.

Vydání Změny Z2 provedeno v srpnu 2002; platí od 1. 9. 2002.

Změna Z1 k ČSN 46 1100-5 Obiloviny potravinářské – Část 5: Ječmen sladovnický z dubna 1994. Vydání Změny Z1 provedeno v říjnu 2002; platí od 1. 11. 2002.

Změna Z2 k ČSN 46 1011-12 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 12: Zkoušení obilovin – Třídění sladovnického ječmene. Vydání provedeno v říjnu 2002; platí od 1. 11. 2002.

Změna Z2 k ČSN 46 1011-13 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 13: Zkoušení obilovin – Stanovení klíčivosti sladovnického ječmene. Vydání provedeno v listopadu 2005; platí od 1. 1. 2006.

Změna Z2 k ČSN 46 1011-14 Zkoušení obilovin, luštěnin a olejnin – Část 14: Zkoušení obilovin – Stanovení energie klíčení sladovnického ječmene. Vydání provedeno v listopadu 2005; platí od 1. 1. 2006.

Změna Z1 k ČSN 46 1100-3 Obiloviny potravinářské – Část 3: Pšenice tvrdá (*Triticum durum*) z ledna 2002. Vydání Změny Z1 provedeno v září 2004; platí od 1. 10. 2004.

ČSN ISO 5223+Amd.1 (46 1012) Zkušební síta pro obiloviny. Vydání provedeno v říjnu 2000; platí od 1. 7. 2002. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 5223:1995 včetně změny ISO 5223:1995/Amd.1:1999.

ČSN ISO 712 (46 1014) Obiloviny a výrobky z obilovin – Stanovení vlhkosti – Praktická referenční metoda. Vydání provedeno v lednu 2003; platí od 1. 2. 2003. Po nabytí účinnosti této normy se ruší ČSN ISO 712 (46 1014) Obiloviny a výrobky z obilovin – Stanovení obsahu vody – (Praktická referenční metoda) z ledna 1993.

ČSN ISO 5529 (46 1022) Pšenice – Stanovení sedimentačního indexu – Zeleného test. Vydání provedeno v říjnu 2000; platí od listopadu 2000. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 5529:1992.

ČSN ISO 9648 (46 1023) Čirok – Stanovení obsahu taninu. Vydání provedeno v lednu 2003; platí od 1. 2. 2003. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 9648:1988.

ČSN ISO 7971-2 (46 1013) Obiloviny – Stanovení objemové hmotnosti zvané „hektolitrová váha“ – Část 2. Praktická metoda. Vydání provedeno v červenci 2003; platí od 1. 4. 2004. Po nabytí účinnosti se ruší ČSN 46 1011-5 z 11. 4. 1988 a zároveň se mění ČSN 994178 z 21. 3. 1990.

ČSN ISO 13690 (46 1024) Obiloviny, luštěniny a mlýnské výrobky – Odběr vzorků ze statických dávek. Vydání provedeno v lednu 2004; platí od 1. 2. 2004. Tato norma je českou verzí mezinárodní normy ISO 13690:1999.

10. Podpůrné programy pro rok 2006

Systém podpor do zemědělství se po dvouletém působení České republiky v Evropské unii částečně změnil. Pro české zemědělce však stále představuje možnost přístupu do značně širokého spektra podpůrných prostředků.

Systém podpor lze rozdělit na:

- I./ Přímé platby**
- II./ Horizontální plán rozvoje venkova pro období 2004 – 2006**
- III./ Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství pro období 2004 – 2006**
- IV./ Program rozvoje venkova na období 2007 – 2013**
- V./ Národní podpory**

I./ Přímé platby

Od roku 2004 aplikuje Česká republika spolu se 7 novými členskými státy (Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Slovensko a Polsko) systém přímých podpor zemědělcům formou jednotné platby na plochu (SAPS) a národní doplňkové platby k přímým podporám (TOP – UP) v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1782/2003.

V rámci systému jednotné platby na plochu (SAPS) jsou přímé platby z unijních zdrojů poskytovány na každý hektar oprávněné zemědělské půdy. Přístupová smlouva a následně nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, v platném znění, stanovily novým členským zemím Evropské unie postupné navýšování přímých podpor (tzv. phasing-in). Současně je umožněno z vlastních zdrojů dorovnávat přímé platby (TOP – UP), a to v plném souladu s komunitárním právem.

V roce 2004 vycházel systém jednotné platby na plochu z nařízení Komise (ES) č. 2199/2003 a v rámci národní legislativy z nařízení vlády č. 243/2004 Sb. Celková suma finančních prostředků určená pro výplatu přímých plateb v nových členských státech představovala pro rok 2004 25% úrovně plateb EU-15. Finanční obálka pro režim jednotné platby na plochu na rok 2004 představovala pro ČR 198,94 mil. EUR. Překročením referenční plochy 3 469 tis. ha a po aplikaci redukčního koeficientu byla vypočtena částka 56,41 EUR/ha, což odpovídalo částce 1 830,40 Kč/ha zemědělské půdy v režimu SAPS (směnný kurz byl vypočten průměrnou sazbou za období 1. 1. 2004 až 30. 6. 2004 ve výši 32,4485 CZK/EUR).

V roce 2005 vycházel SAPS z nařízení Komise č. 795/2004, 796/2004 a 1973/2004, v platném znění, národní legislativní podklad vytvořilo nařízení vlády č. 144/2005 Sb. Celková suma finančních prostředků se pro nové členské státy na rok 2005 navýšila z 25 % na 30 % úroveň plateb EU-15. Finanční obálka pro ČR byla na rok 2005 stanovena ve výši 249,296 mil. EUR. Po překročení referenční plochy 3 469 tis. ha a po aplikaci redukčního koeficientu byla stanovena platba na hektar zemědělské půdy v režimu SAPS na 71,42 EUR/ha, což podle směnného kurzu k 30. 9. 2005 (1 EUR = 29,553 CZK) odpovídalo částce 2 110,70 Kč/ha.

V roce 2006 čerpají nové členské státy 35 % úrovně přímých plateb. Finanční obálka pro ČR byla stanovena Evropskou komisí ve výši 310,457 mil. EUR. Sazba na hektar bude stanovena podle konečného počtu přihlášených na SAPS oprávněných hektarů zemědělské půdy a po eventuální aplikaci redukčního koeficientu. Národní legislativní podklad tvoří nařízení vlády č. 144/2005 v novelizovaném znění.

Česká republika jako nový členský stát může systém přímých podpor formou SAPS uplatňovat 3 roky s možností prodloužení 2 x o jeden rok. Od 1. ledna 2009 by Česká republika měla začít aplikovat systém jednotné platby – SPS (Single Payment Scheme). Nový systém jednotné platby SPS, přijatý reformou Společné zemědělské politiky, bude podmíněn respektováním standardů známých jako cross-compliance (křížová shoda). Tyto předpisy představují vazbu mezi přijatou podporou v rámci Společné zemědělské politiky a dodržováním určitých standardů v jednotlivých zemědělských podnicích.

Podmínky cross – compliance byly zavedeny, aby nedocházelo k zanedbávání zemědělské půdy a krajiny či k přílišnému poklesu produkce z důvodu oddělení plateb od produkce. Z toho důvodu Evropská unie vymezila nová pravidla z odvětví ochrany životního prostředí, pohody hospodářských zvířat a kvality a bezpečnosti potravin. Na základě nařízení Rady (ES) č. 1782/2003 bude podmínkou pro vyplacení přímých plateb dodržování vybraných zákonných požadavků na farmu (článek 4 a příloha III) a pravidel „dobrých zemědělských a environmentálních podmínek“ (GAEC – Good Agricultural and Environmental Conditions) (článek 5 a příloha IV).

Národní doplňkové platby (TOP-UP) podporují sektory, které jsou zjednodušením plateb v systému SAPS ohroženy oproti plnému systému přímých podpor.

Přístupová smlouva a Nařízení Rady č. 1782/2003 v platném znění umožňuje dorovnávat přímé podpory (TOP-UP) z vlastních zdrojů o 30 % unijní sazby, respektive v roce 2005 do 60 % výše unijní sazby, platné v EU ke dni 30. 4. 2004 a v roce 2006 do 65 % a v roce 2007 do 70 %. V případě, že v roce 2003 byl v novém členském státu Evropské unie aplikován systém podpory obdobný přímé platbě v EU 15, lze platbu navýšit až do úrovně roku 2003 se zvýšením o 10 % unijní sazby, maximálně však do 100 % unijní sazby, platné ke dni 30. 4. 2004.

Dne 5. dubna 2006 nabylo účinnosti Nařízení vlády č. 141/2006 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám pro rok 2006, které navazuje na nařízení vlády č. 145/2005 Sb. ze 13. dubna 2005, o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám pro rok 2005.

K cílenému dorovnání byly pro rok 2006 určeny tímto nařízením následující sektory:

- pěstování některých vyjmenovaných plodin a množitelských porostů na orné půdě,
- len, pěstovaný na vlákno,
- chmel,
- skot, ovce, kozy (dále jen „přežvýkavci“),
- brambory, pěstované pro výrobu bramborového škrobu.

Platba na pěstování plodin na orné půdě se poskytuje fyzické nebo právnické osobě, která obhospodaruje zemědělskou půdu, která je na ni vedená v evidenci jako orná půda o výměře nejméně 1 ha, na které jsou pěstovány plodiny uvedené v příloze č. 1 k tomuto nařízení, nebo množitelské porosty druhů uvedené v příloze č. 2 k tomuto nařízení.

Sazba národních doplňkových plateb k přímým podporám pro některé plodiny pěstované na orné půdě byla v roce 2005 stanovena na 2 314,90 Kč na hektar. Na podporu v roce 2005 bylo vyplaceno celkem 4,665 miliard Kč na více než 2 milionech hektarů. Pro rok 2006 bude sazba na VDJ uveřejněna Státním zemědělským fondem (SZIF) nejpozději do 30. listopadu 2006. Výše sazby v českých korunách bude záviset na směnném kursu. Podrobné informace ve vztahu k administraci této podpory je možné získat na webových stránkách SZIF <http://www.szif.cz>, který tuto podporu administruje.

II./ Horizontální plán rozvoje venkova ČR pro období 2004 až 2006 – HRDP

Horizontální plán rozvoje venkova (dále jen HRDP) je programový dokument, který představoval základní koncepční rámec pro poskytování podpor pro české zemědělství a venkov ze zdrojů Evropské unie a České republiky v období 2004-2006. Opatření HRDP byla zaměřená na zmírňování nedostatečné rentability hospodaření v oblastech, které vzhledem k přírodním podmínkám jsou pro zemědělství méně příznivé, na zlepšení nepříznivé věkové struktury zemědělců, na podporu způsobů hospodaření šetrných ke všem složkám životního prostředí, tzv. agroenvironmentální opatření (např. extenzivní údržba travních porostů, ekologické zemědělství, zatravňování, tvorba travnatých pásů na svažitých půdách, pěstování meziplovin, biopásy atd.), na zalesňování a pěstování rychle rostoucích dřevin, na zakládání skupin zemědělských prvovýrobů a na zajištění obdělávání zemědělské půdy v dostatečném rozsahu v souladu s principy správné zemědělské praxe.

Podmínky k provádění opatření byly stanoveny v souladu s § 2c) zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění zákona č. 128/2003 Sb., a zákona č. 85/2004 Sb., a to nařízením vlády č. 242/2004 Sb., pro opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívající v ochraně složek životního prostředí (o provádění agroenvironmentálních opatření), nařízením vlády č. 241/2004 Sb. pro pomoc méně příznivým oblastem a oblastem s ekologickými omezeními a nařízením vlády č. 308/2004Sb. pro poskytování dotací na zalesňování zemědělské půdy a na založení porostů rychle rostoucích dřevin na zemědělské půdě určených pro energetické využití.

III./ Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství pro období 2004 – 2006

Operační program „Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství“ na období 2004 – 2006 (OP Zemědělství), byl zaměřen na podporu zemědělské prvovýroby a zpracování zemědělských produktů, podporu lesního a vodního hospodářství, podpora rybářství a zajištění trvale udržitelného rozvoje venkova. Součástí OP Zemědělství dále bylo odborné vzdělávání v sektoru zemědělství a v lesním hospodářství.

OP Zemědělství vycházel především z nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 a nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 a rovněž navazoval na předstupní program SAPARD. Opatření OP Zemědělství byla koordinována s podporami Horizontálního plánu rozvoje venkova (HRDP) a programovými dokumenty ostatních resortů a také čerpala z dosavadních politik a strategií v rámci ČR, zejména „Koncepce rezortní politiky MZe na období před vstupem ČR do EU (2000)“ (koncepce agrární politiky, koncepce lesnické politiky, koncepce vodohospodářské politiky), „Zásady regionálního rozvoje ČR“ a dalších. Přitom se OP Zemědělství zaměřil především na oblasti, které nebyly dostatečně podporovány stávajícími dotacemi (restrukturalizace, modernizace, zlepšování ekonomické výkonnosti a konkurenceschopnosti podniků atd.).

Podpora z OP Zemědělství byla poskytována formou spolufinancování projektů realizovaných v jednotlivých opatřeních OP Zemědělství, evropský příspěvek byl hrazen z orientační sekce EAGGF a z FIGG. Podmínky k provádění jednotlivých opatření byly stanoveny dokumentem „Pravidla pro žadatele o finanční pomoc z Operačního programu Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství“.

IV./ Program rozvoje venkova na období 2007-2013 – PRV

Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013 vychází z nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a navazuje zejména na Národní strategický plán rozvoje venkova, schválený vládou usnesením č. 499 ze dne 10. května 2006.

Realizace Programu venkova se zaměřuje na čtyři klíčové oblasti, tj. **Osy I. – IV.**, jejichž cílem je zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, zlepšování životního prostředí a krajiny, kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova. Čtvrtá průřezová osa **LEADER** klade důraz na vytváření a rozvíjení místních partnerství venkovských subjektů a tím přispívá k realizaci priorit os I, II a především osy III.

PRV bude realizován prostřednictvím následujících os a opatření:

Opatření Osy I – zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

Modernizace zemědělských podniků

Investice do lesů

Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům

Pozemkové úpravy

Seskupení producentů

Další odborné vzdělávání a informační činnost

Zahájení činnosti mladých zemědělců

Předčasné ukončení zemědělské činnosti

Využívání poradenských služeb

Opatření Osy II – zlepšování životního prostředí a krajiny

Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech

Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES – Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě

Agroenvironmentální opatření – Postupy šetrné k životnímu prostředí (vč. ekologického zemědělství a integrované produkce)

Agroenvironmentální opatření – Ošetřování travních porostů

Platby v rámci Natury 2000 v lesích

Lesnicko-environmentální platby

Agroenvironmentální opatření – Péče o krajinu

Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES – Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES (WFD)

Zalesňování zemědělské půdy

Obnova lesnického potenciálu a podpora společenských funkcí lesů

Opatření Osy III – kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

Diverzifikace činností nezemědělské povahy

Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje

Podpora cestovního ruchu

Základní služby pro hospodářství a obyvatelstvo venkova

Ochrana a rozvoj dědictví venkova

Vzdělávání a informace

Získávání dovedností, animace a provádění

Opatření Osy IV – Leader

Místní akční skupina

Realizace místní rozvojové strategie

Realizace projektů spolupráce

Podpory Programu rozvoje venkova z velké části čerpají z předchozího programovacího období – opatření Osy I a částečně Osy III navazují na podpory dříve poskytované z Operačního programu Zemědělství, opatření Osy II vychází z HRDP.

Podmínky k provádění jednotlivých opatření budou stanoveny v závislosti na typu podpory – tzv. „projektová“ opatření (převážná část Osy I., Osy III., a IV.) budou realizována prostřednictvím dokumentu „Pravidla pro žadatele“, podmínky pro provádění většiny opatření Osy II. Budou v souladu s § 2c zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění zákona č. 128/2003 Sb., a zákona č. 85/2004 Sb., stanoveny nařízeními vlády. Příspěvek evropské spoluúčasti bude hrazen z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova.

V./ Národní podpory

1./ Dotační tituly ministerstva zemědělství

2./ Podpory PGRLF

1./ Dotační tituly ministerstva zemědělství

Ministerstvo zemědělství ČR vydalo **zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, pro rok 2006**. Tyto zásady byly schváleny usnesením z 51. schůze Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky ze dne 14. 12. 2005.

Oblasti obilovin se dotýkají zejména následující podpůrné programy:

3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

3.f.) nakoupené uznané osivo pšenice a hrachu odrůd registrovaných na základě užitné hodnoty v ČR a uznané osivo sóji pro osev produkčních ploch v roce 2006. Podpora není určena pro nákup rozmnožovacího materiálu předstupňů (S E1 – S E3).

Účelem je zlepšit zdravotní stav a zvýšit kvalitu vyráběné produkce mimo jiných plodin také ozimé pšenice. Podpora ve formě přímé neinvestiční nenávratné dotace ve výši do 1 800 Kč se vztahuje na každou 1 tunu nakoupeného uznaného osiva pšenice pro osev produkčních ploch. Podmínkou je minimální nakoupení množství jedné tuny takového osiva. Maximální množství uznaného osiva pšenice pro osetí jednoho hektaru je 220 kg.

9. Poradenství a vzdělávání**9.A Speciální poradenství****9.A.b. Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu**

Podporováno je vydávání publikací doporučených odrůd a souvisejících informací, zveřejňování výsledků odrůdových zkoušek (seznamu doporučených odrůd), pořádání výstav pěstovaných rostlin a podpora pořádání seminářů a školení pro pěstitelskou veřejnost.

9.F Podpora poradenství v zemědělství

Podporováno je zemědělské poradenství poskytované v průběhu roku formou dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční) zaměřené na:

- zhodnocení zemědělského podniku z hlediska dodržování právních předpisů vycházejících ze směrnic EU v oblasti ochrany vod,
- zhodnocení zemědělského podniku z hlediska welfare hospodářských zvířat
- splnění podmínek pro ekologický způsob hospodaření vyplývající ze zákona č. 242/2000 Sb. a Nařízení rady (EHS) č. 2092/91,
- zpracování optimalizace hospodaření zemědělského podniku,
- regionální přenos informací o realizaci Společné zemědělské politiky, zejména požadavků na plnění cross compliance.

Podporu do výše 80 % z prokázaných nákladů mohou obdržet žadatelé, kteří využijí poradenskou službu v souladu s předmětem dotace.

9.G Podpora získání minimální zemědělské kvalifikace

Podporováno je dosažení minimální kvalifikace zemědělců doložené osvědčením o absolvování rekvalifikačního programu v rozsahu nejméně 150 hodin ve smyslu směrnice MZe č.j. 4945/2002-1000 ze dne 31. I. 2002, o dalším odborném vzdělávání v resortu MZe, v platném znění a ve smyslu Vzdělávacího rekvalifikačního programu MZe č.j. 32638/04-13020 ze dne 22. 9. 2004 v platném znění. Podpora je poskytnuta formou dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční).

10.D Podpora evropské integrace nevládních organizací

Účelem je podpora vstupu, členství, zastoupení členství a činnost českých stavovských agrárních nevládních organizací (u členů řádných i přidružených) v mezinárodních nevládních organizacích (podpora rozvoje demokratické občanské společnosti), za které se z hlediska tohoto dotačního titulu pro rok 2006 považují: Konfederace mladých farmářů (CEJA), Evropská konfederace zemědělských producentů (COPA), Všeobecný výbor pro zemědělské družstevnictví EU (COGECA), Konfederace potravinářských sdružení EU 15 (CIAA), Konfederace evropských vlastníků lesa (CEPF), Evropská federace obecních lesů (FECOF), Asociace evropských regionů horských oblastí (EUROMONTANA) a Sdružení evropských vinařských regionů (AREV). Výše podpory je fixní částka dle rozhodnutí MZe podle náročnosti začlenění do vyjmenovaných mezinárodních nevládních organizací. Podpora je poskytnuta formou dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční).

13. Podpora zpracování zemědělských produktů

Účelem dotace je zvýšení kvality zpracování zemědělských produktů a zlepšení hygienických podmínek zabezpečením transferu nových technologií a inovací do zpracování zemědělských produktů (včetně integrované prevence a omezování znečištění). Dotaci lze poskytnout pro:

- modernizaci a rekonstrukci výrobních zařízení,
- zavádění nových technologií,
- zlepšení a racionalizaci postupů zpracování zemědělských produktů,
- investice ke zlepšování a monitorování kvality potravinářských výrobků,
- zavádění technologií šetrných k životnímu prostředí,
- zavádění technologií souvisejících s dohledatelností potravinářských výrobků.

Podporu do výše 40 % přijatelných nákladů projektu (max. do 10 mil. Kč/I projekt/I příjemce) je poskytnuta formou dotace na pořízení dlouhodobého hmotného majetku (dříve investiční).

2./ Podpory PGRLF

Podpory, které se mohou vztahovat k produkci obilovin, existují ve formě dotace na úhradu části úroků z úvěrů a ve formě vydané garance bankovních úvěrů poskytovaných v rámci následujících programů. K 1. 1. 2006 jsou poskytovány podpory na tyto programy:

- VYROVNÁNÍ ÚROKOVÉHO ZATÍŽENÍ

Cílem tohoto programu je vyrovnat rozdíl úrokového zatížení úvěrů poskytovaných do zemědělství ve srovnání s ostatními odvětvími ekonomiky.

- INVESTIČNÍ PROGRAMY

Cílem těchto programů je podpořit rozvoj zemědělských podnikatelů. Zásadními prioritami pro poskytování podpor prostřednictvím těchto programů je cílené uskutečnění restrukturalizace těchto subjektů se zaměřením na podporu tvorby vzájemně výhodných vazeb mezi prvovýrobci, zpracovateli a distributory. Programy jsou následující:

- ZEMĚDĚLEC

Cílem je zejména vytvořit předpoklady pro rozvoj zemědělských subjektů a usnadnit investiční podporu lesa), „ZPRACOVATEL“ (jeho cílem je podpořit rozvoj konkurenceschopných zpracovatelských organizací), „ODBYTOVÁ ORGANIZACE“ (jeho cílem je podpořit vybudování a rozvoj odbytových organizací), „HYGIENA“ (jeho cílem je zajištění veterinárních a hygienických podmínek provozů, zpracovávajících živočišné a rostlinné produkty tak, aby tyto provozování odpovídaly příslušným hygienickým a veterinárním předpisům ČR i EU) a „PŮDA“ (jeho cílem je podpořit nákup nestátní půdy, včetně trvalých porostů (sadů, vinic, chmelnic), za účelem hospodaření (provozování zemědělské výroby) na této půdě.

- MLÁDÍ

Cílem programu „MLÁDÍ“ je usnadnit zahájení a rozvoj zemědělské výroby na bázi rodinných subjektů pro mladé podnikatele a mladé rodiny do 40 let.

Dále i v roce 2006 pokračuje podpora pojištění:

- PODPORA POJIŠTĚNÍ

Účelem podpory je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám.

Předmětem podpory je úhrada části nákladů prokazatelně vynaložených na platbu pojistného u pojištění plodin a hospodářských zvířat.

Existují dva podprogramy:

Podpora pěstiteli na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin

- podpora bude poskytnuta **ve výši 35%** prokázaných uhrazených nákladů **na pojištění plodin v roce 2006**, u pojištění vybraných speciálních plodin **ve výši 50%** prokázaných uhrazených nákladů na pojištění vybraných speciálních plodin v roce 2006.

Pro účely poskytování finanční podpory se speciálními plodinami rozumí:

- trvalé kultury vč. školet, tj.
- vinná réva
- chmel
- ovoce (meruňky, jablka, hrušky, třešně, višně, broskve, rybíz, angrešt, ořechy, mandloně, kdoule, švestky, slívy)
- jahody
- konzumní zelenina (celer, mrkev, petržel, pastinák, křen, ředkvička, ředkev, kedlubny, kapusta, květák, zelí, cibule, česnek, pažitka, pór, okurky, paprika, rajčata, salát, špenát, kopr, brokolice)
- okrasné rostliny vč. školet
- přadné rostliny (len a konopí).

Podpora chovateli na úhradu nákladů spojených s pojištěním hospodářských zvířat

– podpora bude poskytnuta **ve výši 20 %** prokázaných uhrazených nákladů **na pojištění hospodářských zvířat** pro případ nákazy a dalších hromadných škod **v roce 2006**.

V souvislosti s povodněmi v březnu a dubnu 2006 byla schválena následující podpora:

- Princip podpory zůstane v souladu se stávajícími investičními programy (Zemědělec, Zpracovatel, Odbytová organizace, Hygiena, Půda), uvedenými v Pokynech pro poskytování podpor PGRLF, a.s. v platném znění. Tzn. podnikatel musí splnit všechny podmínky pro poskytnutí podpory stanovené Pokyny pro poskytování podpor PGRLF, a.s. Navíc musí doložit vyjádření regionálního pracoviště MZe a škodní protokol, že byl při povodni v březnu a dubnu 2006 poškozen.
- Forma podpory zůstane v souladu s výše uvedenými programy a to formou: *Dotace na úhradu části úroků z úvěru a garance bankovních úvěrů.*
- Výše dotace na úhradu části úroků z úvěru bude stanovena tak, aby podnikatel z postižených oblastí hradil pouze povinné minimální 1% úroku z poskytnutého úvěru tak, jak stanoví Pokyny pro poskytování podpor PGRLF, a.s.
- Výše garance bankovních úvěrů zůstane shodná s výší uvedenou v Pokynech pro poskytování podpor PGRLF, a.s.

Ukončení přijímání žádostí o poskytnutí této podpory je stanoveno na 31. prosince 2006.

II. Nepotravinářské využití obilovin

V souvislosti s možností nepotravinářského využití obilovin jako alternativního paliva se jako nejvýhodnější jeví výroba a využití bioetanolu (kvasný bezvodý zvláště denaturovaný líh). K tomu, aby se dala tato možnost skutečně zrealizovat je nezbytné mít k dispozici dostatek výrobních kapacit.

Kapacita výroby bioetanolu

V současných lihovarnických kapacitách je možno ročně vyrobit 200 – 300 tis. hl pro potřeby přimíchávání do paliv pro dopravní účely, zbylá kapacita asi 500 tis. hl je potřeba pro výrobu potravinářského lihu. Vzhledem k očekávanému zavedení přimíchávání biopaliv do fosilních paliv se v ČR připravuje několik velkých projektů na výrobu bioetanolu. Podle šetření, které provedlo Ministerstvo zemědělství se jedná zejména o tyto projekty:

- a) Obilní lihovar Vrdu, investice před dokončením (plánované spuštění zkušební výroby koncem roku 2006)
- b) Přestavba bývalého řepného cukrovaru, k financování alespoň částečně použity příjmy z prodeje cukerní kvóty TTD Dobruška

Vzhledem k rostoucí ceně ropy a dalším skutečnostem začaly odpovědné orgány EU klást důraz na vyšší využití biopaliv. Z tohoto důvodu lze předpokládat zvyšující se poptávku po bioetanolu v následujících letech.

Využití a význam bioetanolu

Pro sektor zemědělství má nepotravinářské využití zemědělských produktů značný význam. Zavedení výroby biopaliv by pro zemědělské podniky znamenalo stabilní odbyt produkce, stabilizoval by se celý trh a zmírnily by se cenové výkyvy na trhu zemědělských komodit. V letech 2007 – 2010 se předpokládá spotřeba 631 – 1 345 tis. hl bioetanolu.

MEZINÁRODNÍ TRH S OBILOVINAMI

Odhady světové produkce a obchodu u pšenice a ostatních obilovin (mil. t)

	2004/05	2005/06 ¹⁾	2006/07 ²⁾	Změna 2006/07 proti 2005/06 (%)
Pšenice				
Sklizeň - svět	628,85	618,85	585,14	-5,4
z toho USA	58,74	57,28	49,32	-13,9
EU 25	136,77	122,64	117,89	-3,9
Východoevropské země bez SNS a baltických států	15,54	13,20	11,60	-12,1
SNS bez baltických států	86,83	92,20	79,88	-13,4
Dovoz - svět	110,16	110,53	110,15	-0,3
z toho USA	1,95	2,31	2,80	+21,2
EU 25	7,39	7,60	6,80	-10,5
Východoevropské země bez SNS a baltických států	1,84	1,59	1,50	-5,7
SNS bez baltických států	4,57	4,47	4,04	-9,6
Spotřeba - svět	610,07	623,07	613,07	-1,6
z toho USA	31,82	31,19	31,16	-0,1
EU 25	115,20	119,50	116,00	-8,9
Východoevropské země bez SNS a baltických států	14,13	13,51	12,93	-4,3
SNS bez baltických států	72,93	75,27	71,35	-5,2
Zásoby na konci marketingového roku - svět	151,45	147,23	119,30	-19,0
z toho USA	14,70	15,55	11,38	-26,8
EU 25	25,20	20,94	13,63	-34,7
Východoevropské země bez SNS a baltických států	3,95	3,28	2,01	-38,7
SNS bez baltických států	14,27	15,52	11,44	-26,3
Obiloviny kromě pšenice a rýže				
Sklizeň - svět	1 014,00	974,40	964,76	-1,0
z toho USA	319,42	298,74	290,12	-2,9
EU 25	150,75	131,48	128,10	-2,6
Východoevropské země bez SNS a baltických států	29,05	26,80	24,41	-8,9
SNS bez baltických států	62,95	55,08	57,45	+4,3
Dovoz - svět	102,09	107,28	105,12	-2,0
z toho USA	2,24	2,30	2,45	+6,5
EU 25	3,77	3,47	3,45	-0,6
Východoevropské země bez SNS a baltických států	0,69	0,65	0,64	-1,5
SNS bez baltických států	1,08	1,11	0,93	-16,2
Spotřeba - svět	975,39	986,94	1 010,61	+2,4
z toho USA	240,22	244,57	256,55	+4,9
EU 25	138,82	132,44	134,33	+1,4
Východoevropské země bez SNS a baltických států	24,96	24,93	24,48	-1,8
SNS bez baltických států	54,62	49,43	50,15	+1,4
Zásoby na konci marketingového roku - svět	178,32	165,78	120,61	-27,2
z toho USA	58,80	54,84	29,12	-46,9
EU 25	24,23	22,80	15,94	-30,1
Východoevropské země bez SNS a baltických států	4,14	4,50	2,81	-37,5
SNS bez baltických států	7,26	5,58	4,22	-24,4

Pramen: USDA, říjen 2006

Poznámka: Procenta jsou vypočtená ze zaokrouhlených údajů
2005/06 ¹⁾ předběžné údaje, 2006/07 ²⁾ odhady

Podle údajů USDA z října 2006 činila celosvětová produkce pšenice v uplynulém marketingovém roce 2005/06 celkem zhruba 619 mil. t, světová produkce rýže 416 mil. t a světová produkce ostatních obilovin mimo pšenice a rýže pak 974 mil. t. Dohromady tak byla globální produkce obilovin celkem v roce 2005/06 kvantifikována ve výši 2,009 mld. t, což by byla historicky druhá nejvyšší sklizeň. Ve srovnání s rekordním marketingovým rokem 2004/05 by činil pokles světové produkce obilovin celkem 34 mil. t, tj. 1,7 %. Podle údajů uvedeného zdroje lze uvést celosvětovou spotřebu obilovin včetně rýže za marketingový rok 2004/05 ve výši 1,993 mld. t, za marketingový rok 2005/06 ve výši 2,023 mld. t.

Globální produkci a mezinárodní trh obilnin ovlivní v započatém marketingovém roce 2006/07 zejména výpadky v produkci v důsledku nepříznivých povětrnostních podmínek. Ty poznamenaly největší měrou produkci u pšenice, méně produkci ostatních obilovin v řadě produkčních zemí, jako např. ve většině zemí Evropy, v Austrálii i v USA. Podle říjnových odhadů USDA by měla globální produkce obilovin celkem činit 1,967 mil. t. Toto množství by znamenalo meziroční pokles produkce o 42 mil. t (o 2 %). K mírnému meziročnímu nárůstu produkce došlo u rýže o 1,7 mil. t (o 0,4 %), jejíž světová produkce vzrůstá již čtvrtý rok po sobě a měla by dosáhnout historicky nejvyšší úrovně. U pšenice i u ostatních obilovin by měla světová produkce poklesnout o 33,7 mil. t (o 5,4 %), respektive o 9,6 mil. t (o 1 %) ve srovnání se sklizní v marketingovém roce 2005/06. Největší produkce obilovin celkem je odhadována v Číně (381 mil. t), USA (345 mil. t), EU-25 (246 mil. t), Indii (193 mil. t), Rusku (71 mil. t), v Kanadě (50 mil. t), Argentině (35 mil. t), Ukrajině (33 mil. t), Austrálii (19 mil. t). Realizovaná sklizeň obilovin na severní polokouli celkově zůstala v důsledku nepříznivých povětrnostních podmínek za očekávaním z června 2006, s výjimkou USA, Kanady a Francie, došlo též k významnému snížení podílu kvalitních potravinářských i krmných obilnin zejména ve střední, severní a východní Evropě.

Přes pokles světové produkce obilnin po dvou předchozích vysokých světových sklizních obilovin včetně rýže bude i v marketingovém roce 2006/07 pokračovat trend nárůstu globální spotřeby obilnin pro lidskou výživu, produkci krmiv pro hospodářská zvířata i k produkci biopaliv. Celková světová spotřeba obilnin včetně rýže by měla v roce 2006/07 činit 2,04 mld. t. Z toho celková spotřeba pšenice by měla činit 613 mil. t, spotřeba rýže 418 mil. t a spotřeba ostatních obilovin 1011 mil. t. Podle uvedených údajů by měly konečné zásoby obilnin za marketingový rok 2006/07 činit 318,7 mil. t, což by bylo 15,6 % předpokládané světové spotřeby.

Uvedené skutečnosti a vysoká poptávka působily na rychlý růst cen obilnin, které se během října 2006 zvýšily u pšenice, ječmene a kukuřice o 20 – 30 USD/t a dostaly se na úroveň, která byla naposledy v říjnu marketingového roku 1995/96.

Za mimořádný lze považovat zejména očekávaný výpadek produkce zrnin v Austrálii. Extrémní sucho v letošním roce v Austrálii velmi negativně poznamená očekávanou produkci ozimých obilovin, pšenice a ječmene. To výrazně omezí jejich vývoz, což bude mít dopad do cen a bilance obilovin na světovém trhu. U pšenice, u které je Austrálie významným světovým producentem by mělo podle říjnových odhadů USDA dojít k poklesu vývozu o třetinu. Tím by došlo k velkému omezení australského dovozu na středomořské trhy, jako např. do Egypta i na tradiční asijské trhy. Austrálie byla v posledních třech letech největším světovým vývozcem ječmene (4,5 – 6 mil. t ročně). Očekávaná neúroda sníží vývoz na cca 3 mil. t, zvýší ceny a přesune část poptávky po ječmeni k dodavatelům ze západní Evropy, Ukrajiny a Ruska.

Světový trh pšenice

V marketingovém roce 2005/06 bylo podle údajů USDA ze sklizňové plochy 216 mil. ha sklizeno celkem 619 mil. t pšenice při průměrném výnosu 2,87 t/ha. K poklesu produkce došlo následkem sucha zejména v jižních státech EU, v zemích Severní Afriky (v Maroku a Alžírsku), a též v Argentině, Brazílii, v Indii. Celková nabídka pšenice na mezinárodním trhu byla v marketingovém roce 2005/06 v důsledku vyšších počátečních zásob mírně vyšší než v předchozím roce, zhruba ve výši 770 mil. t. To umožnilo další nárůst světové spotřeby na historicky nejvyšší úroveň 623 mil. t. V důsledku deštivého počasí v období dozrávání a sklizně došlo ke snížení kvality pšenice zejména v Evropě

a v Severní Americe, čímž se zvýšila nabídka krmné pšenice. Největší spotřeba pšenice byla podle USDA v zemích EU-25 (119,5 mil. t), Číně (101 mil. t), Indii (70 mil. t), Rusku (38,4 mil. t), USA (31,2 mil. t). Konečné světové zásoby pšenice byly v závěru marketingového roku 2005/06 odhadnuty na 145 mil. t.

Produkce a vývoz pšenice ve vybraných zemích světa

Ukazatel	Produkce (mil. t)			Vývoz (mil. t)		
	2004/05	2005/06 ¹⁾	2006/07 ²⁾	2004/05	2005/06 ¹⁾	2006/07 ²⁾
Země						
Rusko	45,40	47,70	41,50	7,95	10,50	7,50
Ukrajina	17,50	18,70	13,50	4,35	6,46	4,00
Země Stř. a Vých. Evropy	15,54	13,20	11,60	1,41	1,72	1,03
Země EU-25	136,77	122,64	117,89	14,37	15,00	16,00
Kanada	25,86	26,77	26,30	15,14	15,64	20,50
USA	58,74	57,28	49,32	28,46	27,42	26,00
Austrálie	22,60	24,50	11,00	15,83	15,21	13,00
Argentina	16,00	13,00	13,25	13,50	8,30	9,00

Pramen: USDA, říjen 2006

Poznámka: 2005/06 ¹⁾ předběžné údaje, 2006/07 ²⁾ odhady

V novém marketingovém roce 2006/07 by mělo být podle údajů USDA z října 2006 ze sklizňové plochy 212 mil. ha sklizeno celkem 585 mil. t pšenice při průměrném výnosu 2,76 t/ha. Tato světová produkce pšenice by znamenala meziroční pokles o 33,7 mil. t (o 5,4 %). K poklesu produkce došlo zejména následkem sucha v Austrálii (meziroční pokles o 13,5 mil. t, o 55 %), v zemích EU-25 (o 4,8 mil. t, o 4 %), v zemích bývalého Sovětského svazu (o 12,3 mil. t, o 13,3 %) a v USA (o 8 mil. t, o 14 %). Celková nabídka pšenice na mezinárodním trhu by měla roce 2006/07 činit zhruba 732 mil. t. V důsledku nižší produkce a rychlého nárůstu obchodních cen pšenice je předpokládána světová spotřeba pšenice na úrovni 613 mil. t, což by znamenalo pokles o 10 mil. t ve srovnání s historicky nejvyšší úrovní globální spotřeby ve výši 623 mil. t v předchozím roce 2005/06. Z důvodu extrémně vysokých teplot s nedostatkem srážek v některých oblastech světa, nebo deštivého počasí v období dozrávání a sklizně došlo ke snížení kvality pšenice zejména v Evropě a v Severní Americe již druhým rokem po sobě.

Odhady objemu světového obchodu s pšenicí se v říjnu 2006 mírně snížily na 112 mil. t podle předpokladů vyšších sklizní v zemích Severní Afriky a Jihovýchodní Asie. Jejich nižší nákupy na světovém trhu částečně vyrovnají vyšší nákupy Indie, které by měly dosáhnout až 6 mil. t. Dalšími významnými dovozci pšenice by měly být Brazílie, Egypt a země EU-25 s dovozy po cca 7 mil. t, Japonsko (5,5 mil. t), Indonésie, Alžírsko (po 4,8 mil. t) a další lidnaté země jako Mexiko, Nigérie, Filipíny, Irák aj. Největší spotřebu pšenice předpokládá USDA v roce 2006/07 v zemích EU-25 (116 mil. t), v Číně (101 mil. t), Indii (72,5 mil. t), Rusku (36,4 mil. t), USA (31,2 mil. t). Konečné světové zásoby pšenice by měly v závěru marketingového roku 2006/07 činit přibližně 119,3 mil. t, tj. zhruba 19,5 % globální spotřeby.

V USA byla odhadována celková sklizňová plocha pšenice na 18,94 mil. ha. Z této výměry by mělo být podle údajů USDA zhruba 8,6 mil. ha nejpěstovanějšího typu Hard Red Winter Wheat (HRW), ozimá pšenice se zastoupením na cca 45 % ploch pšenice, se středním až vysokým obsahem bílkovin (10 – 13,5 %), která je vhodná k produkci chlebových a univerzálních mouk. Druhým nejpěstovanějším typem pšenice v USA (s podílem cca 29 % ploch) je Hard Red Spring Wheat (HRS), jarní pšenice s nejvyšším obsahem bílkovin (13 – 16,5 %) k produkci vysoce kvalitních chlebových a pekařských mouk. Zhruba 13 % výměry pšenice zaujímá typ Soft Red Winter Wheat (SRW), ozimá pšenice s nižším až středním obsahem bílkovin k produkci mouk pro pečení bílého pečiva, těstovin, sušenek a koláčů. Pšenice durum, jarní pšenice s vysokým obsahem bílkovin (12 – 16 %) činila v roce 2006 v USA zhruba 4 % celkové výměry pšenice, ostatní typy pšenice pak přibližně 9 % celkové výměry pšenice.

Vysoká poptávka po pšenici, napjatost světové bilance, snižující se odhady australské sklizně a zavedení regulace vývozu na Ukrajině byly hlavní faktory, v jejichž důsledku docházelo k rychlému růstu cen pšenice zejména v období od poloviny září do konce října 2006. V tomto období také pokračovaly vysoké nákupy pšenice do Egypta (v souhrnu cca 1,5 mil. t), byl navýšen dovozní tendr do Indie na cca 2 mil. t, aktivně nakupovaly na světovém trhu též Japonsko, Jižní Korea, Irák, Maroko, Alžírsko, Jordánsko a další tradiční dovozci. Nejvíce se v důsledku realizovaných nákupů zvýšily vývozní ceny americké pšenice SRW až o 40 USD/t na cca 204 USD/t fob Gulf (cca 4570 Kč/t). Vývozní ceny americké pšenice HRW vzrostly až na cca 220 USD/t fob Gulf (cca 4930 Kč/t). Na severoamerickém trhu se začala projevovat tendence vyčkávání pěstitelů a obchodníků s novou sklizní až na pozdější období marketingového roku s předpokladem ještě vyšších cen. Americkým pěstitelům v této odbytové strategii napomáhá rozvinutý systém farmářských družstev v návaznosti na silný obchodní a dopravní sektor. Méně přebytkový trh obilovin v zemích EU-25 je detailně monitorován a regulován nástroji a opatřeními orgánu Evropské komise, tzv. Řídícího výboru pro obiloviny, olejniny a proteinové plodiny, o kterém uvádíme více informací v části „Evropská unie“. K silné regulaci trhu obilovin v marketingovém roce 2006/07 přistoupila v zájmu zajištění domácí poptávky ukrajinská vláda. Stanovila systém vývozních i dovozních licencí s kvótami až do konce roku 2006/07 aby předešla předpokládaným výkyvům nabídky obilnin a jejich cen na domácím trhu.

Pro přibližné srovnání vývoje cen pšenice na světovém trhu uvádíme ceny jednotlivých druhů pšenice uvedené v následující tabulce. Ceny jsou přepočtené podle aktuálního kurzu měn. Z přepočtů měn a neúplných popisů jednotlivých druhů pšenice, jejich kvality a kontraktů, vyplývajících z různých zdrojů je dán pouze informativní charakter této tabulky.

Průměrné měsíční ceny pšenice na mezinárodním trhu (v Kč/t po přepočtu)				
Komodita	srpen 2006	září 2006	říjen 2006	říjen 2005
Pšenice krmná, burza Budapešť futures, dod. IX. – XII.	2864	3212	3448	2440
Pšenice potravinářská, burza Budapešť futures, dod. IX. – XII.	2949	3489	3677	2773
Pšenice potravinářská Polsko, CZV	3243	3980	4046	2783
Pšenice potravin., burza MATIF Paříž, futures	3731	4076	4470	3290
Pš. potr. Španělsko, Barcelona do 220 Hagberg, dod. do 1 měs.	4051	4342	4952	4157
Pš. potr. Německo, Hamburg do 220 Hagberg, dod. do 1 měs.	3577	3902	4167	3155
Pšenice krmná, Anglie, ex farm	3043	3370	3746	2784
Pš. potr. US HRW No.2, fob US Gulf	4397	4565	4925	4290
Pš. potr. US SRW No.2, fob US Gulf	3271	3678	4497	3378
Pš. potr. Kanada CWRS No.1, fob St. Laurence	4785	4824	5134	5121
Pšenice durum US Amber 3	5167	5483	5880	5812

Pramen: Datagain

Podle říjnových informací zahraničních zdrojů je očekáván mírný nárůst osevních ploch pšenice pro sklizeň marketingového roku 2007/08 zhruba o 4 % na 215 mil. ha. Bez bližšího upřesnění byl zmiňován nárůst osevů ozimé pšenice v zemích EU, v Rusku, na Ukrajině a v USA.

Světový trh rýže

Odhad aktuální světové produkce rýže činil podle říjnových údajů USDA přibližně 417,4 mil. t. Předpokládána byla standardní či mírně zvýšená produkce ve všech hlavních pěstitelských zemích jihovýchodní Asie. V Číně by měla dosáhnout 128 mil. t, v Indii 91 mil. t, v Indonésii 35 mil. t, v Bangladéši 29 mil. t, ve Vietnamu 23 mil. t, v Thajsku 18 mil. t, v Barmě 11 mil. t.

Světová spotřeba rýže se každoročně mírně zvyšuje a v roce 2006/07 byla odhadnuta na 419 mil. t. Zatímco na konci marketingového roku 2000/01 činily globální zásoby rýže 150 mil. t, na konci současného roku 2006/07 jsou předpokládány ve výši 79 mil. t, představovaly by tak asi 19 % světové spotřeby této významné komodity pro lidskou výživu.

Globální obchod s rýží by měl v marketingovém roce 2006/07 zůstat na úrovni předchozího roku, tj. 28 mil. t. Hlavními dovozci s poptávkou zhruba 1,0-1,5 mil. t by měly být Nigérie, Filipíny, Irák, Saudská Arábie, EU-25 a Irán. Největšími vývozci by mělo být Thajsko (8,2 mil. t), Vietnam (4,7 mil. t), Indie (4,3 mil. t) a USA (3 mil. t).

Vývozní ceny thajské rýže 100 % grade B byly v druhém týdnu října 2006 na úrovni 305 USD/t fob Bangkok, ceny US No. 2,4 % zlomků na úrovni 428 USD/t fob Gulf, ceny vietnamské Viet 5 % zlomků na 271 USD/t fob Ho Či Minovo Město. Rozdíl mezi srovnatelnou kvalitou thajské rýže a rýže z USA se v říjnu 2006 zvýšil na 120 USD/t z 25 USD/t v říjnu 2005.

Světový trh ostatních obilovin (bez pšenice a rýže)

Podle údajů USDA z října 2006 činila v marketingovém roce 2005/06 globální produkce ostatních obilovin kromě pšenice a rýže celkem 974 mil. t. To byl ve srovnání s předchozím rokem pokles o 40 mil. t (o 4 %). Největší část celkové produkce činila produkce ostatních obilovin v USA ve výši 299 mil. t (z toho 282 mil. t produkce kukuřice, 10 mil. t produkce čiroku, 4,6 mil. t produkce ječmene), produkce zemí EU-25 ve výši 131 mil. t (53 mil. t ječmene, 48 mil. t kukuřice, 7,7 mil. t žita, 7,4 mil. t ovesa), produkce Číny 148 mil. t (137 mil. t kukuřice).

Produkce, obchod a spotřeba vybraných ostatních obilovin

	Světová produkce (mil. t)		Světový obchod (mil. t)		Světová spotřeba (mil. t)	
	2005/06 ¹⁾	2006/07 ²⁾	2005/06 ¹⁾	2006/07 ²⁾	2005/06 ¹⁾	2006/07 ²⁾
Kukuřice	692,74	689,14	81,02	80,73	682,57	699,77
Ječmen	138,11	138,13	17,70	16,66	142,73	145,52
Čirok	58,94	57,00	5,66	5,02	57,71	57,89
Oves	23,55	23,85	2,23	2,14	23,99	24,14
Žito	14,55	12,67	0,68	0,58	15,80	13,93

Pramen: USDA, Říjen 2006

Poznámka: 2005/06 ¹⁾ předběžné údaje, 2006/07 ²⁾ odhady

Světová produkce ostatních obilovin bez pšenice a rýže v současném marketingovém roce 2006/07 by měla činit 965 mil. t, což by znamenalo ve srovnání s předchozím rokem pokles o 10 mil. t (o 1 %) v důsledku mírného poklesu produkce kukuřice a čiroku.

Světová spotřeba ostatních obilovin je odhadována na 1011 mil. t, tj. zhruba o 24 mil. t více, než byla spotřeba předchozího roku. Celosvětový obchod s ostatními obilovinami by měl činit 105 mil. t, přičemž největšími vývozci by měly být USA (62 mil. t), Argentina (11 mil. t) a Ukrajina (7 mil. t).

Podle uvedených informací tak bude pokračovat s výjimkou roku 2004/05 trend, kdy v posledních šesti letech převyšuje globální spotřeba ostatních obilovin jejich globální produkci. Celosvětové zásoby ostatních obilovin tak na konci marketingového roku 2006/07 poklesnou na 120 mil. t a činily by tak zhruba 12 % celoroční spotřeby.

Světová produkce ječmene by podle odhadů z října 2006 měla činit 141,5 mil. t. Konečné zásoby by měly poklesnout na 21 mil. t, což by bylo 14 % celkové světové spotřeby za marketingový rok, a dostaly by se na nejnižší úroveň od roku 1995/96. Hlavními faktory tohoto stavu je významný pokles produkce ječmene v Austrálii, nejistota kolem vývozu ukrajinského ječmene v důsledku zavedení systému vývozních licencí a předpoklad vyšší světové spotřeby krmného ječmene, který by měl nahradit část podílu pšenice, jejíž ceny zůstanou pravděpodobně na vyšší úrovni.

Ceny krmného ječmene na Ukrajině a sladovnického ječmene v zemích EU se v období od poloviny září do poloviny října 2006 významněji zvyšovaly podle vývoje na světovém trhu a na základě nových odhadů a informací. Ukrajinská vláda podřídila také ječmen režimu vývozních licencí. Pro období listopad-prosinec by měly být vydány licence na vývoz 0,6 mil. t ječmene. Podle říjnových odhadů zahraničních zdrojů by v marketingovém roce 2006/07 měl činit vývoz ječmene z Ukrajiny až 5 mil. t, vývoz z Ruska 2 mil. t.

Aktuální globální sklizeň kukuřice odhadlo v říjnu 2006 USDA na 689 mil. t, což by znamenalo meziroční pokles o 4,5 mil. t (o 0,6 %). Z celkové produkce by měla 40 %, cca 277 mil. t činit sklizeň kukuřice v USA a 21 %, 141 mil. t sklizeň v Číně. Podle uvedeného zdroje lze předpokládat v marketingovém roce 2006/07 světovou spotřebu kukuřice na historicky nejvyšší úrovni 724 mil. t. Největší nárůst spotřeby kukuřice je očekáván v USA a v Číně ke krmnému a průmyslovému užití. Největšími vývozci kukuřice zůstanou USA (57 mil. t), Argentina (11 mil. t) a Čína (4 mil. t), jejichž produkce by měla představovat 89 % světového vývozu kukuřice. V zemích EU-25 produkce i spotřeba kukuřice v posledních pěti letech stagnuje kolem úrovně 45 mil. t, respektive 48 mil. t. Plochy a produkce se postupně snižují zejména ve Francii. Tam byla letošní výměra kukuřice 1,45 mil. ha nejnižší od poloviny sedmdesátých let. Předpokládaná produkce zrna by měla dosáhnout 12,7 mil. t. Největší plochy kukuřice jsou na jihozápadě Francie, kde je pěstována s využitím závlah. Zhruba polovina francouzské produkce kukuřice bývá vyvážena ke krmným účelům do Španělska, menší množství k produkci škrobu do Velké Británie. Podle předpokladů je očekáván další pokles výměry kukuřice ve Francii pro její náročnost na vláhu při stále častějších obdobích sucha v posledních letech, pro nízkou úroveň jejich odbytových cen, při vysoké poptávce po řepce k technickému užití k produkci bionafty. Z celkové očekávané spotřeby v EU-25 v marketingovém roce 2006/07 ve výši cca 47,2 mil. t by mělo být přibližně 9,1 mil. t určeno k potravinářskému a průmyslovému užití, 36,2 mil. t ke krmnému užití a 1,9 mil. t k osivářskému a ostatnímu užití.

Od poloviny září 2006 se vývozní ceny kukuřice v USA rychle zvyšovaly z úrovně cca 120 USD/t fob Gulf (2700 Kč/t) na 160 USD/t (3510 Kč/t) na počátku listopadu. Ceny kukuřice na burze MATIF Paříž se ve stejném období zvýšily ze 144 EUR/t (4070 Kč/t) na 160 EUR/t (4480 Kč/t). Ceny francouzské kukuřice s dodáním do Španělska se pohybovaly v polovině října v rozmezí 160 – 165 EUR/t (4520 – 4660 Kč/t). Ceny maďarské kukuřice byly v polovině října na úrovni 27 750 HUF/t (2955 Kč/t). Ceny maďarské kukuřice s dodáním do severních zemí EU činily 130 EUR/t (3675 Kč/t), o cca 35 EUR/t nižší ve srovnání s kukuřicí ze severovýchodu Francie.

Evropská unie

Ve většině evropských zemí došlo výpadkům v produkci ozimých obilovin v důsledku dlouhé a nebyvale tuhé zimy, krátkého jara s vlhčími a chladnějšími podmínkami, které neumožňovaly dobrý, postupný vývoj porostů. Uvedené podmínky též opoždily setí jarních obilovin. Netypické jaro následovalo sedm týdnů vysokých teplot s nedostatkem srážek od poloviny června do konce července. Žňové práce přerušovalo po celý srpen nebyvale deštivé počasí, v jehož důsledku se snížila produkce a významně zhoršila kvalita potravinářských i krmných obilovin.

Podle říjnových údajů periodika *Stratégie Grains* činila celková výměra obilovin v zemích EU-25 pro marketingový rok 2006/07 cca 50,2 mil. ha (v předchozím roce 50,9 mil. ha). Celková produkce obilovin byla odhadována ve výši 242,6 mil. t, což by znamenalo pokles ve srovnání s rokem 2005/06 zhruba o 14 mil. t (o 5 %). Průměrný výnos obilovin celkem by podle uvedených údajů činil 4,8 t/ha.

Dobrá kvalita zrna, dokonce lepší než v předchozím roce, se předpokládá ve Francii, dobrá kvalita by měla být podle údajů z počátku října též ve V. Británii, mírně zhoršená v Německu. V zemích střední, severní a východní Evropy, ve kterých došlo k větším výpadkům v produkci je i kvalita obilnin významněji zhoršená.

Celková produkce pšenice v zemích EU-25 by měla činit 108,2 mil. t, o 6,6 mil. t (o 5,7 %) méně než v roce 2005/06. Celková výměra pšenice byla 19,1 mil. ha, zhruba na úrovni předchozích dvou let, průměrný výnos je odhadován na 5,66 t/ha. K největšímu zhoršení kvality zrna pšenice došlo v důsledku nepříznivých povětrnostních podmínek v Polsku, v ČR, ve skandinávských a pobaltských zemích. Podle říjnových odhadů byl předpokládán v marketingovém roce 2006/07 dovoz pšenice do zemí EU-25 ve výši 5 mil. t. Ze zemí bývalého Sovětského svazu je očekáván dovoz zhruba 1,9 mil. t, z USA a Kanady dovoz 1,9 mil. t, z Bulharska 750 tis. t. Odhady dovozů se postupně měnily, neboť od počátku září docházelo průběžně k významnému růstu cen pšenice zejména na Ukrajině a v USA, která tak ztrácela v EU konkurenceschopnost. V prvním týdnu října byly vývozní ceny krmné pšenice na Ukrajině na úrovni 155 – 160 USD/t fob (cca 3440 – 3550 Kč/t), vývozní ceny potravinářské pšenice SRW (soft red winter wheat) v USA ve výši 191 USD/t fob (4240 Kč/t).

Celková spotřeba pšenice ke krmnému užití by měla činit zhruba 50 mil. t, tj. o 6 mil. t méně, než v předchozím roce 2005/06. To vypovídá o určitém trendu poklesu podílu obilovin ve výživě zvířat na úkor aktuálně cenově konkurenceschopnějších šrotů olejnin, zejména sójových a řepkových šrotů po extrakci rostlinného oleje. Nižší cenová úroveň přispívá též k nárůstu podílu ječmene ve výživě zvířat na úkor dražší pšenice a kukuřice. Celková spotřeba obilovin ve výživě hospodářských zvířat v marketingovém roce 2006/07 je odhadována v EU-25 na 145,6 mil. t, z čehož by mělo být cca 50 mil. t pšenice (v roce 2005/06 56 mil. t), 37 mil. t kukuřice (39,5 mil. t), 40 mil. t ječmene (35,4 mil. t), cca 18,6 mil. t ostatních obilovin (19,4 mil. t).

Celková spotřeba pšenice k potravinářskému a technickému užití je odhadována pro rok 2006/07 na 50,6 mil. t. Spotřeba pšenice k produkci bioetanolu by se měla meziročně zvýšit z 1,2 mil. t na 1,8 mil. t, 2006/07 zejména činností lihovarů v Německu, Španělsku a ve Francii. Ve V. Británii zahájí v roce 2007 činnost nová kapacita ke zpracování pšenice na škrob, jejíž plný provoz spotřebuje cca 700 tis. t pšenice ročně. Vzájemný obchod s pšenicí mezi zeměmi EU-25 by měl činit 18,2 mil. t.

Na počátku posledního čtvrtletí roku 2006 se začaly významně měnit poměry na světovém trhu pšenice, jejíž bilance se stala po dalším poklesu odhadů australské produkce pšenice a rozhodnutí o vývozních licencích na Ukrajině ještě napjatější. Výsledkem byl rychlý růst cen na světovém trhu, zejména u nejžádanější kvality potravinářské pšenice. Nákupy této pšenice v USA pro Irák a Egypt způsobily nárůst tamních cen potravinářské pšenice SRW za období 10. září – 10. října 2006 až o 40 USD/t (o cca 880 Kč/t), ceny krmné pšenice na Ukrajině zaznamenaly růst zhruba poloviční. Ceny pšenice v zemích EU, které patří k nejvyšším na světovém trhu se zvyšovaly mírně o 2 – 5 %. Ceny krmné pšenice z V. Británie pro dodávky v říjnu-prosinci na úrovni 94 GBP/t (3950 Kč/t) fob byly o 12 – 16 EUR/t nižší než ceny francouzské a dánské krmné pšenice a budou směřovat zejména do Španělska a Portugalska. Ceny potravinářské pšenice kvality A, B, E v Německu činily počátkem října 144 – 152 EUR/t fco Hamburk (4060 – 4290 Kč/t). Na podobné úrovni byly též ceny pšenice ve Francii. Ceny potravinářské pšenice v Maďarsku pro dodání v říjnu-prosinci byly ve výši 34 000 HUF/t (3500 Kč/t) ceny krmné pšenice pro dodávky do konce roku 2006 byly ve výši 32 500 HUF/t (3350 Kč/t).

Celková produkce ječmene v zemích EU-25 by měla podle říjnových odhadů dosáhnout 54,25 mil. t, zhruba o 1 mil. t nad produkcí roku 2005/06. Z tohoto množství by mělo být 27,73 mil. t ječmene jarního, z něj 8,12 mil. t (29 %) ječmene sladovnického. Produkce ozimého ječmene byla odhadnuta na 26,52 mil. t, z čehož by mělo být 2,34 mil. t (9 %) ječmene sladovnického. Z celkové produkce ječmene činil odhad produkce sladovnického ječmene celkem 10,46 mil. t (tj. 19,3 %), odhad produkce krmného ječmene celkem 43,79 mil. t. Předpokládaná poptávka po sladovnickém ječmeni v zemích EU-25 je odhadována na 9,72 mil. t a měla by být plně pokryta. K výpadkům produkce sladovnického ječmene došlo v důsledku nižší výměry, poklesu výnosů a kvality v zemích tradičních pěstitelů, jako jsou ČR, Dánsko, skandinávské země a Německo. Dobrá je kvalita sladovnického ječmene ve Francii. Celková produkce ječmene k potravinářskému a průmyslovému užití je odhadována na 10,75 mil. t, celková spotřeba ke krmnému užití na 39,75 mil. t.

Vývozní ceny krmného ječmene ve V. Británii a ve Francii byly v prvním říjnovém týdnu 2006 ve výši cca 129 EUR/t fob (3640 Kč/t). Vývozní ceny krmného ječmene v přístavech Černého moře pro malé přepravní lodi činily ve stejném období zhruba 135 USD/t fob (cca 3000 Kč/t), pro velká plavidla 144 – 149 USD/t fob (3200 – 3310 Kč/t). Celkový vývoz ječmene ze zemí EU-25 by měl dosáhnout 3 mil. t za marketingový rok 2006/07. Vývozní ceny jarního sladovnického ječmene v západních zemích EU byly v prvním říjnovém týdnu 2006 ve výši zhruba 183 EUR/t fob Rouen (cca 5160 Kč/t) pro dodávky v posledním čtvrtletí 2006, vývozní ceny ozimého sladovnického ječmene ve výši 163 EUR/t fob (4600 Kč/t).

Evropský trh obilovin v rámci Společné zemědělské politiky (SZP)

Stávající pravidla regulace společného trhu s obilovinami (tj. legislativní základ, mechanismus intervenčních nákupů, prodej intervenčních zásob, problematika vývozních a dovozních licencí, vývozní náhrady atd.) jsou popsána v předchozí SVZ Obiloviny (listopad 2005) a na www.szif.cz.

Aktuální vývoj a stav intervenčních zásob v EU 25

Počáteční stav intervenčních zásob EU 25 na začátku marketingového roku 2006/07 činil přibližně 14 mil. t. Hlavní podíl zaujímal kukuřice a pšenice setá. Zásoby těchto obilovin však postupně s ohledem na realizované prodeje do třetích zemí a na vnitřní trh EU poměrně rychle klesaly.

Stav intervenčních zásob k 22. 10. 2006 činil 10,6 mil. t; z čehož bylo 4,9 mil. t kukuřice, 3,6 mil. t. pšenice, 1,5 mil. t ječmene a 500 tis. t žita. Z hlediska umístění intervenčních zásob na území EU byl nejvýznamnější objem intervenčních zásob obilovin lokalizován v Maďarsku (51 %) a Německu (31 %). V maďarských intervenčních skladech se před počátkem nové intervenční kampaně 2006/07 nacházelo 4,7 mil. tun kukuřice. Maďarská kukuřice tak v současnosti představuje hlavní břemeno intervenčních zásob, podobně jako bylo v minulých letech německé žito.

V marketingovém roce 2006/07 byla v členských zemích EU očekávána průměrná sklizeň obilovin ve výši 243 mil. t. Extrémní vývoj klimatických podmínek ke konci sklizně se v tomto roce odrazil zejména na kvalitě obilovin. Řada členských států se proto aktuálně potýká s nedostatky určitých druhů obilovin zejména potravinářské kvality.

Průměrná sklizeň v EU-25, zvýšená poptávka po obilovinách i směr regulační politiky Evropské komise podporující další prodej intervenčních zásob, naznačuje pokračující trend v poklesu intervenčních zásob. Oproti roku 2005/06, kdy byla většina zásob obilovin EU vyvezena do třetích zemí, Evropská komise v současnosti více preferuje postupné uvolňování intervenčních zásob obilovin na vnitřní trh EU. Prodej intervenčních zásob na vnitřní trh či na export do třetích zemí je realizován formou vyhlášených nabídkových řízení, v rámci nichž jsou jednotlivé nabídky posuzovány a schvalovány Evropskou komisí při asistenci Řídícího výboru pro obiloviny.

Nákladné dlouhodobé skladování velkého objemu kukuřice spojené s problémem znehodnocení kvality dalo impuls k rozhodnutí Evropské komise zpřísnit kritéria kvality kukuřice již v počátečním stádiu při vstupu obilovin do intervence. Otázkou zůstává, jakým způsobem se tento krok odrazí na budoucím kvantitativním i kvalitativním stavu intervenčních zásob a trhu s krmnými plodinami. Důležitým faktorem působícím na budoucí stav intervenčních zásob a evropský trh s obilovinami je mj. očekávané přistoupení Rumunska a Bulharska do EU. Rumunsko a Bulharsko patří mezi státy s vysokou produkcí obilovin. Rumunsko se po vstupu do EU zařadí vedle Maďarska mezi členské státy s nejvyšším nadbytkem produkce kukuřice v EU.

Intervenční nákup – zpřísnění minimálních kritérií kvality pro intervenční nákup kukuřice

Novelizací nařízení Komise č. 824/2000 došlo k úpravě minimálních kritérií kvality pro intervenční nákup kukuřice. Dotyčnou úpravou reagovala Evropská komise na vysoký stav kukuřice v intervenčních zásobách EU. Dlouhodobé skladování velkého objemu kukuřice se ukázalo jako těžko udržitelné a vysoce finančně náročné. Cílem Komise navrženého zpřísnění kvalitativních podmínek pro intervenční nákup kukuřice bylo v první řadě zajištění vhodných podmínek pro dlouhodobé skladování kukuřice a uchovávání kvalitního produktu.

Za účelem zvýšení odolnosti zrna vůči znehodnocení byly zpřísněny následující parametry jakosti u kukuřice nakupované do intervence:

- maximální obsah vlhkosti z původních 14,5% snížen na **13,5%**
- maximální podíl zlomkových zrn z původních 10% snížen na **5%**
- max. podíl zrn jež byla při sušení vystavena nadměrné teplotě snížen z původních 3% na **0,5 %**

V zájmu zajištění soudržnosti s ostatními obilovinami bylo pro kukuřici navíc zavedeno kritérium minimální měrné hmotnosti ve výši **71 kg/hl**.

Vzhledem k agronomické podobnosti byly analogické úpravy kvalitativních požadavků zavedeny též pro čirok. Společně s úpravou kvalitativních požadavků byly novelizovány stupnice cenových srážek a přírážek pro kukuřici a čirok.

Novelizované nařízení 824/2000, kterým se stanoví postupy pro přejímání obilovin intervenčními agenturami a metody analýzy pro určování jakosti bylo publikováno v Úředním věstníku EU pod číslem 1572/2006. Přísnější standardy intervenčního nákupu kukuřice jsou platné již od intervenční kampaně 2006/07, tj. od 1. 11. 2006.

Dovoz a vývoz obilovin v rámci SZP v marketingovém roce 2006/07

Aktualizace dovozních tarifních kvót pro obiloviny, platných pro marketingový rok 2006/07:

Kvóty řízení DG AGRI						
Nařízení – kvóty WTO	Období	Původ	KN kód	Produkt	Kvóta (t)	Roční nárůst
1839/95	1. 1. 06 – 28. 2. 07	Španělsko	120590/10070090	Kukuřice/čirok	2000000/300000	-/-
1839/95	1. 7. 06 – 30. 6. 07	Portugalsko	100590	Kukuřice	500 000	-
2375/02	1. 1. 06 – 31. 12. 06	Třetí země	100190999	Pšenice jiné než vysoké jakosti	2 378 387	-
	1. 1. 06 – 31. 12. 06	USA / Kanada			572000/38000	
2305/03	1. 1. 06 – 31. 12. 06	Třetí země	100300	Ječmen	306 215	-
2377/02	1. 1. 06 – 31. 12. 06	Třetí země	10030050	Sladovnický ječmen	50 000	-
969/2006	1. 1. 06 – 31. 12. 06	Třetí země	0051090/10059000	Kukuřice	242 074	-
Nařízení – kvóty bilaterální dohody	Období	Původ	KN kód	Produkt	Kvóta	Roční nárůst
573/03	1. 7. 06 – 30. 6. 07	Rumunsko	1001/ 10059000	Pšenice a sourež/ kukuřice	230000/149 000	-/-
958/03	1. 7. 06 – 30. 6. 07	Bulharsko	1001/11090000	Pšenice a sourež/ pšeničný lepek	352 000	32 000
			10059000 – 10051090	Kukuřice	96 000	8 000

Pramen: Evropská komise

Kvóty řízené DG TAXUD

Právní předpis	Období	Původ	KN kód	Produkt	Kvóta (t)	Celní sazba
Rozhodnutí č. 2003/18/CE	1. 7. 06 – 30. 6. 07	Rumunsko	10051090	Kukuřice	1000	0
			1101 – 110311 – 11032060	Mouky	3000	
			1107	Slad	10000	
			1002	Žito	4400	
Rozhodnutí č. 2003/286/EC	1. 7. 06 – 30. 6. 07	Bulharsko	1003	Ječmen	55000	0
			1004	Oves	2750	
Nařízení – kvóty WTO	Období	Původ	KN kód	Produkt	Kvóta (t)	Celní sazba
2094/2004	1. 7. 06 – 30. 6. 07	Třetí země	11042298	Zpracovaný oves	10 000	0
2133/2001	1. 1. 06 – 30. 6. 07	Třetí země	100820 00	Proso	1300	7 /t
			10011000	Pšenice tvrdá vysoké jakosti	50000	0
	1. 1. 06 – 31. 12. 06	Třetí země	10011000 – 10019099	Pšenice tvrdá setá vysoké jakosti	300000	0
			23023010, 23023090, 23024010, 23024090		475000	30,65/t a 62,25 /t
			10011000, 10019091, 10019099, 10020000, 100300, 10040000, 1008		15000	50%
		AKP státy	1007	Čirok	100000	40%
			10082000	Proso	60000	0

Pramen: Evropská komise

Poznámka: v roce 2006 byla nově otevřena kvóta pro každoroční dovoz 242 074 tun kukuřice ze třetích zemí s nulovou celní sazbou (NK 969/2006)

Úprava dovozního režimu obilovin v rámci dovozních tarifních kvót

Od 1. 1. 2007 bude dovoz obilovin, který spadá do režimu dovozních licencí v rámci dovozních celních kvót, podléhat novému horizontálnímu nařízení Komise č. 1301/2006. V souvislosti s platností horizontálního nařízení pro správu dovozních kvót pracuje Evropská komise v současnosti na přizpůsobení jednotlivých sektorových předpisů k tarifním kvótám pro dovoz obilovin.

Smyslem tohoto horizontálního nařízení je zjednodušení a zlepšení správních a kontrolních mechanismů u dovozních kvót podléhajících režimu importních licencí, jejichž řízení spadá do rámce společné organizace trhu. V sektoru obilovin budou společnému režimu podléhat tyto tarifní importní kvóty:

- Kvóta pro dovoz ječmene ze třetích zemí (NK 2305/2005)
- Kvóta pro dovoz kukuřice ze třetích zemí (NK 969/2006)
- Kvóta pro dovoz sladovnického ječmene ze třetích zemí (NK 2377/2002)
- Kvóta pro dovoz pšenice jiné než vysoké jakosti ze třetích zemí (NK 2375/2002)

Dovozní kvóty budou řízeny na základě následujících společných principů:

- Všechny tarifní kvóty budou otevřeny v jednotném ročním období. V rámci ročního období může být pro některé kvóty stanoveno podobdobí.
- Přidělování licencí v rámci kvót je řízeno způsobem, podle kterého jsou licence přidělovány v poměru k celkovým požadovaným množstvím (tzv. „režim souběžného zkoumání“), nebo způsobem dovozu založeným na dokladech, které vydávají třetí země.
- Pro podávání žádostí o dovozní licenci budou platit společná pravidla platná pro dovozní kvóty. Žadatelé mohou podat maximálně jednu žádost o dovozní licenci u stejného pořadového čísla kvóty pro dané dovozní období. Žádosti jsou podávány výhradně ve státě, v němž je žadatel registrován pro účely DPH.
- Stanovena jsou pravidla a lhůty upravující vydávání dovozních licencí a doba jejich platnosti. Rovněž je stanovena časová lhůta, během níž je třeba předložit důkaz, že byly licence použity.
- Za účelem zamezení předkládání nepřesných dokladů je též představen systém sankcí.

Polsko

Letní sucho, následované deštivým úpočasím v období sklizně přispělo k poklesu výnosů obilovin a kvality zrna. Podle zářijového odhadu polského statistického úřadu bylo z výměry 8,4 mil. ha při průměrném výnosu 2,62 t/ha sklizeno 22 mil. t obilovin celkem. Uvedená sklizeň by bylo zhruba o 5 mil. t (o 18 %) nižší, než sklizeň roku 2005 a nejnižší od roku 1994. Z celkové sklizně by mělo být 7,1 mil. t pšenice (ve srovnání s rokem 2005 pokles o 19,4 %), 2,6 mil. t žita (-22,3 %), 3,2 mil. t ječmene (-10,7 %), 3,2 mil. t tritikale (-17 %), 1,1 mil. t ovesa (-20,4 %), 1,3 mil. t kukuřice (-32,9 %) a 3,4 mil. t ostatních obilovin (-13,6 %). Podle nevládních organizací by mohla být celková sklizeň o 1 – 3 mil. t vyšší. Podle polských zdrojů měla pšenice ze zhruba pětiny rozborovaných vzorků pádové číslo nižší než 150. Obilky pšenice a žita jsou malé, poškozené porůstáním, v mnoha případech využitelné pouze pro krmné účely.

Nepříznivé výsledky nové sklizně obilovin velmi rychle způsobily významný růst cen, zejména obilnin k potravinářským účelům. Průměrné prodejní ceny potravinářské pšenice byly v Polsku v první dekádě října na úrovni 560 PLN/t (tj. 181 USD/t, 140 EUR/t, cca 4020 Kč/t), zhruba na úrovni cen ve Francii, Španělsku a Německu, přičemž do června 2006 byly zhruba o 20 % nižší. Průměrné ceny potravinářského žita byly ve stejném období ve výši 489 PLN/t (3510 Kč/t), průměrné ceny krmné pšenice ve výši 427 PLN/t (3070 Kč/t), průměrné ceny kukuřice na 567 PLN/t (4070 Kč/t). Nižší ceny krmných obilovin byly v té době v ČR, v SR, v Maďarsku a v pobaltských státech. Z uvedených důvodů intervenovali zástupci Polské republiky pravidelně na jednáních Řídícího výboru pro obiloviny EK za zpřístupnění intervenčních zásob obilí na vnitřní trh EU, zejména z vlastních zásob a ze zemí v blízkosti polských hranic. Podle tamních zdrojů z obchodního prostředí lze očekávat v marketingovém roce 2006/07 dovoz přibližně 2 mil. t obilnin. Předpokládá se zejména dovoz kvalitní potravinářské pšenice z Německa, Francie, případně z Ukrajiny či z USA, krmné pšenice a kukuřice z Maďarska, z České republiky a ze Slovenské republiky. V aktuálním roce 2006/07 se v Polsku očekává růst produkce vepřového a drůbežího masa, v jehož důsledku by se měla zvýšit poptávka po krmných obilninách cca o 5 %. Celková spotřeba obilnin by měla dosáhnout 27 – 28 mil. t.

Maďarsko

Sklizeň obilovin ve výši cca 14,3 mil. t podle odhadů USDA z října 2006 bude nižší než v předchozích dvou letech s rekordní sklizní v roce 2004/05 (16,7 mil. t). Celková produkce pšenice byla odhadnuta na 4,4 mil. t, ječmene na 1,1 mil. t, kukuřice na 8 mil. t. Maďarskou produkci pšenice tvoří převážně kvalitní potravinářská pšenice. Zhruba polovinu intervenčních zásob EU tvoří aktuálně maďarské obiloviny, nakoupené v kvalitě a podle zásad intervenčního nákupu, schváleného EK. V Maďarsku to bývá cca 75 – 80 % kukuřice a 20-25 % potravinářské pšenice. V předchozích dvou letech bylo nabídnuto do intervence zhruba 30 % celkové sklizně kukuřice. Těchto 5,5 mil. t kukuřice reprezentovalo cca 80 % intervenčního nákupu kukuřice v EU za poslední dva roky. Intervenční

zásoby v Maďarsku prodražují dopravní náklady při realizaci jejich prodeje. S počátkem intervenčního nákupu obilnin od 1. listopadu 2006 prosadila EK zpřísnění kvalitativních požadavků pro intervenční nákup kukuřice ze sklizně 2006. S tím, jak se blíží přistoupení Rumunska a Bulharska do EU v roce 2007, to je dalších zemí s významnou produkcí kukuřice, hledá EK řešení pro novou situaci.

Na počátku října 2006, tj. na počátku sklizně kukuřice na zrno, se pohybovaly ceny kukuřice v Maďarsku na úrovni 26000 – 28000 HUF/t (2680 – 2880 Kč/t), což bylo výše, než ve stejném období předchozího roku.

Slovensko

Nepříznivé povětrnostní podmínky v průběhu zimy a horkého léta 2006 způsobily snížení produkce obilovin meziročně o 14 %. Celková odhadovaná produkce ve výši 2,2 mil. t by měla být spolu se zásobami cca 300 tis. t z minulého roku dostačující k pokrytí celkové domácí poptávky ve výši 2,5 mil. t. Produkce potravinářské pšenice a sladovnického ječmene by měla být dostatečná, neboť byly sklizeny převážně před nástupem srpnových dešťových srážek. Podle slovenského odborného tisku se počátkem října pohybovaly obchodní ceny potravinářské pšenice v rozmezí 3900 – 4100 SKK/t (cca 3000 – 3150 Kč/t), přičemž obchodníci ze zahraničí nabízeli o 300 – 500 SKK/t. více. V této situaci v obavě z nadměrných vývozů zejména kvalitních obilnin připomínali zástupci mlýnů, výrobců krmiv a sladoven zemědělcům vzájemné dlouhodobé obchodní vztahy. Zástupci mlýnů se obávali, že přes nárůst cen potravinářské pšenice při jejím možném nedostatku by byli řetězci supermarketů nuceni ke stagnaci či k poklesům cen mouky. Podle jejich informací se meziročně zvýšily ceny potravinářské pšenice o 499 SKK/t (o 16 %), zatímco se za stejné období zvýšily ceny mouky o 1,9 %.

Rusko

Z celkové výměry obilovin v Rusku, odhadované na 43 mil. ha (23,7 mil. ha pšenice, 10,1 mil. ha ječmene) byla v říjnu očekávána produkce celkem 73 mil. t obilnin. Celková produkce pšenice by měla dosáhnout 41 mil. t, ječmene 17,5 mil. t, kukuřice 3,3 mil. t, žita 2,9 mil. t. Významné ztráty na produkci obilovin (zejména jarní pšenice) a snížení kvality zrna způsobilo měsíc trvající deštivé počasí od poloviny srpna. Na téměř 34 mil. ha pšenice a ječmene je odhadován průměrný výnos 1,73 t/ha. Při uvedené produkci obilovin se odhaduje ruský vývoz obilovin celkem ve výši 9,6 mil. t, z čehož by mělo být 7,6 mil. t pšenice, 2 mil. t ječmene. Očekáván je dovoz zhruba 2,4 mil. t pšenice z Kazachstánu.

Podmínky stanovené ruskou vládou pro státní intervenční nákup obilovin umožnily jeho realizaci od 6. října 2006. Týká se potravinářské pšenice (class 3 a 4), kterou mohou pěstitelé uplatnit při stanovené kvalitě pokud se ceny této pšenice na ruském trhu dostanou na stanovenou úroveň nebo níže. V evropské části Ruska platí spouštěcí cena pro intervenční nákup pšenice class 3 ve výši 3100 RUB/t (cca 2570 Kč/t), pro pšenici class 4 ve výši 2450 RUB/t (cca 2030 Kč/t). V uralské, sibiřské a dálnévýchodní části Ruska byla stanovena intervenční cena u pšenice class 3 na 3300 RUB/t (cca 2740 Kč/t), u pšenice class 4 na 2600 RUB/t (2160 Kč/t).

Počátkem října 2006 se pohybovaly průměrné ceny pšenice class 3 u nákupních organizací v evropské části Ruska v rozmezí 3800 – 4100 RUB/t (3150–3400 Kč/t), průměrné ceny pšenice class 4 na úrovni 3200 – 3800 RUB/t (2660 – 3155 Kč/t). Tyto průměrné ceny potravinářské pšenice byly v uralské a sibiřské část Ruska nižší zhruba o 400–700 RUB/t v důsledku zpoždění sklizně a silné konkurence pšenice z Kazachstánu. Podle údajů obchodních společností se ve stejném období průměrné ceny krmné pšenice pohybovaly na úrovni 3540 RUB/t (2930 Kč/t), krmný ječmen na 2870 RUB/t (2380 Kč/t).

Ukrajina

V roce 2005 činila ukrajinská produkce obilovin celkem 38 mil. t. Ukrajinské ministerstvo zemědělství oznámilo v říjnu 2006 vlastní odhad celkové produkce obilovin z nové sklizně na 34,7 mil. t. Produkce pšenice byla odhadnuta na 14,3 mil. t (v roce 2005 dosáhla 18,7 mil. t.), produkce ječmene na 11,8 mil. t (9 mil. t v roce 2005) a kukuřice 5,7 mil. t (7,2 mil. t v roce 2005). Počáteční zásoby obilnin na počátku marketingového roku 2006/07 uváděl Státní statistický úřad ve výši 2,4 mil. t, což bylo o téměř 47 % méně, než k 1. 7. 2005.

V uplynulém roce 2005/06 dosáhly vývozy ukrajinského obilí celkem rekordních 13,2 mil. t, z čehož bylo zhruba 4 mil. t ječmene. Za první tři měsíce nového marketingového roku 2006/07 bylo vyvezeno 1,64 mil. t pšenice, stejně jako za stejné období předchozího roku.

V souvislosti s nižšími odhady světové i ukrajinské produkce a zásob obilnin, při vysoké poptávce a rostoucích cenách obilnin na mezinárodním trhu, stanovila ukrajinská vláda počátkem října zavedení vývozních licencí a kvót. Ty budou stanovovány průběžně do konce marketingového roku 2006/07 jako preventivní opatření proti možnému nedostatku obilí pro ukrajinskou spotřebu v případě nadměrných vývozů a pro zlepšení kontroly nad obchodem. Pro poslední čtvrtletí 2006 byla stanovena kvóta 1,6 mil. t pro obiloviny celkem, z toho v období listopad-prosinec lze vyvézt pouze 400 tis. t pšenice nebo směsi pšenice a žita, 600 tis. t ječmene, 100 tis. t kukuřice, nelze vyvážet žito. Pro období leden – květen 2007 by měla platit kvóta 1,8 mil. t pro obiloviny celkem. Zároveň vyjádřila ukrajinská vláda předpoklad zavedení dovozních kvót u pšenice na 100 tis. t, u ječmene na 600 tis. t a u kukuřice na 100 tis. t. Podle odhadu ministerstva zemědělství by do konce marketingového roku 2006/07 celkový vývoz pšenice neměl překročit 1,5 mil. t, ječmene 3 mil. t a kukuřice 0,5 mil. t.

Ukrajinská Správa státních hmotných rezerv stanovila nákup 400 tis. t potravinářského obilí ze sklizně 2006, z toho zhruba 180 tis. t pšenice class 3, stejné množství kvality class 4, 20 tis. t v kvalitě class 5, 10 tis. t pohanky a 10 tis. t rýže. Nabídková řízení měla proběhnout od konce července do poloviny října na základě cen, stanovených ministerstvem zemědělství. Pro nákup pšenice class 3 byla vyhlášena cena 700 – 780 UAH/t (cca 2975 – 3320 Kč/t), pro class 4 cena 610 – 689 UAH/t (2595 – 2930 Kč/t), pro class 5 cena 520 – 580 UAH/t (2210 – 2470 Kč/t).

Příznivé povětrnostní podmínky pro přípravu půdy a setí přispěly k tomu, že výměra zasetych ozimých obilovin pro sklizeň 2007 dosáhla 7,1 mil. ha, což by znamenalo meziroční nárůst o zhruba 1 mil. ha. Z uvedené výměry by mělo být podle říjnových informací USDA cca 5,6 mil. ha ozimé pšenice, 0,4 mil. ha žita a 0,5 mil. ha ozimého ječmene.

TRH S OBILOVINAMI V ČESKÉ REPUBLICE

Obiloviny vstupovaly do minulého marketingového roku 2005/2006 s podstatně vyšším množstvím počátečních zásob (1 775,1 tis. tun) než tomu bylo ve dvou předchozích marketingových ročnících. Po velmi dobré sklizni v roce 2005 nenastala žádná podstatná změna v charakteru trhu s obilovinami. Pokračovalo období, kdy i nadále převažovala nabídka nad poptávkou a znovu tak byl ovlivněn cenový vývoj, který měl u všech obilovin výrazně stagující trend.

Celková výše sklizně obilovin v roce 2005 v množství 7 659,9 tis. t je v ČR svoji úrovní řazena mezi velmi vysoké sklizně (třetí nejvyšší od roku 1990). Produkce obilovin znovu velmi výrazně překrývala domácí poptávku ve všech základních obilných surovinách. Na domácím trhu vznikl (po kritickém roce 2004) další výrazný přebytek obilovin téměř ve výši 1 400 tis. tun. V bilančním předpokladu se předpokládalo, že tento přebytek bude plně odčerpán prostřednictvím intervenčního nákupu jako základního prostředku používaného v rámci Evropské unie při řešení nadbytku obilovin a dále pak zvýšenou úrovní vývozu jak z volného trhu, tak i v rámci vyhlášených vývozních tendrů do třetích zemí.

Intervenční nákup obilovin v České republice ze sklizně roku 2005 byl zahájen dle pravidel režimu intervenčního nákupu stanovených Evropskou komisí, která jsou platná pro všechny členské státy Evropské unie. Základní parametry (druhy intervenčně nakupovaných obilovin, minimální akceptované množství, zahájení intervenčního nákupu atd.) zůstaly nezměněny. Změna nastala v oblasti posuzování kvality, kdy se NK č. 824/2000 novelizovalo NK č. 1068/2005 a stanovily se přesné limity pro obsah kontaminujících látek v obilovinách, mezi jinými i limit pro mykotoxiny v zrně. Zemědělskými subjekty bylo od 1. 11. 2005 do 31. 5. 2006 nabídnuto do intervenčního nákupu celkem 741 459 tun obilovin (z toho 295 572 tun pšenice, 214 595 tun ječmene a 231 292 kukuřice). Destinační nabídky byly ve výši 221 819 tun a Loco nabídky činily 519 640 tun. Celkové převzaté množství do intervenčního nákupu ze sklizně roku 2005 bylo 543 821 tun obilovin. Intervenční skladování obilovin v marketingovém roce 2005/2006 bylo zajištěno prostřednictvím uzavřených smluv (dlouhodobých i krátkodobých) s privátními skladovateli a ke dni 30. 9. 2006 vykazovala skladová kapacita objem ve výši 652 659 tun.

Pro vývoz obilovin do zahraničí byly od počátku marketingového roku 2005/2006 dány velmi dobré předpoklady, neboť docházelo k jeho realizaci jak z volného trhu, tak ale především v rámci vyhlášených vývozních tendrů Evropskou komisí do třetích zemí. Vývoz z volného trhu směřoval především do stávajících členských států EU (Německo, Polsko, Itálie). Vývoz do třetích zemí probíhal jednak ve vyhlášených tendrech na vývoz pšenice a ječmene (NK č. 1063/2005; NK č. 1375/2005; NK č. 1622/2005) a dále pak po vyhlášení nových výběrových řízení Evropskou komisí na vývoz pšenice a ječmene z intervenčního nákupu ČR a směřoval do Alžírsko, Jordánsko, Nigérie a Indie. Akceptované nabídky ve vyhlášených tendrech Evropskou komisí na prodej pšenice a ječmene z intervenčních zásob ČR tak přispěly k cenové stagnaci většiny obilných druhů.

V metodice šetření některých údajů ČSÚ o jednotlivých ukazatelích rostlinné výroby došlo k významným změnám. Vzhledem ke vzniku nové organizace územní samosprávy již nejsou výsledky jednotlivých šetření vztaženy na okresy, nýbrž na nově vzniklé územně samosprávné celky (kraje). Počínaje rokem 2002 již také nedochází k šetření sklizňových ploch, ale pro účely výpočtu průměrného hektarového výnosu se využívá plocha osevní zjištěná k 31. 5. daného roku. Tato plocha může být následně aktualizována v případě, že se výměra sklizně dané komodity výrazně odlišuje od plochy osevu.

Podle šetření ČSÚ o struktuře osevních ploch k 31. 5. 2006 vyplývá, že došlo k jednomu, velmi významnému posunu v zastoupení osevních ploch jednotlivých obilovin. K výraznému úbytku rozlohy pěstování došlo u ozimého žita, kdy byl zaznamenán meziroční pokles o 52,1 %. Další, poměrně značný pokles plochy byl zaznamenán u triticales, kde došlo k úbytku o 36,7 %. U ostatních ozimých obilovin (u ozimého ječmene a u ozimé pšenice) došlo k mírnějšímu poklesu ploch. Přes pokles ploch ozimá pšenice zůstává u nás zdaleka nejrozšířenější obilovinou. U jarních obilovin došlo

k významnějšímu nárůstu osevních ploch v porovnání s minulým marketingovým rokem pouze u jarního ječmene (nárůst o 7,3 %). U ostatních druhů (jarní pšenice, oves a kukuřice) je nárůst nevýznamný.

Podle zákona č. 62/2000 Sb., o některých opatřeních při vývozu a dovozu výrobků a o licenčním řízení, jsou druhy zboží, na které se vztahovaly licenční režimy a byly vyhlášeny nařízením vlády. Veškerý dovoz a vývoz produktů, který patří pod společnou organizaci trhu s obilovinami, podléhá předložení dovozní nebo vývozní licence s výjimkou malých množství, jejichž výše je uvedena v příloze III. Nařízení komise č. 1291/2001.

Většina obchodů s obilovinami probíhá v České republice mimo burzy. Burzy však jsou považovány za velmi důležité ukazatele cenového vývoje a jejich význam na našem obilném trhu narůstá. Vstupem ČR do EU v rámci administrace Společné organizace trhu s obilovinami se staly důležitým zdrojem informací o cenách na vnitřním trhu ES (systém NewIDES). S obilovinami mají v současné době oprávnění obchodovat Plodinová burza Brno, Obchodní burza Hradec Králové, Moravskoslezská komoditní burza v Ostravě, I. Karlovarská komoditní burza, Českomoravská komoditní burza Kladno a Komoditní burza Praha.

Dalšímu pokračování sdružování zemědělských výrobců do odbytových organizací napomáhá prostřednictvím dotačních titulů i stát. Tyto organizace, vlastněné a kontrolované prvovýrobci, ovlivňují sdružováním nabídky a aktivní prodejní činností stále významněji charakter trhu se zemědělskými výrobky v ČR.

V návaznosti na zákon č. 307/2000 Sb., o zemědělských skladních listech a zemědělských veřejných skladech, a k němu se vztahující vyhlášku č. 403/2000 Sb., Ministerstvo zemědělství vydává povolení k provozování zemědělských veřejných skladů a s tím spojenému vystavování zemědělských skladních listů. Zemědělský skladní list je listinný cenný papír, který představuje vlastnické a zástavní právo k uskladněnému zboží. Je převoditelný rubopisem a předáním na jiného vlastníka. Zemědělský veřejný sklad dává záruku kvalitního ošetření a uskladnění vybraných druhů obilovin, luskovin a olejnin. Skladování těchto vybraných komodit musí splňovat podmínky vymezené výše uvedenými legislativními normami.

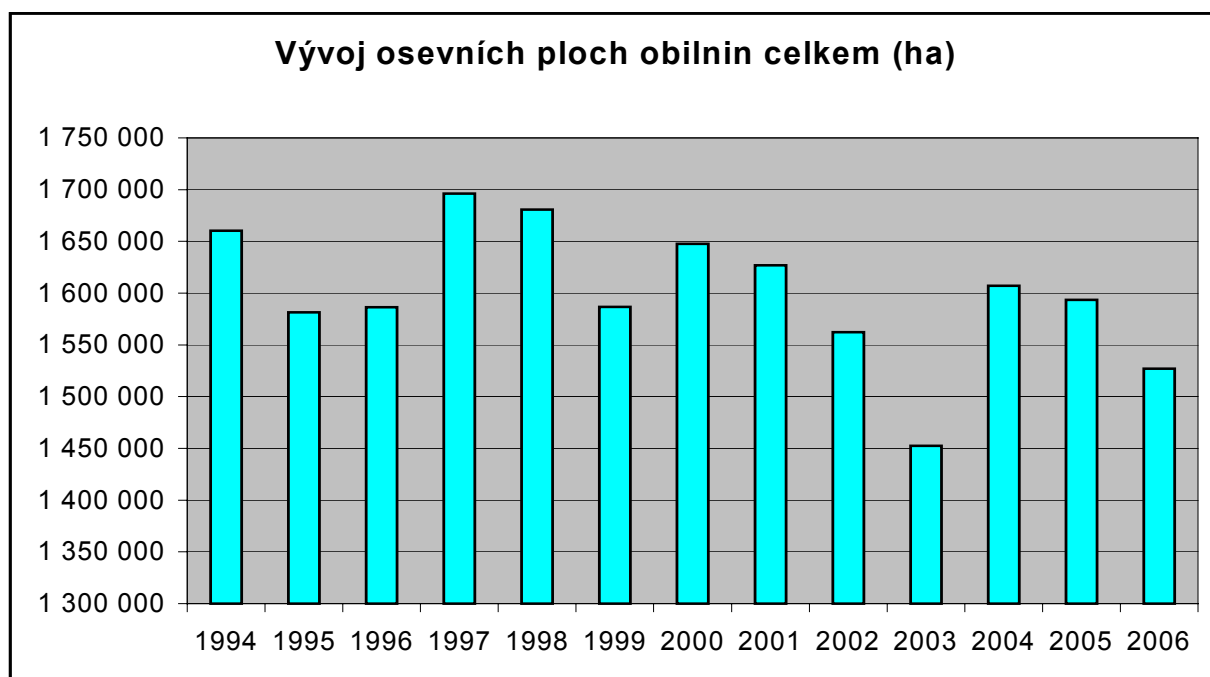
OBILOVINY CELKEM

Výroba

Předpokládaná celková sklizeň obilovin v roce 2006 ve výši 6 491,9 tis. tun je stanovena na základě odhadu sklizně základních obilovin a kukuřice ČSÚ k 15. 9. 2006, doplněného o odhad Ministerstva zemědělství pro sklizeň ostatních obilovin. Proti skutečnosti předchozího roku je o 1 167,9 tis. tun (tj. o 15,2 %) nižší. Ve srovnání se sklizní loňského roku jde o výrazný pokles a ve srovnání s běžnou produkční úrovní obilovin v České republice v letech předchozích lze hovořit o produkci srovnatelnou se sklizňovým ročníkem 2000. Jedná se o sklizeň průměrné produkce, která svým množstvím zabezpečuje kvantitativní pokrytí domácí potřeby, avšak kvalita sklizené produkce je velmi problematická (především u sladovnického ječmene, žita a potravinářské pšenice). Jestliže minulá sklizeň ve výši 7 659,9 tis. tun vedla v celkové bilanci k tvorbě přebytku, který bylo zapotřebí odčerpat prostřednictvím intervenčního nákupu, tak letošní průměrná sklizeň nebude vytvářet žádné výrazné přebytky. Lze konstatovat, že sklizeň obilovin roku 2006 a její produkce byla velmi negativně ovlivněna průběhem počasí, kdy cca 1/3 produkce byla sklizena velmi kvalitní, druhá 1/3 produkce průměrné kvality a třetí 1/3 produkce velmi špatné kvality.

Osevní plochy

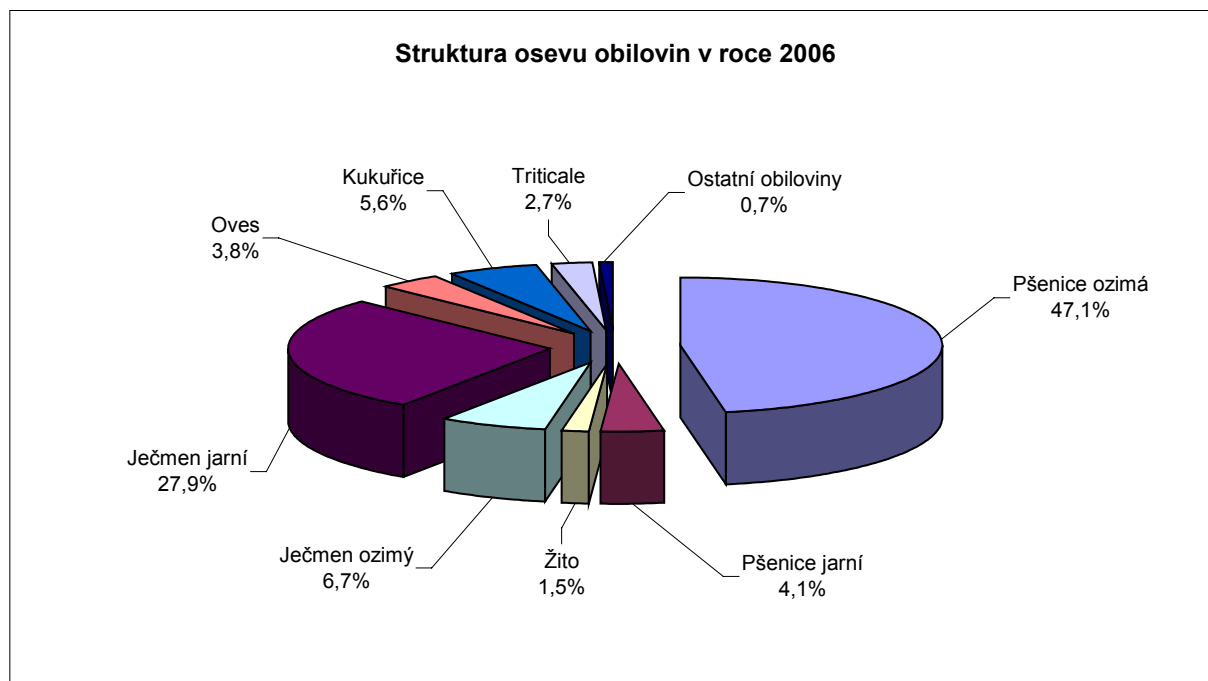
Celková osevní plocha obilovin podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2006 znovu mírně poklesla proti předchozímu roku o 66,4 tis. ha na 1 527,1 tis. ha. Z dlouhodobého pohledu se však osevní plocha pěstovaných obilovin příliš nemění a pohybuje se kolem výměry 1 600 tis. ha. V procentním meziročním vyjádření jde o pokles o 4,2 %. Největší meziroční procentní pokles byl zaznamenán u ozimého žita o 52,1 % a u triticales o 36,7 %. U naší nejrozšířenější obiloviny – ozimé pšenice došlo rovněž k mírnému poklesu ploch o 5,7 %; další významný pokles byl zaznamenán u ozimého ječmene o 17,9 %. Mírné navýšení bylo uskutečněno u všech jarních obilovin. U jarního ječmene o 7,3 %, u jarní pšenice o 7,5 %, u ovsa o 11,7 % a u kukuřice o 6,2 %. Toto navýšení ploch je výsledkem vyšších zaorávek ozimých obilovin v důsledku špatného přezimování a dlouhotrvající zimy. V roce 2006 zaujímaly obiloviny 59,1 % celkové osevní plochy.

Pramen: ČSÚ

Struktura osevních ploch obilnin v roce 2006 je znázorněná na grafu.

Při porovnání osevních ploch roku 2006 s rokem 2005 je struktura osevních ploch obilovin velmi podobná. Největší procentní nárůst ve struktuře je u jarního ječmene o 3,0 %. Mírný nárůst je u jarní pšenice o 0,5 %, u ovsu o 0,6 %, u kukuřice o 0,6 % a u ostatních obilovin o 0,1 %. Mírný pokles osevní plochy zaznamenala znovu ozimá pšenice, když její zastoupení pokleslo na 47,1 %. Velmi výrazný pokles ve struktuře obilovin zaznamenaly ostatní ozimé druhy obilovin: žito ozimé (na 1,5 %), triticales (na 2,7 %) a ječmen ozimý (na 6,7 %).

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

V roce 2006 se očekává průměrný hektarový výnos obilovin ve výši 4,25 t/ha. Ve srovnání s předchozím rokem jde o pokles o 0,50 t/ha (tj. o 10,5 %). Pokles výnosu se očekává jak u všech ozimých, tak i jarních obilovin včetně kukuřice. Největší pokles se předpokládá především u ozimého ječmene o 1,02 t/ha (tj. o 21,1 %) a u ozimého žita o 0,74 t/ha (tj. o 17,7 %). U ostatních obilovin se očekává mírnější snížení průměrného hektarového výnosu (triticales o 0,57 t/ha – 14,5 %, ozimá pšenice o 0,52 t/ha – 10,1 %, jarní ječmen o 0,48 t/ha – 11,6 %, kukuřice o 0,24 t/ha – 3,3 %, jarní pšenice o 0,17 t/ha – 4,6 % a oves o 0,04 t/ha – 1,4 %).

Jak je z uvedených údajů patrné, tak kromě obvyklé výměry pěstovaných obilnin má na konečnou produkci významný vliv také výše průměrného hektarového výnosu.

Bilanční tabulka obilovin celkem (kromě rýže)

Ukazatel	Jedn.	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ *) 2007
Osevní plocha	tis. ha	1 626,8	1 562,1	1 459,7	1 609,4	1 611,5	1 527,1
Výnos	t/ha	4,52	4,33	3,95	5,46	4,75	4,25
Výroba	tis. t	7 337,6	6 770,8	5 762,4	8 783,8	7 659,9	6 491,9
Počáteční zásoby	tis. t	1 126,7	1 870,9	1 368,8	1 014,9	1 775,1	1 149,6
Dovoz celkem	tis. t	108,8	100,7	52,1	63,5	61,1	210,0
Celková nabídka	tis. t	8 573,1	8 742,4	7 183,4	9 862,2	9 496,1	7 851,5
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	6 608,0	6 430,5	5 677,0	6 196,5	6 077,3	5 941,5
z toho – potraviny	tis. t	2 033,0	1 979,0	1 877,5	1 952,0	2 009,5	2 000,0
– osiva	tis. t	346,0	348,5	346,0	337,5	351,0	340,0
– krmiva	tis. t	4 228,0	4 102,0	3 452,5	3 892,0	3 685,0	3 488,0
– technické užití	tis. t	1,0	1,0	1,0	15,0	31,8	113,5
Vývoz celkem	tis. t	94,2	943,1	491,5	1 152,7	1 961,9	661,0
Intervenční nákup	tis. t	0,0	724,3	0,0	907,9	543,8	250,0
Prodej intervenčních zásob	tis. t	-	-	-	170,0	236,5	160,0
Zůstatek intervenčních zásob	tis. t	-	-	-	737,9	307,3	90,0
Celkové užití	tis. t	6 702,2	7 373,6	6 168,5	8 087,1	8 346,5	6 692,5
Konečné zásoby	tis. t	1 870,9	1 368,8	1 014,9	1 775,1	1 149,6	1 159,0
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	28,31	21,29	17,88	28,65	18,92	19,51

Pramen: ČSÚ; Celní statistika ; ¹⁾ MZe ČR

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR

¹⁾ údaje kromě osevní plochy odhad

Počáteční zásoby

Přestože sklizeň obilovin v roce 2005 se svojí úrovní produkce řadí mezi velmi dobré sklizně, došlo v marketingovém roce 2005/2006 vlivem nezvykle vysokého vývozu obilovin z ČR k výraznému poklesu zásob obilovin na přijatelnou hranici 1 149,6 tis. tun. Došlo tedy k meziročnímu poklesu zásob o 625,5 tis. tun (tj. o 35,2 %). Svojí úrovní se tak přiblížily k marketingovému roku 2001/2002 (1 126,7 tis. tun).

Očekávaná průměrná úroveň sklizně v roce 2006, nižší úroveň vývozu a intervenčního nákupu vytváří ve stávajícím marketingovém roce 2006/2007 předpoklady pro velmi podobnou hladinu zásob obilovin jako v marketingovém roce 2005/2006 v úrovni 1 159,0 tis. tun.

Dovoz

V průběhu marketingového roku 2005/2006 se celkem dovezlo ze zahraničí 61,6 tis. tun obilovin, což představuje oproti skutečnosti předchozího roku velmi mírné snížení o 1,9 tis. tun. Převážná část tohoto dovozu byla realizována prostřednictvím dovozu velmi kvalitní potravinářské pšenice a žita. Podstatná část dovozu se uskutečnila v rámci vnitro unijního obchodu, kdy se dovezlo do České republiky 57,7 tis. tun obilovin a dovoz z třetích zemí činil pouze 3,4 tis. tun.

Očekávaná úroveň dovozu v marketingovém roce 2006/2007 ve srovnání s předchozím marketingovým rokem 2005/2006 předpokládá, že dojde k výraznému navýšení (210,0 tis. tun) vzhledem k velmi problematické kvalitě produkce obilovin v ČR (především sladovnického ječmene a žita).

Dovoz obilovin celkem bez rýže v období let 1997 – 2006 (v tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1997	480,7	76,2	556,9	1997/1998	156,9
1998	80,7	170,2	250,9	1998/1999	256,4
1999	86,3	73,9	160,2	1999/2000	112,6
2000	38,7	88,7	127,4	2000/2001	170,3
2001	81,6	48,9	130,5	2001/2002	108,8
2002	59,9	38,5	98,4	2002/2003	100,7
2003	62,3	22,2	84,5	2003/2004	46,1
2004	23,9	42,8	66,7	2004/2005	63,5
2005	20,7	30,7	51,4	2005/2006	61,1
2006	30,4	77,5 ^{*)}	107,9 ^{*)}	2006/2007	

Pramen: Celní statistika, ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2006

Celková nabídka

Předpokládaná celková nabídka 7 851,5 tis. tun pro marketingový rok 2006/2007 je o 1 644,6 tis. tun (tj. 17,3 %) nižší než v předchozím marketingovém roce. Z uvedeného výrazného snížení je patrné, že dojde ke stagnaci úrovně zásob při současném navýšení úrovně dovozu.

Domácí spotřeba

V marketingovém roce 2006/2007 očekávaná celková domácí spotřeba 5 941,5 tis. tun je ve srovnání se skutečností marketingového roku 2005/2006 nižší o 135,8 tis. tun (2,2 %). Rozdíl je tvořen malým snížením ve využití obilovin na potraviny, ale především na krmiva.

Vývoz

Celkový vývoz v marketingovém roce 2005/2006 skončil na rekordní výši 1 961,9 tis. tun především v důsledku vyhlášení vývozních tendrů na prodej pšenice obecné, ječmene a kukuřice z intervenčních zásob České republiky do třetích zemí dle NK č. 458/2005, NK č. 1063/2005, NK č. 1375/2005 a NK č. 1845/2005.

Předpokládané množství obilovin, které bude k dispozici na vývoz v marketingovém roce 2006/2007 dosahuje úrovně 661,0 tis. tun. Z tohoto množství představuje 381,0 tis. tun (tj. 57,6 %) pšenice, 130,0 tis. tun (tj. 19,7 %) ječmene a 121,0 tis. tun kukuřice (tj. 18,3 %). O zbývajícím množství (4,4 %) by se měly podělit ostatní obiloviny. Vývozní množství předpokládá dokončení vývozu v rámci vyhlášených vývozních tendrů na prodej obilovin z intervenčních zásob České republiky a bude i nadále reagovat na změněné dovozní a vývozní podmínky vzhledem k začlenění České republiky do evropských struktur. Předpokládaný vývoz v rámci EU by měl být 515,0 tis. tun (tj. 77,9 %) a vývoz do třetích zemí ve výši 146,0 tis. tun (tj. 22,1 %).

Vývoz obilovin celkem bez rýže v období let 1997 – 2006 (v tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1997	7,1	9,0	16,1	1997/1998	141,8
1998	132,9	79,6	212,4	1998/1999	556,9
1999	477,4	297,1	774,4	1999/2000	1141,5
2000	844,4	223,3	1067,7	2000/2001	369,4
2001	146,1	34,2	180,3	2001/2002	94,2
2002	60,0	165,6	225,6	2002/2003	943,1
2003	777,5	290,5	1068,0	2003/2004	491,5
2004	201,0	150,3	351,3	2004/2005	1 152,7
2005	1 002,4	1 163,8	2 166,2	2005/2006	1 961,9
2006	798,1	413,8 ^{*)}	1 211,9 ^{*)}	2006/2007	

Pramen: Celní statistika, ČSÚ

Poznámka: zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2006

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2005/2006 došlo k výraznému snížení konečných zásob vlivem rekordně vysokého vývozu do konečné výše 1 149,6 tis. tun. V meziročním porovnání se jedná o pokles o 625,5 tis. tun (35,2 %). Při srovnání celkového užití s předchozím obdobím došlo k mírnému navýšení o 259,4 tis. tun na úroveň 8 346,5 tis. tun. Toto malé navýšení pramení především z poměrně vysoké produkce obilovin v roce 2005, dalšího, velmi vysokého meziročního navýšení objemu vývozu a nižšího realizovaného intervenčního nákupu – 543,8 tis. tun (v marketingovém roce 2004/2005 byl intervenční nákup ve výši 907,9 tis. tun).

Pro marketingový rok 2006/2007 se očekává stejná úroveň konečných zásob ve výši 1 159,0 tis. tun především v souvislosti s průměrnou produkcí obilovin ze sklizně roku 2006, velmi omezeným intervenčním nákupem obilovin ve stávajícím marketingovém roce a sníženým předpokladem vývozu obilovin na zahraniční trhy. Celková úroveň exportu a z toho vyplývající dosažená úroveň konečných zásob však budou stále silně ovlivněny aktuální cenovou úrovní našich obilovin v zahraničí.

Cenový vývoj

Opětovná, velmi vysoká domácí sklizeň obilovin v roce 2005, nárůst intervenčních zásob v EU – 25 a stagnace světových i evropských cen obilovin způsobily, že charakter vnitřního trhu s obilovinami zůstal nezměněn a na trhu převažovala nabídka nad poptávkou. Působení uvedených vlivů mělo v průběhu marketingového roku 2005/2006 za následek všeobecnou stagnaci či velmi mírný pokles cen všech obilných komodit. Cenová stagnace se projevila především u pšenice potravinářské, kde po celý marketingový rok 2005/2006 cenová hladina nepřesáhla 3 000 Kč/t (pohybovala se od 2 557 Kč/t do 2 965 Kč/t).

Vzhledem k předpokládané velmi průměrné sklizni s nízkými jakostními ukazateli v tomto roce lze očekávat, že dojde k postupnému navýšení cen především u kvalitní suroviny na obilném trhu nad úroveň záchytné sítě intervenčního nákupu. Bilance obilovin pro marketingový rok 2006/2007 bude vyrovnaná a to i přes očekávaný zvýšený dovoz a velmi nízký intervenční nákup.

Změněný charakter vnitřního trhu se pochopitelně promítne také do cenového vývoje. Předpokládá se, že posklizňový cenový vývoj bude reagovat jak na situaci na našem vnitřním trhu, tak i na zahraničním trhu. Signály o meziročním snížení produkce na trhu EU a očekávané snížení domácí produkce s předpokladem nižší kvality později sklizeného obilí budou důvodem pro zvýšené poptávky po kvalitních obilovinách s výrazně vyšší cenou. Lze očekávat, že ceny hlavních tržních obilovin v tomto období budou postupně narůstat. Dle predikce cen se očekává, že měsíční průměry cen potravinářské pšenice u zemědělců dosáhnou v závěru roku 2006 úrovně 3 700 – 3 900 tis. Kč a u krmné pšenice 2 800 – 3 000 Kč. Také u ostatních krmných obilovin lze předpokládat nárůst cenových průměrů, a to u krmného ječmene na 2 600 – 2 750 Kč/t, u ovsa 2 500 – 2 700 Kč/t a u kukuřice 3 300 – 3 400 Kč/t.

U sladovnického ječmene se předpokládá, že i přes smluvní zajištění rozsahu jeho pěstování se cenová hladina zvýší na úroveň 3 800 – 4 000 Kč/t. U partií potravinářského žita se očekává vzhledem k nedostatku kvalitního žita z domácí produkce a nutnosti dovozu kvalitní suroviny ze zahraničí cena v rozmezí 3 900 – 4 100 Kč/t.

Balance obilovin podle jednotlivých druhů za marketingový rok 2005/2006

Ukazatel	Jedn.	Pšenice ozimá	Pšenice jarní	Pšenice celkem	Žito	Ječmen ozimý	Ječmen jarní	Ječmen celkem	Oves	Triticale	Kukuřice	Ostatní obiloviny	Celkem
Osevní plocha	tis. ha	762,8	57,6	820,4	46,9	124,8	396,7	521,5	51,7	64,8	98,0	8,2	1 611,5
Výnos	t/ha	5,15	3,70	5,05	4,19	4,83	4,15	4,21	2,92	3,94	7,17	1,66	4,75
Výroba	tis. t	3 931,8	213,2	4 145,0	196,8	549,1	1 646,2	2 195,4	151,1	255,2	702,9	13,5	7 659,9
Počáteční zásoby	tis. t			981,6	95,4			493,0	37,0	42,8	115,7	9,5	1 775,1
Dovoz – v rámci EU	tis. t			22,9	10,0			4,6	0,5	0,0	19,2	0,5	57,7
Dovoz – třetí země	tis. t			1,0	1,8			0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	3,4
Dovoz celkem	tis. t			23,9	11,8			4,6	0,5	0,0	19,2	1,1	61,1
Celková nabídka	tis. t			5 150,5	304,0			2 693,0	188,6	298,0	837,8	24,1	9 496,1
Dom. spotřeba celkem¹⁾	tis. t			3 104,4	204,0			1 907,4	123,0	248,5	478,0	12,0	6 077,3
z toho – potraviny	tis. t			1 200,0	163,0			600,0	27,0	0,0	14,0	5,5	2 009,5
– osiva	tis. t			190,0	15,0			105,0	14,0	12,5	13,0	1,5	351,0
– krmiva	tis. t			1 700,0	20,0			1 200,0	80,0	230,0	450,0	5,0	3 685,0
– technické užití	tis. t			14,4	6,0			2,4	2,0	6,0	1,0	0,0	31,8
Vývoz - v rámci EU	tis. t			812,8	85,1			303,0	28,5	24,9	172,0	3,2	1 429,5
Vývoz – třetí země	tis. t			464,8	1,0			60,3	3,2	0,0	1,0	2,1	532,4
Vývoz celkem	tis. t			1 277,6	86,1			363,3	31,7	24,9	173,0	5,3	1 961,9
Intervenční nákup	tis. t			244,2	0,0			176,0	0,0	0,0	123,6	0,0	543,8
Prodej interv. zásob	tis. t			189,0	0,0			20,0	0,0	0,0	27,5	0,0	236,5
Zůstatek interv. zásob	tis. t			55,2	0,0			156,0	0,0	0,0	96,1	0,0	307,3
Celkové užití	tis. t			4 437,2	290,1			2 426,7	154,7	273,4	747,1	17,3	8 346,5
Konečné zásoby	tis. t			713,3	13,9			266,3	33,9	24,6	90,7	6,8	1 149,6
Kon. zásoby/celk. užití	%			16,08	4,78			10,97	21,88	8,99	12,14	39,35	13,77
Kon. zásoby/dom. spotř.	%			22,98	6,79			13,96	27,52	9,89	18,98	56,73	18,92

Pramen: ČSÚ; Celní statistika,¹⁾ MZe ČR

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SZIF a SSHR, bilance schválena na jednání Komoditním výboru pro obiloviny dne 21. 8. 2006

Předpoklad bilance obilovin podle jednotlivých druhů pro marketingový rok 2006/2007, vycházející z odhadů k 15. září 2006

Ukazatel	Jedn.	Pšenice ozimá	Pšenice jarní	Pšenice celkem	Žito	Ječmen ozimý	Ječmen jarní	Ječmen celkem	Oves	Triticale	Kukuřice	Ostatní obiloviny	Celkem
Osevní plocha	tis. ha	719,5	62,0	781,5	22,5	102,5	425,6	528,1	57,7	41,0	84,9	11,3	1 527,1
Výnos	t/ha	4,63	3,53	4,55	3,45	3,81	3,67	3,70	2,88	3,37	6,93	1,42	4,25
Výroba	tis. t	3 334,9	219,1	3 554,0	77,5	390,4	1 561,1	1 951,5	166,2	138,1	588,5	16,1	6 491,9
Počáteční zásoby	tis. t			713,3	13,9			266,3	33,9	24,6	90,7	6,8	1 149,6
Dovoz ze zemí EU	tis. t			22,0	70,0			87,0	0,0	0,0	22,0	0,4	201,4
Dovoz z třetích zemí	tis. t			5,0	3,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	8,6
Dovoz celkem	tis. t			27,0	73,0			87,0	0,0	0,0	22,0	1,0	210,0
Celková nabídka	tis. t			4 294,3	164,4			2 304,8	200,1	162,7	701,2	23,9	7 851,5
Domácí spotř. celkem ¹⁾	tis. t			3 191,5	140,0			1 865,0	161,0	140,0	428,0	16,0	5 941,5
z toho - potraviny	tis. t			1 233,0	120,0			600,0	27,0	0,0	14,0	6,0	2 000,0
- osiva	tis. t			180,0	5,0			115,0	14,0	10,0	14,0	2,0	340,0
- krmiva	tis. t			1 675,0	15,0			1 150,0	120,0	120,0	400,0	8,0	3 488,0
- techn. užití	tis. t			103,5	0,0			0,0	0,0	10,0	0,0	0,0	113,5
Vývoz do zemí EU	tis. t			250,0	9,0			120,0	7,0	5,0	120,0	4,0	515,0
Vývoz do třetích zemí	tis. t			130,0	1,0			10,0	3,0	0,0	1,0	1,0	146,0
Vývoz celkem	tis. t			380,0	10,0			130,0	10,0	5,0	121,0	5,0	661,0
Intervenční nákup	tis. t			20,0	0,0			120,0	0,0	0,0	110,0	0,0	250,0
Prodej interv. zásob	tis. t			20,0	0,0			80,0	0,0	0,0	60,0	0,0	160,0
Zůstatek interv. zásob	tis. t			0,0	0,0			40,0	0,0	0,0	50,0	0,0	90,0
Celkové užití	tis. t			3 571,5	150,0			2 035,0	171,0	145,0	599,0	21,0	6 692,5
Konečné zásoby	tis. t			722,8	14,4			269,8	29,1	17,7	102,2	2,9	1 159,0
Koneč. zás./dom.spotřeba	%			20,24	9,58			13,26	17,01	12,21	17,07	13,81	17,32
Koneč. zás./celkové užití	%			22,65	10,26			14,47	18,07	12,64	23,89	18,13	19,51

Pramen: ČSÚ; Celní statistika ¹⁾ MZe ČR

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR

Vliv průběhu počasí na vývoj porostů

Klimatické podmínky v období od srpna do října v roce 2005 (místa i v listopadu), které byly rozhodující pro předsetovou přípravu a následné setí ozimých plodin byly velmi problematické na většině území ČR a to z různých důvodů. Srpen byl převážně srážkově bohatý až nadprůměrný, což velmi zpozdilo žně a zhoršilo možnost kvalitní a zejména včasné přípravy půdy. V druhé polovině září a v říjnu bylo naopak sucho, což znemožnilo dobře připravit půdu pro ozimé obiloviny. Přesto byly ozimý ječmen, žito a triticales zasety většinou v optimálních agrotechnických lhůtách, avšak ozimá pšenice se místy sela ještě v polovině listopadu.

Říjen a první polovina listopadu byly ještě suché s oblastními výkyvy počasí. Ve druhé polovině listopadu se ochladilo a přišel sníh, který vydržel na většině území ČR až do jara. Na většině území sněhová pokrývka dosahovala výše metru i více a setrvala na velké části ploch republiky téměř do konce března. Vysoké teploty, které následovaly, velmi rychle „zvodnily“ vrstvu sněhu a půdu, takže nebyla schopna vodu z tání pojmout. To bylo příčinou postupného rozvodnění potoků a řek a následných povodní. Rychlé tání a vysoké teploty měly rovněž za následek částečnou likvidaci hrabošů a krteků, rozvoj chorob, zvláště pak plísní, především plísně sněžné a velké zpoždění všech prací od přihnojování ozimů přes setí jařin. Zpoždění polních prací v jarním období činilo 2 – 3 týdny. Průběh počasí v červnu byl značně různorodý, zejména druhá polovina měsíce se vyznačovala snižujícím množstvím srážek a zvyšujícími se teplotami. Byly zaznamenány první teploty kolem 30 °C. Zde začaly problémy s chybějícími srážkami a to v nejkritičtější období pro růst a vývoj obilnin – v období nalévání zrna. Přesto lze konstatovat, že vyložené sucho nebylo.

V červenci byla situace naprosto nečekaná. Ve všech pěstitelských oblastech byl zaznamenán velký deficit srážek a velmi vysoké teploty, které na celém území dosahovaly tropických hodnot (30° C a více). Obiloviny vlivem vysokých teplot a vláhového deficitu spíše dosychaly než dozrávaly. Mírně lepší byla situace pouze u ozimého ječmene, horší byla naopak u pozdě setých ploch jařin ječmenů a jarních pšenic. Opět se potvrdilo, že dostatečná půdní síla a dostatečné hnojení dusíkem mohou prodloužit období nalévání zrna – porosty lépe odolávají suchu, dozrávají a nedosychají. V důsledku dosychání (nikoliv přirozeného dozrávání) porostů začaly žňové práce, které se rozběhly na celém území ČR bez ohledu na nadmořskou výšku najednou. V první dekádě srpna se ochladilo (pokles teplot až o 20 °C!) a nastalo dlouhé období dešťů. Pršelo prakticky každý den. Žně se zcela zastavily. Pozemky se rozmočily a na mnoha místech nešlo dlouho použít techniku. Teprve po 13. srpnu začalo ubývat srážek, ale celkově docházelo ke zlepšení počasí jen velmi pomalu. Pro letošní úrodu to znamená velmi výrazné snížení kvality sklizeného produktu.

Vývoj porostů obilovin od srpna 2005 do začátku července roku 2006:

Pšenice ozimá

Plochy ozimé pšenice byly založeny jen částečně v agrotechnických termínech. Tuhá a dlouhá zima s vysokou sněhovou pokrývkou na většině území ČR neměla na porosty pšenice v globálu zvlášť nepříznivý vliv. Lokálně některé porosty pšenice promrzly (plochy téměř bez sněhu na západě ČR a na Vysočině). Některé velmi pozdě seté pšenice teprve po sejítí sněhu vzházely. Většina ploch ozimé pšenice však byla po zimě v průměrném stavu, jen byla trochu opožděna. Poškození pšenice plísní sněžnou bylo především ve fuzariózních oblastech velmi vysoké. Projevilo se však také i na ostatních osetých plochách pšenic, avšak v mírnějším rozsahu poškození. Výskyt virové zakrslosti pšenice snížil výnosy velmi nepatrně, ale byl vysoce překonán dosycháním pšenic v důsledku tropických teplot v měsíci červenci. Žně byly zahájeny v níže položených oblastech již v polovině července a do nástupu dešťů se podařilo sklidit asi třetinu ploch. Výnosy byly uspokojivé – přes 5 t/ha, kvalita zrna v tomto období byla dobrá až velmi dobrá. Od konce července, kdy postupně od západu nastoupily deště, se žně téměř zastavily a kvalita sklizeného produktu se začala postupně snižovat. Ze srpnových sklizní je kvalita sklizené pšenice velmi problematická a je často hodnocena jako nepotravinářská.

Ječmen ozimý

Do zimy vstupovaly porosty ječmenů husté až přehoustlé, plně odnožené, avšak již tehdy byly nažloutlé. Po sejítí sněhu se ukázalo ve většině oblastí velmi těžké poškození plísní sněžnou a dalšími fuzárii. V některých oblastech, zejména pak na Vysočině, ale i jinde ve vyšších polohách, bylo poškozeno až 95 % ploch. Na jaře porosty ozimého ječmene, pokud přežily zimu, byly v různém stavu hustoty, aby pak v dalším období relativně dobře dozrály díky své rannosti. Včas sklizený ozimý ječmen (zvláště pak dvouřadé odrůdy) může být v letošním roce jedinou nadějí jako náhradní surovina pro výrobu sladu (především pro výrobu speciálních druhů piva).

Žito ozimé

Agrotechnické podmínky při setí žita na podzim byly na hranici únosnosti. Do zimního období nastupovaly porosty žita v průměrném stavu. Po sejítí sněhu se ukázalo lokální (Vysočina) napadení plísní sněžnou natolik silné, že hrozily zaorávky až 70 % ploch. Přesto většina ploch žita byla ponechána až do sklizně. Porosty žita se však nezačaly sklízet jako u pšenice v začátku července a tak vlivem silných a dlouhých dešťů polehly a porostly a kvalita sklizené produkce byla velmi nízká.

Triticale ozimé

Podmínky pro setí byly stejné jako u ozimé pšenice. Adaptace dostatečně urostlých porostů na zimní podmínky byla dobrá. Po sejítí sněhu se však ukázalo značné poškození ploch plísní sněžnou a bylo nezbytné zaorat některé plochy. Vinu na této skutečnosti nesou i farmáři tím, že používají levná mořidla, která nechrání porosty proti plísní sněžné, případně se nemoří vůbec. Podobně jako u ozimého žita se i porosty triticale začaly sklízet až později a zrno bylo porostlé. Zde se však nehodnotí potravinářská kvalita, neboť se jedná o krmný druh a zrno se využívá ke krmným účelům.

Jarní ječmen

Vzhledem k pozdnímu nástupu jara byly jarní ječmeny sety pozdě až velmi pozdě, což se projevovalo po celou dobu jejich vegetace. Sedmi až deseti denní zpoždění „dohonily“ až vlivem tropických teplot v červenci a to tak, že porosty doschly téměř bez ohledu na nadmořskou výšku. Když koncem července začaly deště, byla sklizeň jarního ječmene v samém začátku a bylo sklizeny cca 20 % ploch. Deštivé počasí první poloviny srpna mělo na jarní ječmen katastrofální vliv. U většiny porostů jarního ječmene, které zůstaly nesklizené na polích došlo k tomu, že se pomalu, ale jistě snižovaly, lámaly a „zapadaly“ k zemi. Porostlost zrna v klasech u takovýchto porostů dosahovala až 70 % a některé porosty byly již neskliditelné.

Jarní pšenice

Je přirozeně pozdní obilovina a v letošním roce byla často využívána jako náhradní osev po vyzimovaných ozimech. Ještě před obdobím dešťů nebyly porosty jarních pšenic (až na výjimky v nižších oblastech) zralé, avšak již počátkem druhého týdne měsíce srpna začaly porůstat v klasech, čímž se značně snížila kvalita sklizeného zrna.

Oves

V průběhu měsíce července zrno dosychalo, avšak sláma zůstávala stále zelená. Koncem července se začaly sklízet první plochy ovsa s výnosem pod 4 t/ha. Vlivem dešťů i zde došlo k poléhání porostů s ojedinělým porůstáním zrna.

Kukuřice

Plochy kukuřice byly díky opožděnému výsevu ve značně rozdílném stavu. Velmi málo porostů kukuřic bylo perfektních a dobře urostlých. Většina ploch byla průměrná až podprůměrná, některé ještě vzcházely. Porosty kukuřic zpočátku svého vývoje trpěly nízkými teplotami, nerostly a byly značně zažloutlé. Některé porosty byly i silně zaplevelené. Dá se říci, že všechny porosty měly značné zpoždění ve vegetaci, které se jen velmi pomalu napravovalo.

PŠENICE

Výroba

Na základě odhadu produkce ČSÚ k 15. 9. 2006 se očekává v ČR sklizeň pšenice v roce 2006 v množství 3 554,0 tis. tun. Z tohoto množství je 3 334,9 tis. tun pšenice ozimé (tj. 93,8 % celkové výroby) a 219,1 tis. tun pšenice jarní (tj. 6,2 % z celkové výroby).

Celková výroba pšenice poklesla proti skutečnosti předchozího roku o 591,0 tis. tun, tj. o 14,3 %. Toto snížení vyplývá především z poklesu produkce pšenice ozimé o 596,9 tis. tun, tj. o 15,2 %. U pšenice jarní bylo zaznamenáno velmi nepatrné navýšení produkce (především díky navýšení osevní plochy) o 5,9 tis. tun (2,8 %).

Na poklesu výroby pšenice v roce 2006 se podílí snížení osevních ploch ozimých pšenic, dále meziroční pokles průměrného hektarového výnosu obou druhů pšenic a velmi komplikovaný průběh žňových prací. Pšenice přesto zůstává na našem trhu s obilovinami zcela dominantní plodinou, která tvoří 54,7 % nabídky všech obilovin.

Při analýze letošního poklesu úrody pšenice je nutné si uvědomit, že předchází dva sklizňové ročníky (2004 a 2005) byly v ČR hodnoceny jako jedny z nejvyšších od roku 1991. Letošní průměrná úroveň výroby pšenice je srovnatelná se sklizňovými ročníky 1992 – 1998. Velmi průměrná úroveň sklizně pšenice znamená, že se celkový charakter našeho vnitřního trhu po loňském roce, ve kterém vlivem velmi dobré sklizně obilovin převažovala nabídka nad poptávkou bude pozvolna měnit na trh s převažujícími rysy vyrovnané nabídky a poptávky. Pro dosažení bilanční rovnováhy se předpokládá vyvézt do zahraničí celkem 380,0 tis. tun této komodity (v rámci již vyhlášených tendrů EK na vývoz pšenice do určitých třetích zemí) a prakticky nulový intervenční nákup maximálně ve výši 20,0 tis. tun.

Podle výsledků monitoringu hodnocení kvality letošní produkce (celkem bylo analyzováno 1004 sklizňových vzorků a tento soubor byl rozdělen do tří skupin podle data sklizně:

- 1./ vzorky sklizené před deštěm – 383 vzorků
- 2./ vzorky sklizené po dešti – 409 vzorků
- 3./ vzorky bez udání data sklizně – 212 vzorků)

Z toho vyplývá, že z celého souboru analyzovaných vzorků pšenice potravinářská ze sklizně 2006 vyhovuje ve všech hodnocených parametrech pouze 27 % vzorků. Soubor byl hodnocen celkem 6 parametry (vlhkost, objemová hmotnost, sedimentační index, obsah N-látek, číslo poklesu a obsah příměsí a nečistot). V jednotlivých skupinách v hodnocených parametrech vyhovělo 46,0 % vzorků sklizených před deštěm, ale pouze 7,0 % vzorků sklizených po deštích. Nejvýraznější snížení průměrné hodnoty všech vzorků je letos vykazováno především v parametrech čísla poklesu (219 s) a u obsahu nečistot a příměsí (8,5 % a 0,7 %). Naproti tomu výrazné zlepšení v tomto sklizňovém ročníku je patrné především v obsahu bílkovin; kdy průměrná hodnota všech odebraných vzorků v tomto parametru dosahuje hodnoty 13,5 % a je nejvyšší za celé sledované období.

Obecně je tedy možné konstatovat, že obdobně jako v marketingovém roce 2005/2006, bude v marketingovém roce 2006/2007 limitujícím faktorem pro užití potravinářské pšenice především kvalitní část produkce sklizené před obdobím dešťů spolu s částí produkce sklizené po vytrvalých deštích. Lze očekávat, že část (30 – 35 %) pšenice sklizené před obdobím dešťů splní bez problémů všechny kvalitativní požadavky pro zajištění domácí spotřeby.

Následující tabulky obsahují výsledky sledování technologické jakosti potravinářské pšenice ze sklizně 2005 a procenta vzorků, nevyhovujících ČSN 461 100-2 (potravinářská pšenice). Pro srovnání jsou tyto výsledky doplněné o některé údaje z minulých let. Srovnání s obdobím před rokem 2002 je komplikováno skutečností, že od 1. 7. 2002 vstoupila v platnost nová ČSN 461 100-2, u které došlo k úpravám v hodnocení kvality potravinářské pšenice u některých ukazatelů.

Průměrné hodnoty kvality pšenice ze sklizně 2006 ve srovnání s kvalitou z předchozích sklizní

Rok	Objemová hmotnost (g/l)	SDS – seditest (ml)	Číslo poklesu (s)	N – látky (%)	Propad pod sítím 2,5 mm (%)	Propad pod sítím 2,2 mm (%)	Obsah příměsí (%)	Obsah nečistot (%)
2001	758,0	72,6	256,1	11,2	9,6	3,4	-	-
2002	760,0	34 ^{*)}	272,0	12,2	-	-	4,0	0,3
2003	779,0	36	305,0	13,1	-	-	5,3	0,7
2004	808,0	32	313,0	11,4	-	-	4,0	0,5
2005	762,0	42	223,0	11,8	-	-	6,0	0,5
2006 ^{**)}	797,0	43	301,0	13,8	-	-	6,3	0,7
2006 ^{***)}	743,0	39	135,0	13,3	-	-	10,8	0,8
2006 ^{****)}	771,0	42	219,0	13,5	-	-	8,5	0,7

Pramen: Monitoring kvality sklizně pšenice v ČR, Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s. r. o., Agrotest, zemědělské zkušebnictví, poradenství a výzkum, s.r.o., AGROTEST FYTO, s.r.o.

Poznámka: ^{*)} Sedimentační test prováděn složitějším Zeleného testem v souladu s ČSN. Norma stanoví minimální hodnotu pro potravinářskou pšenici 30 ml.

^{**)} Výsledky analýz 383 vzorků

^{***)} Výsledky analýz 409 vzorků

^{****)} Výsledky analýz 1004 vzorků – zahrnuje vzorky sklizené před deště (383), po dešti (409) a bez uvedení data sklizně (212)

Procentický podíl vzorků pšenice neodpovídajících hodnotami svých parametrů technologické jakosti potravinářské pšenice podle požadavků ČSN 461100 – 2

	2002	2003	2004	2005	2006 ^{**)}	2006 ^{***)}	2006 ^{****)}
objem. hmotnost nižší než 780 g/l	70,4	46,6	18,3	69,0	22,5	91,0	55,5
objem. hmotnost nižší než 760 g/l	46,3	24,0	9,5	46,2	11,2	71,9	40,1
SDS – test nižší než 55 ml	-	-	-	-	-	-	-
Zeleného test nižší než 30 ml [*]	28,3	22,3	40,8	13,9	10,2	13,4	11,6
číslo poklesu nižší než 200 s	-	-	-	-	-	-	-
číslo poklesu nižší než 220 s [*]	23,5	4,9	7,9	40,9	13,3	80,9	46,1
bílkoviny nižší než 12 %	46,1	18,2	71,3	54,1	9,4	17,1	12,7
bílkoviny nižší 11,5 % [*]	30,5	10,8	57,6	40,0	5,7	10,5	7,9
bílkoviny nižší než 11 %	-	-	-	-	-	-	-
obsah příměsí [*]	17,8	33,6	15,8	38,3	39,9	58,7	48,4
obsah nečistot [*]	17,0	27,5	32,1	33,0	51,2	51,8	52,2

Pramen: Monitoring kvality sklizně pšenice v ČR, Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s. r. o., Agrotest, zemědělské zkušebnictví, poradenství a výzkum, s.r.o., AGROTEST FYTO, s.r.o.

Poznámka: ^{*)} Jakostní ukazatele podle nové ČSN 461100-2 platné od 1.7.2002

^{**)} Výsledky analýz 383 vzorků

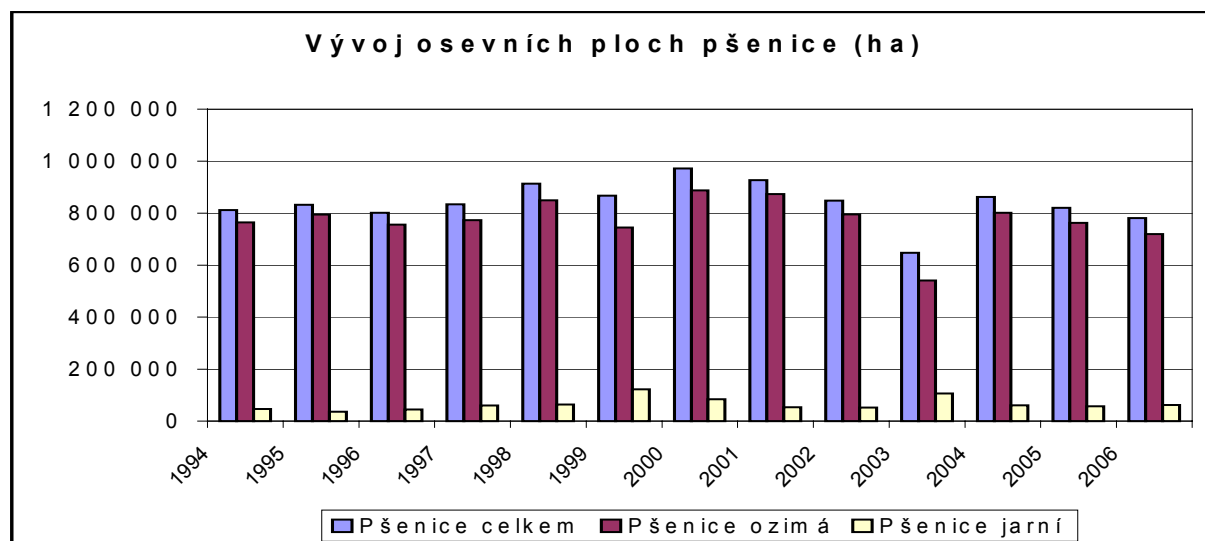
^{***)} Výsledky analýz 409 vzorků

^{****)} Výsledky analýz 10004 vzorků – zahrnuje vzorky sklizené před deště (383), po dešti (409) a bez uvedení data sklizně (212)

Osevní plochy

Osevní plocha pšenice podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2006 proti předchozímu roku 2005 znovu mírně poklesla o 38,9 tis. ha (tj. 4,7 %) a dosáhla výměry 781,5 tis. ha. Tento další, nevýznamný pokles osevních ploch ovlivnila především pšenice ozimá, která meziročně poklesla o 43,3 tis. ha, (tj. o 5,7 %). Osevní plocha pšenice jarní naopak velmi mírně vzrostla o 4,3 tis. ha (tj. 7,5 %) na 62,0 tis. ha.

Po nárůstu ploch ozimé pšenice v roce 2004, kdy se pšenice navrátila k osevním plochám obvyklým v ročnících minulých, potvrdila pšenice i v roce 2006 přes další, mírný pokles výměry, že je naší nejrozšířenější pěstovanou plodinou. Důvody určité stabilní výměry pěstování spočívají především ve výnosové jistotě s možností exportu a možnosti nabídky do intervenčního nákupu.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

Podle odhadu ČSÚ k 15. 9. 2006 se očekává v roce 2006 u pšenice velmi průměrný výnos ve výši 4,55 t/ha, což představuje ve srovnání s předchozím rokem výrazný pokles o 0,50 t/ha (tj. 9,9 %). Pokles výnosu u ozimé pšenice o 0,52 t/ha (tj. o 10,1 %) na 4,63 t/ha je způsoben především extrémně vysokými teplotami v měsíci červenci, kdy porosty předčasně zaschly (fyziologicky nedozrály) a dále pak v období samotných žnů, kdy vytrvalé deště v měsíci srpnu způsobily vysoké ztráty jak na kvantitě, tak především kvalitě zrna. Pšenice jarní zaznamenala mírnější pokles hektarového výnosu ve srovnání s předchozím sklizňovým rokem 2005 o 0,17 t/ha, tj. o 4,6 %. Přes velmi průměrný hektarový výnos ozimé pšenice je i nadále potvrzeno její dominantní postavení mezi ostatními obilovinami. V porovnání v dlouhodobé časové řadě je výnos srovnatelný s ročníkem 2002 (4,56 t/ha).

Počáteční zásoby

Počáteční zásoby pšenice pro marketingový rok 2006/2007 se proti předchozímu roku mírně snížily o 268,3 tis. tun (o 27,3 %) na 713,3 tis. tun. Tento stav počátečních zásob je možné na počátku marketingového roku 2006/2007 hodnotit jako přiměřené s ohledem na skutečnost, že tyto zásoby zahrnují i státní hmotné rezervy. Obdobná úroveň zásob pšenice byla v marketingovém roce 2001/2002.

Bilanční tabulka pšenice

Ukazatel	Jedn.	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ ^{*)} 2007
Osevní plocha	tis. ha	927,2	848,8	648,4	863,2	820,4	781,5
Výnos	t/ha	4,85	4,56	4,07	5,84	5,05	4,55
Výroba	tis. t	4 476,1	3 866,5	2 637,9	5 042,5	4 145,0	3 554,0
Počáteční zásoby	tis. t	772,8	1 374,3	900,7	552,9	981,6	713,3
Dovoz celkem	tis. t	11,4	13,4	2,6	32,3	23,9	27,0
Celková nabídka	tis. t	5 260,3	5 254,2	3 541,2	5 627,7	5 150,5	4 294,3
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	3 811,0	3 598,0	2 792,5	3 245,0	3 104,4	3 191,5
z toho – potraviny	tis. t	1 245,0	1 170,0	1 050,0	1 150,0	1 200,0	1 233,0
– osiva	tis. t	195,0	177,0	189,0	185,0	190,0	180,0
– krmiva	tis. t	2 370,0	2 250,0	1 552,5	1 900,0	1 700,0	1 675,0
– technické užití	tis. t	1,0	1,0	1,0	10,0	14,4	103,5
Vývoz celkem	tis. t	75,0	755,5	195,8	780,0	1 277,6	380,0
Intervenční nákup	tis. t	0,0	724,3	0,0	791,1	244,2	20,0
Prodej intervenčních zásob	tis. t	-	-	-	170,0	189,0	20,0
Zůstatek intervenčních zásob	tis. t	-	-	-	621,1	55,2	0,0
Celkové užití	tis. t	3 886,0	4 353,5	2 988,3	4 646,1	4 437,2	3 571,5
Konečné zásoby	tis. t	1 374,3	900,7	552,9	981,6	713,3	722,8
Konečné zásoby/celkové užití	%	35,37	20,69	18,50	21,13	16,08	20,24
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	36,06	25,03	19,80	30,25	22,98	22,65

Pramen: ČSÚ; Celní statistika;¹⁾ MZe ČR

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR

^{*)} údaje kromě osevní plochy odhad

Dovoz

Vzhledem k opětovné, velmi vysoké sklizni se předpokládá v marketingovém roce 2005/2006 dovoz kvalitní pšenice pro potřeby potravinářského průmyslu ve výši 25 tis. tun. Skutečný dovoz v marketingovém roce 2005/2006 činil 23,9 tis. tun pšenice a to cca ve stejném množství jak v první, tak i druhé polovině marketingového roku. Z toho bylo 23,1 tis tun pšenice potravinářské.

V marketingovém roce 2006/2007 se očekává vzhledem k problematické jakosti sklizně mírné navýšení dovozu. Celkový dovoz (v rámci EU a třetí země) se předpokládá ve výši 27,0 tis. tun.

Dovoz pšenice a souřeže v období let 1997 – 2006 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1997	194,0	30,7	224,7	1997/1998	49,2
1998	18,5	65,5	84,0	1998/1999	90,1
1999	24,6	19,6	44,2	1999/2000	19,7
2000	0,2	7,1	7,3	2000/2001	7,5
2001	0,4	1,1	1,5	2001/2002	11,4
2002	10,3	6,2	16,5	2002/2003	13,5
2003	7,3	2,6	9,9	2003/2004	2,6
2004	0,0	25,3	25,3	2004/2005	32,3
2005	7,0	12,9	19,9	2005/2006	23,9
2006	11,0	15,7 ^{*)}	26,7 ^{*)}	2006/2007	

Pramen: Celní statistika, ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2006

Celková nabídka

Pro marketingový rok 2005/2006 činila celková nabídka pšenice 5 150,5 tis. tun. Jednalo se o pokračování další, velmi vysoké nabídky pšenice v posledních letech, které vyplývají především z vysokých produkcí pšenice. Při plném pokrytí požadavků potravinářského a především krmivářského průmyslu činily disponibilní možnosti vývozu pšenice 1 277,6 tis.tun (a to jak z volného trhu, tak i z vyhlášených tendrů na vývoz pšenice z intervenčních zásob do třetích zemí).

Očekávaná celková nabídka pšenice pro marketingový rok 2006/2007 činí 4 294,3 tis. tun, což představuje pokles o 856,2 tis. tun (tj. 16,6 %) ve srovnání s předchozím marketingovým rokem. Jedná se o velmi průměrnou úroveň, která je srovnatelná s marketingovým ročníkem 1996/1997 a vyplývá z letošní průměrné sklizně.

Taková celková nabídka značně snižuje vývozní dispozice. Očekává se, že vysoké tempo vývozu do zahraničí se omezí a to především z volného trhu. Z již vyhlášených tendrů na vývoz pšenice z intervenčních zásob pšenice do třetích zemí se předpokládá jejich dokončení.

Potravinářské užití

Po ročním, výrazném nárůstu ve vývozu výrobků z pšenice v marketingovém roce 2004/2005 dochází v marketingovém roce 2005/2006 k opětovnému útlumu a poklesu vývozu. Vývoz pšeničné mouky do konce marketingového roku představoval 9,9 tis. tun a dosáhl druhé nejnižší úrovně vývozu od marketingového roku 1995/1996.

Domácí spotřeba pšenice pro potravinářské účely je v dlouhodobém časovém pohledu stabilizovaná. Užití potravinářské pšenice a výrobků z ní kolísá v závislosti na vývozu těchto položek do zahraničí.

V ČR se spotřeba pšenice pro lidskou výživu dlouhodobě (od roku 2000) pohybuje na úrovni 112 – 120 kg/obyt./rok. Nejvyšší spotřeby bylo dosaženo v roce 2002 (120 kg/obyt./rok). V roce 2004 dosáhla spotřeba pšenice na obyvatele a rok podle ČSÚ 116,9 kg v hodnotě zrna (91,2 kg v hodnotě mouky) a velmi mírně se tak zvýšila oproti předchozímu roku o 0,3 kg (0,3 %). Trend spotřeby je v současné době víceméně vyrovnaný a lze předpokládat, že se v dalších letech bude spotřeba mírně snižovat.

Vývoz pšeničné mouky (položky celního sazebníku skupiny 1101) v období let 1997 – 2006 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1997	2,1	12,4	14,5	1997/1998	17,3
1998	4,9	4,3	9,3	1998/1999	13,6
1999	9,3	12,6	21,8	1999/2000	37,3
2000	24,7	40,1	64,8	2000/2001	65,5
2001	25,4	14,6	40,0	2001/2002	24,3
2002	9,7	9,0	18,7	2002/2003	17,9
2003	8,9	7,5	16,4	2003/2004	13,1
2004	5,6	7,7	13,3	2004/2005	24,2
2005	16,5	7,7	24,2	2005/2006	9,9
2006	2,2	1,5 ^{*)}	3,7 ^{*)}	2006/2007	

Pramen: Celní statistika, ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2006

Spotřeba na osivo

Spotřeba na osiva zůstala přibližně na úrovni obvyklé v předchozích letech a v konečném výsledku činila 190,0 tis. tun.

Pro marketingový rok 2006/2007 se očekává obdobná úroveň jako v ročníku minulém, s mírným poklesem na úroveň 180,0 tis. tun.

Krmivářské užití

Pšenice je stále v ČR nejdůležitější krmnou obilovinou. V marketingovém roce 2005/2006 došlo k poklesu její krmné spotřeby na 1 700,0 tis. tun (meziročně o 200,0 tis. tun, tj. o 10,5 %), což vyplynulo především z poklesu stavu hospodářských zvířat a nižšího využití pšenice v krmivech.

Podstatná část pšenice je stále pěstována s cílem dosáhnout potravinářskou kvalitu a zajistit si tak vyšší hladinu realizační ceny. V marketingovém roce 2005/2006 nebyly vlivem další, velmi vysoké produkce pšenice problémy se zajištěním dostatku kvalitní suroviny pro potřeby krmivářského sektoru. Z tohoto důvodu docházelo stejně jako v předchozím marketingovém roce 2004/2005 k přibližování ceny této krmné suroviny ceně potravinářské pšenice. Cenové přiblížení je patrné v průběhu celého marketingového roku.

V marketingovém roce 2006/2007 se očekává ve srovnání s předchozím marketingovým rokem nepatrný pokles až určitá stagnace užití pšenice pro krmivářské účely z 1 700,0 tis. tun na 1 675,0 tis. tun.

Technické užití

Pšenice, jako surovina pro produkci bioetanolu musí deklarovat vyšší obsah škrobu. V tomto směru jsou k dispozici výsledky sledování současných registrovaných odrůd ozimé pšenice z let 1997 – 1999. Pšenice určená pro výrobu bioetanolu by měla splňovat další, určitá jakostní kritéria (minimální číslo poklesu, obsah příměsí a nečistot) a proto je nutné odmítnout určité názory, že na líně se může zpracovávat obilí podřadné, poškozené či napadené chorobami (plísňe, mykotoxiny apod.)

V roce 2005 bylo využití bioetanolu pro dopravní účely minimální a skončilo ve využití pšenice pro tyto účely na úrovni 14,4 tis. tun. K výraznějšímu užití pšenice pro účely výroby bioetanolu by mělo dojít v marketingovém roce 2006/2007, kdy se předpokládá spotřeba pšenice ve výši 103,5 tis. tun.

Vývoz

V marketingovém roce 2005/2006 se očekával rekordní objem vývozu pšenice v důsledku vysokých počátečních a intervenčních zásob a nutnosti uvolnit skladovací prostory pro další, velmi vysokou sklizeň. Po sklizni se předpokládal celkový vývoz ve výši 1 080 tis. tun především z pohledu logistických možností ČR umístit pšenici na světové trhy. Vzhledem k podstatně nižším cenám v České republice a k úspěšnému prodeji pšenice v rámci vyhlášených tendrů do třetích zemí bylo tempo vývozu od počátku až do konce marketingového roku 2005/2006 velmi vysoké a bylo vyvezeno 1 277,6 tis. tun pšenice. Větší část tohoto množství 798,6 tis. tun (62,5 %) byla vyvezena v první polovině marketingového roku. Předmětem vývozu byla pšenice potravinářská jak z volného trhu, tak i v rámci vyhlášených tendrů z intervenčního nákupu.

V důsledku průměrné produkce obilovin v ČR a nízkých počátečních zásob pšenice se v marketingovém roce 2006/2007 očekává výrazné snížení vývozu. Předpokládaný vývoz v množství 380,0 tis. tun jak do zemí EU, tak do třetích zemí, vyplývá především z nedostatku kvalitní suroviny v ČR na vývoz a z množství zbývajících v ještě neukončených vývozních tendrech.

Vývoz pšenice a souřeže v období let 1997 – 2006 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1997	0,3	3,3	3,5	1997/1998	82,9
1998	79,7	75,5	155,1	1998/1999	474,3
1999	398,8	169,1	568,0	1999/2000	836,4
2000	667,3	200,3	867,6	2000/2001	325,6
2001	125,3	25,9	151,2	2001/2002	75,0
2002	49,1	103,3	152,4	2002/2003	755,5
2003	652,2	111,7	763,9	2003/2004	195,8
2004	84,1	84,3	168,4	2004/2005	780,0
2005	695,7	798,6	1 494,3	2005/2006	1 277,6
2006	479,0	278,7 ^{*)}	757,7 ^{*)}	2006/2007	

Pramen: Celní statistika, ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, * údaje do konce září 2006

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2005/2006 pokračovalo velmi vysoké celkové užití pšenice, které bylo nastartováno v předchozím marketingovém roce 2004/2005. Po mírném snížení celkového užití pšenice na 4 437,2 tis. tun se současně snížily konečné zásoby na přijatelnou úroveň 713,3 tis. tun.

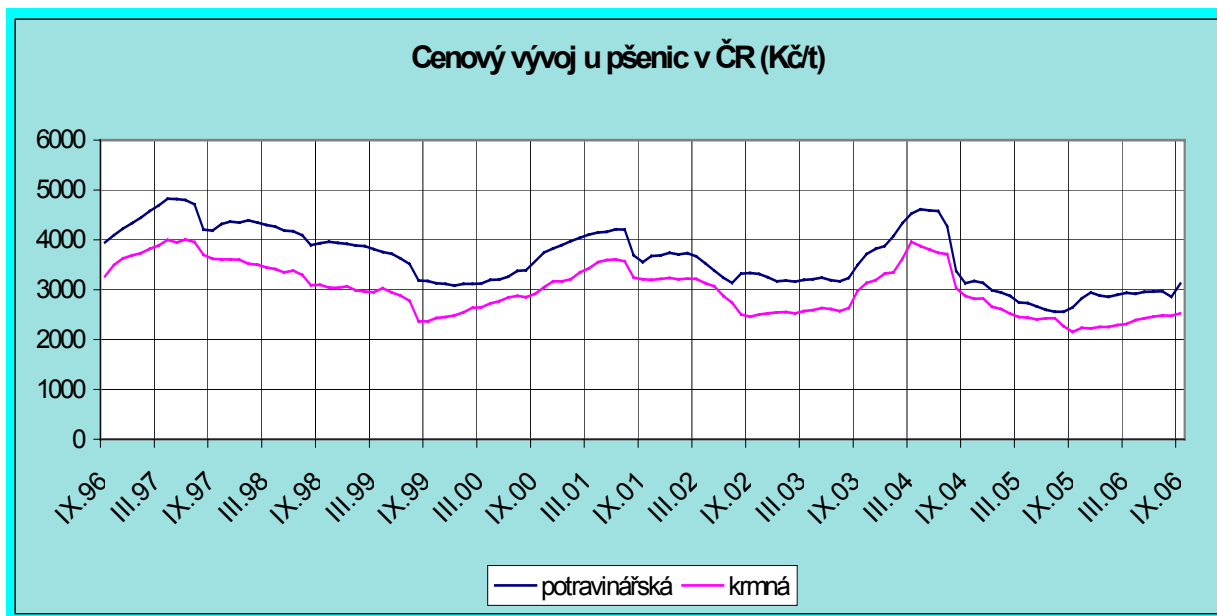
Za předpokladu uskutečnění uvažované spotřeby pšenice na krmiva v množství 1 6750,0 tis. tun, minimálního intervenčního nákupu ve výši 20,0 tis. tun a sníženého vývozu ve výši 380 tis. tun dojde v marketingovém roce 2006/2007 k značnému snížení celkového užití pšenice na 3 571,5 tis. tun (tj. o 19,5 % ve srovnání s předchozím marketingovým rokem) při stagnaci konečných zásob na úrovni 722,8 tis. tun.

Cenový vývoj**Měsíční průměry cen pšenice u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 1999/2000 – 2006/2007 (bez DPH)**

Plodina	Mark.	Měsíc											
	rok	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Pšenice potravin.	1999/2000	3 518	3 185	3 175	3 127	3 114	3 082	3 117	3 116	3 123	3 199	3 200	3 262
	2000/2001	3 377	3 391	3 566	3 746	3 826	3 895	3 975	4 042	4 109	4 146	4 157	4 211
	2001/2002	4 207	3 689	3 552	3 674	3 688	3 743	3 709	3 731	3 666	3 527	3 384	3 243
	2002/2003	3 139	3 323	3 336	3 317	3 247	3 168	3 185	3 166	3 193	3 209	3 244	3 190
	2003/2004	3 169	3 238	3 492	3 714	3 823	3 874	4 073	4 330	4 528	4 612	4 592	4 576
	2004/2005	4 275	3 373	3 130	3 176	3 139	2 993	2 946	2 880	2 743	2 728	2 665	2 600
	2005/2006	2 557	2 559	2 645	2 825	2 944	2 886	2 859	2 894	2 937	2 917	2 958	2 965
	2006/2007	2 969	2 860	3 126									
Pšenice krmná	1999/2000	2 776	2 364	2 368	2 432	2 455	2 485	2 543	2 636	2 644	2 723	2 772	2 847
	2000/2001	2 874	2 853	2 918	3 049	3 167	3 167	3 210	3 350	3 427	3 553	3 597	3 611
	2001/2002	3 568	3 245	3 206	3 198	3 214	3 237	3 207	3 225	3 219	3 127	3 073	2 875
	2002/2003	2 735	2 507	2 461	2 504	2 526	2 547	2 550	2 527	2 570	2 594	2 630	2 609
	2003/2004	2 572	2 628	2 979	3 139	3 189	3 324	3 351	3 624	3 957	3 872	3 809	3 742
	2004/2005	3 715	3 029	2 877	2 816	2 821	2 657	2 612	2 520	2 455	2 439	2 407	2 428
	2005/2006	2 424	2 264	2 155	2 230	2 227	2 255	2 251	2 295	2 309	2 395	2 425	2 456
	2006/2007	2 482	2 478	2 527									

Pramen: ČSÚ

V marketingovém roce 2005/2006 byla vlivem velmi vysoké sklizně roku 2005 nejen v ČR, ale i v okolních státech znovu vytvořena situace pro opětovný vznik přebytkové bilance této komodity a pro neměnný cenový vývoj. Těsně po sklizni pšenice ceny nadále stagnovaly a jejich nevýznamné kolísání směrem nahoru pokračovalo v průběhu celého marketingového roku 2005/2006. Vzhledem k množstevně průměrné, méně kvalitní produkci pšenice ze sklizně 2006 nejen v ČR, ale i v sousedních státech, lze očekávat s ohledem na vývoj cen v zahraničí výrazný nárůst cen na vnitřním trhu na hladině 3 700 – 3 900 Kč/t u pšenice potravinářské. U pšenice krmné se očekává v tomto období průměrná cena 2 800 – 3 000 Kč/t.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

ŽITO

Výroba

Předpokládaná sklizeň žita v roce 2006, stanovená ČSÚ podle údajů k 15. 9. 2006 dosahuje výše 77,5 tis. tun. Ve srovnání s předchozím sklizňovým rokem 2005 to představuje velmi výrazný pokles produkce o 119,3 tis. tun (tj. o 60,6 %). Po loňském, rovněž velmi výrazném poklesu produkce se jedná o další významný pokles produkce žita a nezájem o pěstování této komodity. Důvodem poklesu rozsahu pěstování žita je jednak návrat k výnosově stabilnějším obilovinám (především pšenice) a především ekonomika jeho pěstování. Přes tento nebývalý pokles má žito stále své nezastupitelné místo v osevních postupech v méně úrodných oblastech, na půdách písčitých, kde poskytuje větší stabilitu výnosu než ostatní obiloviny a dále pro jeho odolnost vůči mrazu a zimním podmínkám, jak to doložila kritická zima ročníku 2002/2003.

Velmi razantní meziroční snížení produkce roku 2006 představuje pokračování nastoupeného trendu v minulém roce, kdy zemědělci ztrácí zájem pěstovat tuto tradiční komoditu. Tato snížená produkce dostatečně nepokrývá množstevní ani jakostní požadavky domácího zpracovatelského průmyslu. K pokrytí množstevních a kvalitativních požadavků potravinářského průmyslu bude proto zapotřebí ve stávajícím marketingovém roce 2006/2007 dovézt 73,0 tis. tun kvalitního potravinářského žita ze zahraničí.

Kvalitu žita ze sklizně 2006 lze podle konečných výsledků (pouze 69 vzorků) monitoringu kvality hodnotit v dlouhodobé časové řadě jako silně podprůměrnou. Kvalita žita určeného pro potravinářské zpracování byla obdobně jako pšenice negativně ovlivněna deštivým počasím. Výsledkem je žito s nejhorší kvalitou od roku 1999. Kvalitu žita z letošní sklizně dokumentuje tabulka pod textem, ze které je patrné, že k potravinářským účelům bude možné využít nejvýše 30 – 40 tis. tun.

Přestože hodnocení kvality produkce žita již probíhá podle nového znění ČSN 461100-4, platného od 1. 7. 2002, byly výsledky monitoringu obohaceny o údaje, vycházející ze znění původní ČSN tak, aby se zachovaly maximální možnosti srovnání s předchozími ročníky.

Procentický podíl vzorků žita neodpovídajících hodnotami svých parametrů technologické jakosti potravinářského žita podle požadavků ČSN 461100-4

Ukazatel jakosti	2002	2003	2004	2005	2006 *)
Objemová hmotnost menší než 730 g/l	66,1	14,0	17,8	31,0	69,6
Objemová hmotnost menší než 700 g/l	26,6	0,7	3,9	12,4	40,6
Číslo poklesu menší než 120 s	55,6	7,3	6,3	47,8	69,6
Číslo poklesu menší než 80 s	46,0	0,0	2,3	37,2	58,0
Příměsi	5,3	7,3	2,3	17,7	27,5
Nečistoty	0,8	1,3	0,8	0,9	1,5

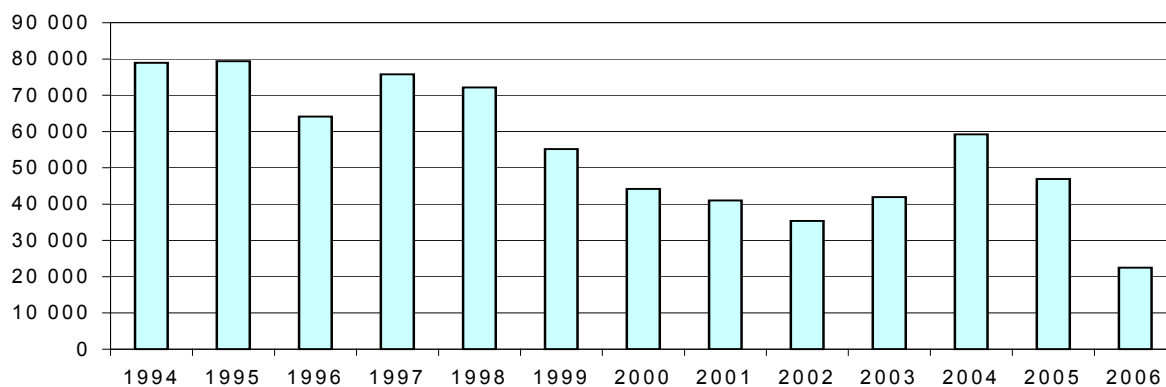
Pramen: Monitoring kvality sklizně žita v ČR, Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s. r. o., Agrotest, zemědělské zkušebnictví, poradenství a výzkum s.r.o., AGROTEST FYTO, s.r.o.

*) Výsledky hodnocení 69 vzorků žita

Osevní plochy

Podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2006 bylo žito pěstováno v ČR na 22,5 tis. ha. Ve srovnání s předchozím rokem došlo k výraznému snížení osevních ploch o 24,4 tis. ha (tj. o 52,1 %). Toto velmi velké snížení tak znovu obnovilo problém poklesu pěstební plochy žita, který byl zaznamenán ve sklizňových ročnících 1998 až 2002 a souvisel se zhoršenými odbytovými podmínkami na přelomu tisíciletí. Současné prudké snížení osevních ploch žita však souvisí s výrazným cenovým poklesem této tradiční plodiny a neochotou zemědělců pěstovat žito neustále pod výrobními náklady. Přesto se vlivem změněných možností ve šlechtění žita a získávání nových hybridních odrůd v hlavních pěstebních oblastech žita otevírají nové možnosti jeho rozšíření a uplatnění nejen jako chlebového obilí, ale i pro krmné účely a popřípadě pro produkci na výrobu bioetanolu.

Vývoj osevních ploch žita (ha)

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

Odhadovaný hektarový výnos žita ve sklizňovém roce 2006 dosáhl výše 3,45 t/ha, což představuje ve srovnání se skutečností předchozího roku snížení o 0,74 t/ha (tj. o 17,7 %). Na snížení výnosů měly vliv špatné klimatické podmínky jednak v předjarním období, kdy rostliny ležely dlouhé období pod sněhovou pokrývkou s lokálním napadením plísní sněžnou a dále pak v období samotných žnít, kdy vlivem vytrvalých dešťů došlo k zvýšení ztrát spolu se ztrátou jakosti. Přes tyto nepříznivé okolnosti se předpokládá, že při vyšším zastoupení hybridů zhruba v rozsahu 70 – 80 %, tak jako v zahraničí, by bylo možné dosáhnout stabilizované úrovně v hektarových výnosech.

Počáteční zásoby

Vzhledem k tomu, že celkové zásoby zahrnovaly i žito s nevhodnou kvalitou pro potravinářské zpracování, jejich celkový objem byl v předchozích letech na vysoké úrovni. Vlivem rekordní vývozu v marketingovém roce 2005/2006 došlo k výraznému meziročnímu snížení na podprůměrnou úroveň 13,9 tis. tun.

V souvislosti s velmi nízkou produkcí žita ze sklizně roku 2006 se předpokládá stagnace těchto zásob na úrovni 14,4 tis. tun.

Bilanční tabulka žita

Ukazatel	Jedn.	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/(*) 2007
Osevní plocha	tis. ha	41,0	35,3	41,9	59,2	46,9	22,5
Výnos	t/ha	3,72	3,37	3,80	5,29	4,19	3,45
Výroba	tis. t	149,3	119,2	159,3	313,3	196,8	77,5
Počáteční zásoby	tis. t	83,5	59,7	35,2	13,7	95,4	13,9
Dovoz celkem	tis. t	49,3	66,1	31,0	12,9	11,8	73,0
Celková nabídka	tis. t	282,1	245,0	225,5	339,9	304,0	164,4
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	222,0	208,0	205,0	217,0	204,0	140,0
z toho - potraviny	tis. t	170,0	170,0	175,0	155,0	163,0	120,0
- osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	12,0	13,0	14,0	17,0	15,0	5,0
- krmiva	tis. t	40,0	25,0	16,0	45,0	20,0	15,0
- techn. užití	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	6,0	0,0
Vývoz celkem	tis. t	0,4	1,8	6,8	27,5	86,1	10,0
Celkové užití	tis. t	222,4	209,8	211,8	244,5	290,1	150,0
Konečné zásoby	tis. t	59,7	35,2	13,7	95,4	13,9	14,4
Konečné zásoby/celkové užití	%	26,84	16,78	6,47	39,04	4,78	9,58
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	26,89	16,92	6,68	43,99	6,79	10,26

Pramen: ČSÚ; Celní statistika; ¹⁾ MZe ČR

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR

¹⁾ údaje kromě osevní plochy – odhad

Dovoz

Dovoz potravinářského žita se stal v posledních marketingových letech nutností pro dorovnání dlouhodobého nedostatku kvalitní potravinářské suroviny na našem trhu. V předchozích ročnících (2000 – 2002) se dovoz postupně zvyšoval až na úroveň 66,1 tis. tun dosaženou v marketingovém roce 2002/2003. Po výrazném snížení dovozu v marketingovém roce 2003/2004 došlo v následujících marketingových ročnících 2004/2005 a 2005/2006 k dalšímu výraznému snížení dovozu na úroveň 11,8 tis. tun.

Pro dostačující a kvalitní uspokojení domácích potřeb bude nezbytné realizovat dovoz v marketingovém roce 2006/2007 na velmi vysoké úrovni. Jeho celková hodnota bude vzhledem k nízké a velmi špatné kvalitě domácí produkce druhá nejvyšší od marketingového roku 1996/1997 a je předpokládána na úrovni 73,0 tis. tun.

Dovoz žita v období let 1997 – 2006 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1997	58,7	0,1	58,8	1997/1998	0,9
1998	0,8	8,6	9,4	1998/1999	9,0
1999	0,4	0,0	0,4	1999/2000	0,0
2000	0,0	20,0	20,0	2000/2001	47,1
2001	27,1	19,7	46,8	2001/2002	49,3
2002	29,6	26,5	56,1	2002/2003	66,1
2003	39,6	18,7	58,3	2003/2004	31,0
2004	12,3	8,5	20,8	2004/2005	12,9
2005	4,4	6,0	10,4	2005/2006	11,8
2006	5,8	8,7 ^{*)}	14,5 ^{*)}	2006/2007	

Pramen: Celní statistika, ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2006

Celková nabídka

Celková nabídka žita dosáhne v marketingovém roce 2006/2007 podle aktuálního předpokladu výše 164,4 tis. tun. Nabídka žita tak dosáhne proti předchozí sezóně snížení o 139,6 tis. tun (tj. o 45,9 %). Toto výrazné snížení je především ovlivněno nízkou sklizní v roce 2006.

Potravinářské užití

Potravinářské užití žita v posledních letech je stabilizované a je realizováno především prostřednictvím mlynářského zpracování. V minulém marketingovém roce 2005/2006 byl zaznamenán mírný nárůst potravinářské spotřeby o 8,0 tis. tun na úroveň 163,0 tis. tun.

V marketingovém roce 2006/2007 se očekává pokles v potravinářském užití žita do výše 120,0 tis. tun, vzhledem k očekávané částečné substituci pšenicí.

Spotřeba žita na obyvatele a rok v roce 2004 stoupla velice nepatrně na 17,1 kg v hodnotě zrna (jedná se o nárůst o 0,6 % oproti spotřebě v roce 2003 a o 1,2 % oproti spotřebě v roce 2002). Potvrzuje se tak velmi pozvolný trend nárůstu spotřeby žita.

Spotřeba na osivo

U spotřeby žita na osivo, ve které je zahrnuto i osivo pro pčinnářské účely, se v marketingovém roce 2006/2007 očekává proti předchozím ročníkům velmi nízká úroveň.

Krmivářské užití

V marketingovém roce 2006/2007 se očekává výrazné snížení nastoupeného rozsahu užití žita ke krmným účelům vzhledem k podprůměrné sklizni.

Přesto v souvislosti se zaváděním hybridů při pěstování žita se zvyšuje možnost jeho využití ke krmným a energetickým účelům (uskutečnily se pokusy se zkrmováním hybridního žita prasaty a při 20 – 30 % podílu hybridního žita bylo zaznamenáno zvýšení podílu libové svaloviny a snížení výšky špeku).

Vývoz

Vývoz žita realizovaný v marketingovém roce 2005/2006 byl oproti minulému marketingovému roku 3x vyšší, což koresponduje s vysokými konečnými zásobami žita v marketingovém roce 2004/2005, velmi dobrou produkcí žita v roce 2005 a vyšší cenovou nabídkou v zahraničí.

Jelikož v roce 2006 se očekává velmi nekvalitní a malá produkce žita, předpokládá se, že v marketingovém roce 2006/2007 bude realizován vývoz maximálně do výše 10,0 tis. tun.

Vývoz žita v období let 1997 – 2006 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1997	0,1	0,4	0,5	1997/1998	1,1
1998	0,7	0,1	0,9	1998/1999	1,4
1999	1,3	0,8	2,1	1999/2000	18,6
2000	17,8	2,9	20,7	2000/2001	3,0
2001	0,1	0,3	0,4	2001/2002	0,4
2002	0,1	0,2	0,3	2002/2003	1,8
2003	1,6	4,3	5,9	2003/2004	6,8
2004	2,5	0,8	3,3	2004/2005	27,5
2005	26,7	47,2	73,9	2005/2006	86,1
2006	38,9	6,3 ^{*)}	45,2 ^{*)}	2006/2007	

Pramen: Celní statistika, ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2006

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2005/2006 byl zaznamenán ve srovnání s předchozím obdobím nárůst celkového užití na 290,1 tis. tun, především vlivem rekordního vývozu a velmi dobré produkce žita. Díky výraznému nárůstu celkového užití došlo k poklesu konečných zásob na velmi nízkou úroveň 13,9 tis. tun, což odpovídá 6,8 % domácí spotřeby.

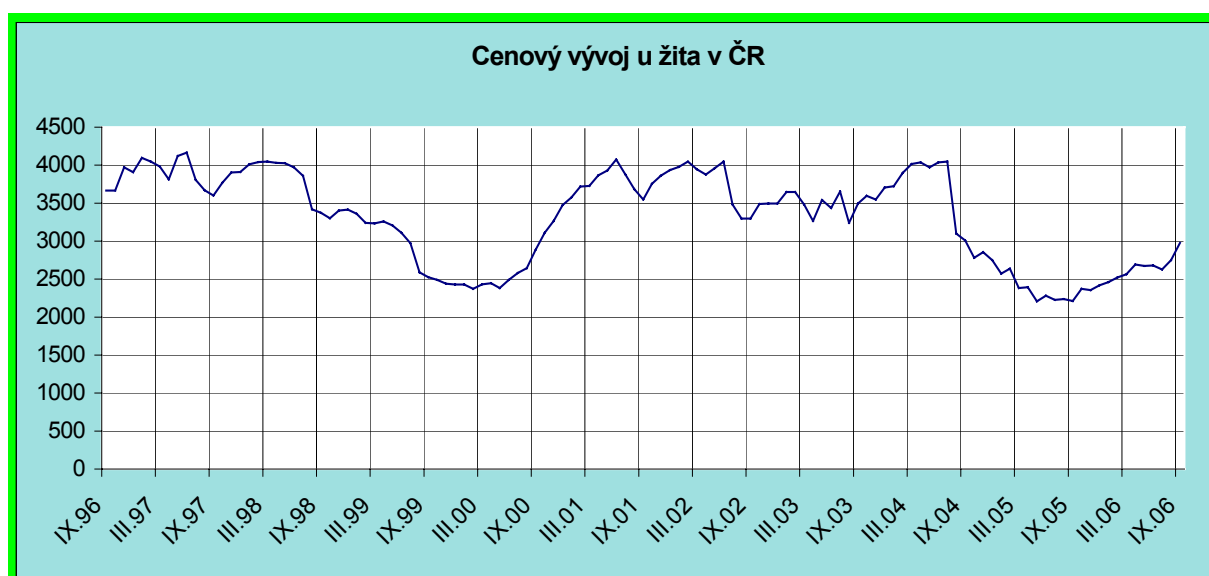
V nadcházejícím marketingovém roce 2006/2007 se v důsledku nízké produkce žita ze sklizně 2006 očekává výrazný pokles celkového užití na 150,0 tis. tun a stagnace konečných zásob na úrovni 14,4 tis. tun.

Cenový vývoj

Měsíční průměry cen žita u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 1999/2000 – 2006/2007 (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Žito	1999/2000	2 971	2 589	2 524	2 492	2 438	2 429	2 427	2 372	2 433	2 447	2 384	2 490
	2000/2001	2 580	2 643	2 890	3 108	3 265	3 476	3 576	3 718	3 724	3 865	3 928	4 075
	2001/2002	-	3 683	3 546	3 753	3 861	3 935	3 976	4 046	3 945	3 875	3 961	4 048
	2002/2003	3 483	3 295	3 295	3 490	3 496	3 494	3 645	3 644	3 481	3 265	3 540	3 435
	2003/2004	3 654	3 240	3 497	3 595	3 548	3 704	3 721	3 895	4 016	4 035	3 971	4 037
	2004/2005	4 048	3 096	3 007	2 779	2 855	2 749	2 572	2 638	2 383	2 393	2 208	2 280
	2005/2006	2 227	2 236	2 212	2 373	2 354	2 418	2 459	2 521	2 563	2 692	2 672	2 680
	2006/2007	2 628	2 748	2 975									

Pramen: ČSÚ

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

Kvalitní potravinářské žito patřilo v posledních letech mezi velmi omezený počet obilovin, které nebyly pod vlivem přebytkové produkce. Přesto k obnovení zájmu o pěstování této naší tradiční plodiny dochází velice sporadicky. Hlavní důvodem je skutečnost, že se žito nacházelo jak na domácím tak zahraničním trhu na poměrně nízké cenové úrovni (především vlivem vysokých intervenčních zásob Německa). Cena kvalitního potravinářského žita, která v ČR byla v posledních letech nad úrovní většiny ostatních obilovin začala výrazně klesat na začátku marketingového roku 2004/2005 a její pokles pokračoval až do poloviny marketingového roku 2005/2006. Poté cenová hladina žita stagnovala, aby v závěru marketingového roku začala velmi pozvolna stoupat. Tímto velmi nepříznivým vývojem dostatečně nemotivovala zemědělce, aby znovu začali pěstovat tuto značně rizikovou plodinu z pohledu výsledné kvality produkce.

Situace na vnitřním trhu se žitem se v marketingovém roce 2006/2007 výrazně mění. Vlivem hlubokého výpadku produkce v roce 2006 nebude zajištěn dostatek kvalitního zrna tuzemské provenience pro potřeby vnitřního trhu a bude třeba realizovat velmi vysoký dovoz ze zahraničí. Situaci na trhu bude pravděpodobně odpovídat vývoj ceny. Lze očekávat postupný nárůst ceny, související s nárůstem cen ostatních obilovin, ale především s kritickým nedostatkem suroviny na vnitřním trhu. Předpokládá se, že cena velmi kvalitních partií potravinářského žita bude v rozmezí 3 900 – 4 100 Kč.

JEČMEN

Výroba

Odhad celkové sklizně ječmene dle ČSÚ k 15. 9. 2006 je na úrovni 1 951,5 tis. tun. Z celkového sklizeného množství je 390,4 tis. tun (tj. 20,0 %) ječmene ozimého a 1 561,1 tis. tun (tj. 80,0 %) ječmene jarního.

Celková výroba ječmene mírně poklesla proti skutečnosti předchozího roku o 243,9 tis. tun, tj. o 11,1 %. Mírný pokles produkce vyplývá z nižší výroby především ozimého ječmene o 158,7 tis. tun (tj. o 28,9 %) ale i jarního ječmene o 85,1 tis. tun (tj. o 5,2 %), přestože plochy jarního ječmene byly vyšší o 28,9 tis. hektarů.

Na poklesu úrovně výroby ječmene celkem v roce 2006 má především vliv nižší hektarový výnos ozimého, ale i jarního ječmene. Ozimý ječmen byl po zimním období velmi silně poškozen fusariovými chorobami, což se v konečném důsledku výrazně projevilo na snížení výnosu. Jarní ječmen vzhledem k pozdnímu nástupu jara byl oproti předchozím ročníkům vyséván velmi pozdě a tento hendikep byl znát po celou dobu jejich vegetace. Deštivé počasí první poloviny srpna mělo pro sklizeň jarního ječmene katastrofální vliv a rozhodující měrou přispělo ke snížení celkové produkce.

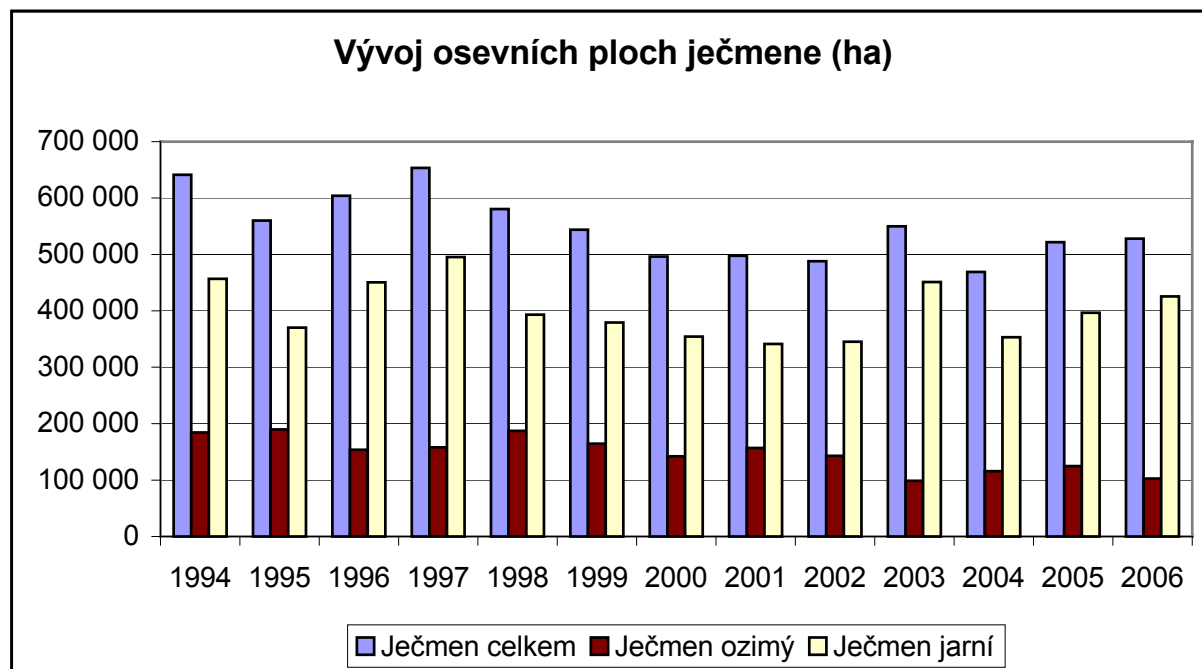
Přes meziroční pokles produkce si ječmen opět obhájil svou pozici druhé nejvýznamnější obiloviny.

Na výrobu ječmene, především ozimého, má v posledních letech stále silnější vliv napadení virovou chorobou rozšiřovanou mšicemi a křísi, a to žlutou zakrslostí ječmene (BYDV). Na poklesu produkce v roce 2006 měl svůj podíl i tento faktor a to především v oblastech, kde se chemicky neošetřovalo proti tomuto vektoru. Letošní výskyt významné virové choroby obilovin – žluté zakrslosti ječmene (BYDV) hrozí po celou dobu migrace mšice střemchové a křísu polních (vlivem teplého podzimního počasí stále) u porostů, které byly vysévány v celé délce podzimu. Dosavadní kontrolní rozborů vzorků na přítomnost virových zakrslostí v zamořených oblastech potvrdily prozatím jen 20 % vzorků s pozitivním výsledkem BYDV.

Osevní plochy

Podle soupisu ploch osevů dosáhla celková osevní plocha ječmene pro rok 2006 výměry 528,1 tis. ha. Ve srovnání se skutečností předchozího roku se velmi mírně zvýšila o 6,6 tis. ha (tj. 1,3 %). Důvodem tohoto nárůstu bylo pouze navýšení osevních ploch jarního ječmene o 28,9 tis. ha (tj. 7,3 %) na 425,6 tis. ha, zatímco osevní plocha ozimého ječmene poklesla o 22,3 tis. ha (tj. 17,9 %) na 102,5 tis. ha. Příčiny poklesu osevních ploch ozimého ječmene lze hledat především ve špatném přezimování s následnými jarními zaorávkami.

Zastoupení osevních ploch jarního ječmene se meziročně znovu navýšilo a dosáhlo letos 80,6 % z celkových ploch ječmene a přiblížilo se úrovni ploch z roku 1992. Tento nárůst znamená navýšení zastoupení této naší druhé nejrozšířenější obiloviny ve struktuře obilovin na 27,9 %. Atraktivnost této komodity pro pěstitele je dána nejen rozvinutým trhem, ale též dlouhodobě velmi vysokou ziskovou marží v poměru k ostatním obilovinám. U ječmene ozimého je zastoupení celkových osevních ploch ječmene druhé nejnižší po roce 2003, kdy dosáhlo úrovně 18,0 %.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

Průměrný hektarový výnos ječmene ve sklizňovém roce 2006 dosáhl podle odhadu ČSÚ hodnoty 3,70 t/ha, přičemž u ječmene ozimého činil 3,81 t/ha a u jarního 3,67 t/ha. Ozimý ječmen svým průměrným výnosem nepotvrdil svoji vysokou výnosovou schopnost posledních ročníků a přiblížil se úrovni výnosu roku 1998 (3,90 t/ha). Na snížení hektarového výnosu u jarního ječmene mělo vliv především deštivé počasí v průběhu žní.

Proti předchozímu roku jde o mírný pokles hektarového výnosu ječmene celkem o 0,51 t/ha (tj. o 12,1 %). Na tento pokles má vliv snížení výnosu obou typů ječmenů, jarního ječmene o 0,48 t/ha (tj. o 11,6 %) a u ozimého ječmene o 1,02 t/ha (tj. o 21,1 %).

Počáteční zásoby

Úroveň zásob ječmene v minulých letech významně kolísala od příliš vysoké v období let 1997 až 1999 až po příliš nízkou v letech 2000 až 2001. Od marketingového roku 2002/2003 vykazovala trend částečné stabilizace s mírným, postupným navýšením v marketingovém roce 2004/2005. Na počátku marketingového roku 2005/2006 zásoby prudce vzrostly a dosahovaly výše 493,0 tis. tun (25,8 % domácí spotřeby). Po tomto velmi výrazném meziročním navýšení se počítá s hlubokým poklesem na 266,3 tis. tun ve výhledu marketingového roku 2006/2007.

Bilanční tabulka ječmene

Ukazatel	Jedn.	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ *) 2007
Osevní plocha	tis. ha	497,9	488,1	550,0	469,0	521,5	528,1
Výnos	t/ha	3,97	3,67	3,76	4,97	4,21	3,70
Výroba	tis. t	1 965,6	1 792,5	2 068,7	2 330,6	2 195,4	1 951,5
Počáteční zásoby	tis. t	190,4	294,2	212,1	300,3	493,0	266,3
Dovoz celkem	tis. t	22,5	12,1	9,9	5,6	4,6	87,0
Celková nabídka	tis. t	2 178,5	2 098,8	2 290,7	2 636,5	2 693,0	2 304,8
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	1 875,0	1 845,0	1 785,0	1 795,0	1 907,4	1 865,0
z toho - potraviny	tis. t	575,0	595,0	606,0	600,0	600,0	600,0
- osiva	tis. t	100,0	120,0	105,0	95,0	105,0	115,0
- krmiva	tis. t	1 200,0	1 130,0	1 080,0	1 100,0	1 200,0	1 150,0
- techn. užití	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	2,4	0,0
Vývoz celkem	tis. t	9,3	41,7	199,4	262,9	363,3	130,0
Intervenční nákup	tis. t	0,0	0,0	0,0	85,6	176,0	120,0
Prodej intervenčních zásob	tis. t	-	-	-	0,0	20,0	80,0
Zůstatek intervenčních zásob	tis. t	-	-	-	85,6	156,0	40,0
Celkové užití	tis. t	1 884,3	1 886,7	1 990,4	2 143,5	2 426,7	2 035,0
Konečné zásoby	tis. t	294,2	212,1	300,3	493,0	266,3	269,8
Konečné zásoby/celkové užití	%	15,61	11,24	15,09	23,00	10,97	13,26
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	15,69	11,50	16,82	27,46	13,96	14,47

Pramen: ČSÚ; Celní statistika; ¹⁾ MZe ČR, VÚZE

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR

^{*)} údaje kromě osevní plochy odhad

Dovoz

Ačkoli byla v předchozích ročnících sklizeň ječmene pouze na průměrné úrovni, byla v posledních letech situace v dovozu ječmene stabilizována. Vzhledem k průměrné produkci pšenice a možnosti vzájemné substituce v krmných směsích se nízká produkce ječmene doposud neodrazila ve výraznějším nárůstu dovozu ječmene ze zahraničí. Celková sklizeň obilovin v marketingovém roce 2005/2006 byla velmi dobrá a potřeba jejich dovozu ze zahraničí byla opět velmi nízká. Meziroční pokles produkce ječmene se nepromítl do navýšení dovozu.

V marketingovém roce 2006/2007 se očekává v důsledku nízké a především nekvalitní produkce ječmene velmi vysoké navýšení dovozu ječmene na množství 87,0 tis. tun.

Dovoz ječmene v období let 1997 – 2006 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1997	145,5	3,3	148,8	1997/1998	20,2
1998	16,9	18,6	35,6	1998/1999	45,8
1999	27,1	11,1	38,2	1999/2000	31,2
2000	20,1	48,4	68,5	2000/2001	95,9
2001	47,5	20,7	68,2	2001/2002	22,5
2002	1,8	2,9	4,7	2002/2003	12,1
2003	9,2	7,4	16,6	2003/2004	9,9
2004	2,5	4,1	6,6	2004/2005	5,6
2005	1,5	2,4	3,9	2005/2006	4,6
2006	2,2	52,1 ^{*)}	54,3 ^{*)}	2006/2007	

Pramen: Celní statistika, ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů

^{*)} údaje do konce září 2006

Celková nabídka

Celková nabídka ječmene pro rok 2005/2006 v množství 2 693,0 tis. tun představovala meziroční nárůst o 56,5 tis. tun (tj. o 2,1 %) a ve srovnání s předchozími roky setrvala na průměrné úrovni.

V marketingovém roce 2006/2007 se očekává mírné pokles celkové nabídky na úroveň ročníku 2003 do výše 2 304,8 tis. tun.

Potravinářské užití

Na základě dosavadních výsledků monitoringu kvality sladovnického ječmene ze sklizně 2006 je možné předpokládat, že potřeby domácího sladovnického průmyslu nebudou v marketingovém roce 2006/2007 dostatečně zajištěny kvalitní surovinou z tuzemské provenience v odpovídající jakosti. Jak loňské, tak i letošní výsledky sklizně jsou hodnoceny podle nové normy ČSN 46-1100-5, která byla vydána v únoru 2005 a je platná od 1. 1. 2006.

Parametry jakosti ječmene byly stanovovány ve VÚPS, a.s., Sladařském ústavu Brno. V dodaných vzorcích byly stanoveny následující parametry: vlhkost zrna, přepad zrna na síť 2,5 mm, zrnové příměsi sladařsky nevyužitelné (zrna mechanicky poškozená, zrna fyziologicky poškozená, zrna tepelně poškozená, zrna biologicky poškozená, zlomky zrn a zrna zelená). Dále byly stanoveny zrnové příměsi sladařsky částečně využitelné (zrna bez pluchy – nahá, zrna se zahnědlými špičkami a zrna s osinou nebo částí), nečistoty a neodstranitelné příměsi. Rovněž byla stanovena klíčivost ječmene, obsah vody, bílkovin a škrobu.

V souboru bylo zastoupeno dle deklarace od dodavatelů celkem 18 odrůd jarního ječmene. Nejvíce byla zastoupena odrůda Jersey – 147 vz. (30,0 %), následuje odrůda Malz – 81 vz. (16,0 %), dále odr. Prestige – 72 vz. (15,0 %), odrůda Sebastian – 72 vz. (15,0 %), Tolar – 46 vz. (9,0 %), odrůda Diplom – 21 vz. (4,0 %) a odrůda Bojos – 15 vz. (3,0 %). Těchto 7 nosných odrůd reprezentuje celkem 454 vzorků (92,0 %). Zbývajících 39 vzorků je složeno z 11 odrůd.

Průměrný obsah vlhkosti zrna 12,7 % vůbec nenaznačuje, že by sklizeň probíhala v dlouhém období a po deštích. Celkem 487 vzorků ječmene splňuje požadavek na obsah vláhy v ječmeni (max. 15,0 %).

Průměrný obsah bílkovin – 11,5 % je příznivý, i když rozsah zjištěných hodnot je velmi široký (8,4 – 16,8 %). Průměrný přepad zrna (hmotnost zrna na síť 2,5 mm) je 74,3 % v rozsahu od 0,5 – 96,8 %.

Průměrná hodnota obsahu zrnových příměsí sladařsky nevyužitelných (max. hodnota 3,0 %) je 13,6 %, zejména díky vysokému fyziologickému poškození (v průměru 11,6 %). Tento parametr jakosti **výrazně negativně** ovlivnil jakost sklizně 2006. Průměrná hodnota obsahu zrnových příměsí částečně sladařsky využitelných (max. hodnota 6 %) je 2,4 %.

Klíčivost ječmene v průměru 94,0 % (rozsah hodnot 4,5 – 100 %) ukazuje dopady porostlých ječmenů na základní požadavek jakosti ječmene. Bylo jednoznačně doporučeno, pokud se budou zpracovávat ječmeny výrazně fyziologicky poškozené, že je nutné je zpracovat ihned. Fyziologický stav porostlého ječmene se bude v průběhu skladování jen zhoršovat, neboť porostlá zrna postupně odumřou a budou zcela nevyužitelná.

Průměrný obsah škrobu ve vzorcích je 62,7 % v rozmezí 57,3 – 66,0 %.

Přehled vlivu jednotlivých parametrů sladovnického ječmene podle požadavků nové ČSN 461100 – 5

Parametr	Označení parametru	Limit %	Počet vyhov. vzorků	%
Obsah vody		max. 15,0	487	99
Přepad nad sítem 2,5 mm		min. 85,0	69	14
Přepad nad sítem 2,5 mm		min. 70,0	121	25
Příměsi sladařsky nevyužitelné		max. 3,0	-	-
Pouze mechanicky poškozené		max. 3,0	-	-
Pouze fyziologicky poškozené		max. 1,0	-	-
Příměsi slad.částechně využitelné		max. 6,0	-	-
Zahnědlé špičky		max.3,0	-	-
Obsah bílkovin		10,0-12,0	317	64
Klíčivost		96,0-100,0	365	74
Výběr dle všech povolených maxim			69	14
Výběr při snížení přepadu na 70 % zvýšení 3.3. na 6 %, ostatní dle ČSN			159	32
Výběr při snížení přepadu na 70 % zvýšení 3.3. na 9 %, ostatní dle ČSN			165	33
Výběr při snížení přepadu na 60 % zvýšení 3.3. na 9 %, ostatní dle ČSN			171	35
Výběr při snížení přepadu na 60 % zvýšení 3.3. na 12 %, ostatní dle ČSN			176	36

Pramen: Monitoring kvality sklizně pšenice v ČR, Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s. r. o.; Výzkum faktorů kvality a bezpečnosti potravinářských obilovin ČR, NAZV QG 50041

Poznámka: *) 493 vzorků jarního ječmene – 1. 11. 2006

Kvalita ječmene je výsledkem komplexního pohledu a při respektování všech parametrů současně vyhovuje pouze 14 % vzorků. Po úpravě třídění při kombinaci (snížování) jednotlivých parametrů vyhovuje od 32,0 % do 36,0 % vzorků. Ve sklizňovém roce 2006 byla nejvíce snížena kvalita sladovnického ječmene hodnotou parametru obsahu zrnových příměsí sladařsky nevyužitelných příměsí, zejména pak díky fyziologickému poškození zrna.

Většina ječmene určeného pro potravinářské použití slouží jako surovina k výrobě sladu. Významná část takto vyrobeného sladu je každoročně předmětem exportu do zahraničí. V letošním marketingovém roce 2006/2007 bude bilance potřeby ječmene pro potravinářské užití velmi napjatá a bude se pohybovat kolem 40,0 %.

Vývoz sladu (položka celního sazebníku 1107 10 99) v období let 1997 – 2006 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1997	73,4	60,9	134,2	1997/1998	142,7
1998	81,8	79,5	161,3	1998/1999	153,0
1999	73,5	90,8	164,2	1999/2000	210,1
2000	119,4	93,7	213,1	2000/2001	172,3
2001	78,6	65,4	144,0	2001/2002	163,1
2002	97,7	85,9	183,6	2002/2003	186,8
2003	100,9	109,4	210,3	2003/2004	257,2
2004	147,8	131,4	279,2	2004/2005	249,2
2005	117,8	100,8	218,6	2005/2006	239,3
2006	138,5	69,5 *)	208,0 *)	2006/2007	

Pramen: Celní statistika, ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce září 2006

V marketingovém roce 2005/2006 nedošlo k očekávanému navýšení exportu této významné vývozní komodity především z důvodu určité nasycenosti evropského trhu.

V důsledku poklesu celkové, velmi nekvalitní produkce ječmene ve sklizňovém roce 2006 se očekává, že dojde ke snížení vývozních dispozic u této komodity a to i přes uzavřené smluvní závazky.

Spotřeba na osivo

Očekávaná spotřeba ječmene na osivo v marketingovém roce 2006/2007 se ve srovnání s předchozím obdobím zvýší na úroveň 115,0 tis. tun. Nepředpokládá se výrazné rozšíření, ale spíše stabilizace v rozsahu pěstování sladovnického ječmene.

Krmivářské užití

Dosažená úroveň spotřeby krmného ječmene v marketingovém roce 2005/2006 ve výši 1 200,0 tis. tun zůstává svým množstvím hluboko pod úrovní, která byla obvyklá před rokem 2000. Příčiny poklesu souvisejí především z většími vývozními možnostmi ječmene a sladu do zahraničí za vyšší ceny a velmi dobrou produkcí pšenice.

V marketingovém roce 2006/2007 se očekává užití ječmene v oblasti spotřeby obilovin ke krmným účelům do úrovně 1 150,0 tis. tun.

Vývoz

Od počátku marketingového roku 2005/2006 bylo tempo vývozu velmi vysoké a to jak z volného trhu, tak i s ohledem na otevření vývozního tendru intervenčně nakoupeného ječmene z minulé sklizně. Do poloviny marketingového roku se vyvezlo 225,4 tis. tun a přestože v druhé polovině marketingového roku došlo k mírnému poklesu, bylo celkově vyvezeno rekordních 363,3 tis. tun. V meziročním srovnání činí navýšení 100,4 tis. tun (tj. 38,2 %).

Díky nízké a nekvalitní produkci ječmene v ČR se předpokládá v marketingovém roce 2006/2007 výrazné snížení vývozních možností na úroveň 130,0 tis. tun.

Vývoz ječmene v období let 1997 – 2006 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1997	5,3	3,4	8,7	1997/1998	20,0
1998	16,7	2,9	19,6	1998/1999	64,6
1999	61,7	110,8	172,4	1999/2000	229,6
2000	118,8	13,4	132,2	2000/2001	15,8
2001	2,4	4,3	6,7	2001/2002	9,3
2002	5,0	10,4	15,4	2002/2003	41,7
2003	31,3	127,1	158,4	2003/2004	199,4
2004	72,3	38,2	110,5	2004/2005	262,9
2005	224,7	225,4	450,1	2005/2006	363,3
2006	137,9	60,3 ^{*)}	198,2 ^{*)}	2006/2007	

Pramen: Celní statistika, ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2006

Cenový vývoj

Měsíční průměry cen ječmene u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 1999/2000 – 2006/2007
(bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Ječmen sladov.	1999/2000	3 187	2 883	2 934	2 960	2 975	3 047	3 071	3 133	3 135	3 291	3 328	3 365
	2000/2001	3 547	3 770	4 087	4 330	4 368	4 396	4 475	4 620	4 739	4 890	4 801	4 751
	2001/2002	4 850	4 202	4 136	4 143	4 159	4 201	4 216	4 287	4 291	4 313	4 240	4 237
	2002/2003	4 096	4 000	3 992	3 971	4 002	3 980	3 936	3 963	4 104	4 089	4 038	3 994
	2003/2004	3 797	3 704	3 697	3 688	3 729	3 740	3 798	3 877	3 916	3 968	4 019	4 041
	2004/2005	3 913	3 690	3 682	3 700	3 724	3 684	3 663	3 626	3 547	3 600	3 423	3 353
	2005/2006	3 076	2 981	3 083	3 127	3 112	3 094	3 114	3 176	3 205	3 231	3 253	3 189
	2006/2007	3 122	3 212	3 267									
Ječmen potravin.	1999/2000	2 876	2 908	2 846	2 783	2 697	2 840	2 698	2 967	3 037	3 079	2 969	3 255
	2000/2001	-	3 381	3 393	3 607	3 600	3 910	3 575	3 826	4 418	4 303	4 325	4 233
	2001/2002	-	3 875	3 840	3 928	3 997	3 717	-	4 353	4 546	4 564	4 416	-
	2002/2003	-	-	2 590	-	3 415	3 494	3 995	3 895	3 650	3 651	3 670	3 465
	2003/2004	3 217	-	3 570	3 491	3 500	3 488	3 777	3 832	4 028	3 957	3 958	3 875
	2004/2005	-	3 146	3 508	3 477	2 963	3 327	2 950	3 190	2 950	2 892	2 948	2 813
	2005/2006	2 683	2 697	-	2 613	-	2 827	2 527	-	-	-	-	-
	2006/2007	-	2 766	-									
Ječmen krmný	1999/2000	2 345	1 985	2 045	2 144	2 190	2 264	2 245	2 415	2 345	2 464	2 540	2 621
	2000/2001	2 570	2 620	2 803	2 765	2 916	2 890	2 965	3 224	3 217	3 436	3 477	3 608
	2001/2002	3 209	3 110	3 171	3 178	3 215	3 245	3 267	3 361	3 312	3 358	3 327	3 101
	2002/2003	2 628	2 551	-	2 609	2 672	2 570	2 637	2 648	2 648	2 610	2 685	2 616
	2003/2004	2 499	2 454	2 718	2 790	2 909	3 032	3 076	3 409	3 543	3 530	3 532	3 463
	2004/2005	3 217	2 945	2 891	2 820	2 767	2 659	2 612	2 600	2 544	2 477	2 471	2 419
	2005/2006	2 322	2 150	2 178	2 256	2 314	2 281	2 348	2 407	2 379	2 434	2 416	2 455
	2006/2007	2 431	2 368	2 431									

Pramen: ČSÚ

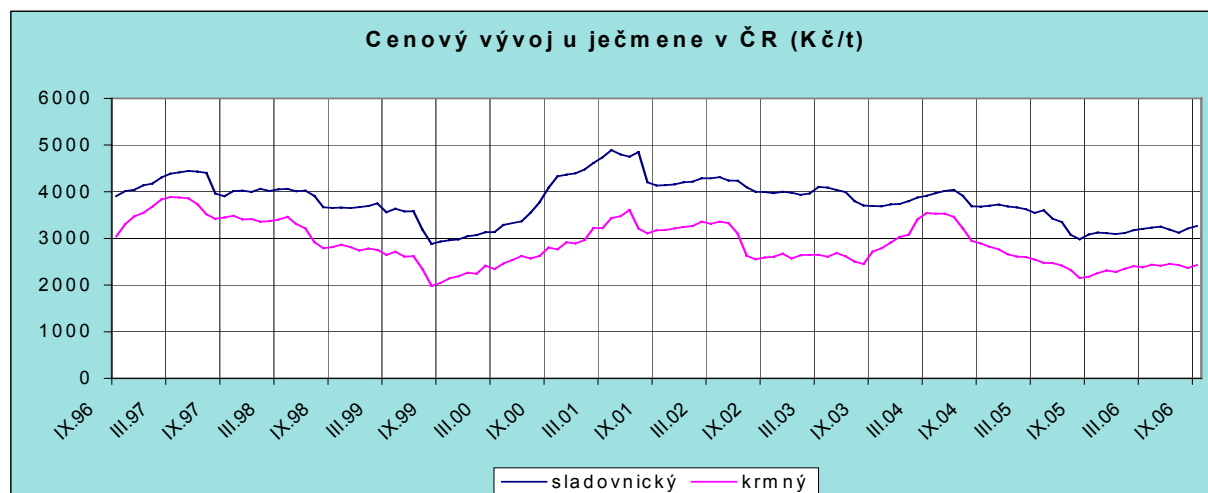
V předcházejících sklizňových ročnících byly cenové hladiny u ječmene sladovnického a krmného zcela odlišné vzhledem k nízkým cenám a nekvalitní produkci. Cenové nůžky se mezi těmito komoditami rozevíraly. Zatímco sladovnický ječmen byl obilovinou s nejvyšší realizační cenou, tak krmný ječmen byl obilovinou s cenou nejnižší.

Pokračování těchto změn, které byly nastartovány v marketingovém roce 2003/2004 v cenovém vývoji u obou ječmenů probíhalo i v marketingovém roce 2005/2006 pod vlivem další, vysoké produkce ječmene.

U sladovnického ječmene, vlivem velmi dobré produkce, ceny spíše stagnovaly nebo klesaly velmi pomalu. Krmný ječmen byl znovu poznamenán výrazným cenovým propadem především díky dobré sklizni pšenice.

Pro nadcházející marketingový rok 2006/2007 se očekává částečná změna tohoto cenového vývoje. Cenový vývoj sice nebude pod tak silným vlivem vysoké produkce pšenice jako v minulých ročnících, ale bude pod velkým tlakem poptávky po kvalitní produkci u této komodity. To povede k určité stagnaci nebo velmi pomalému nárůstu cen u krmného ječmene. U sladovnického ječmene se očekává výrazný nárůst cen vzhledem k stejnému objemu výroby jako v předchozích ročnících kvalitní ječné sladovnické suroviny.

V marketingovém roce 2006/2007 se tedy předpokládá další vzdalování cenových hladin obou ječmenů. Zatímco u sladovnického ječmene by mělo dojít k výraznému nárůstu cenové úrovně v rozmezí 3 800 – 4 000 Kč/t, u ječmene krmného se předpokládá pozvolnější nárůst měsíčních průměrů v závěru roku 2006 na úrovni 2 600 – 2 750 Kč/t.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

OVES

Výroba

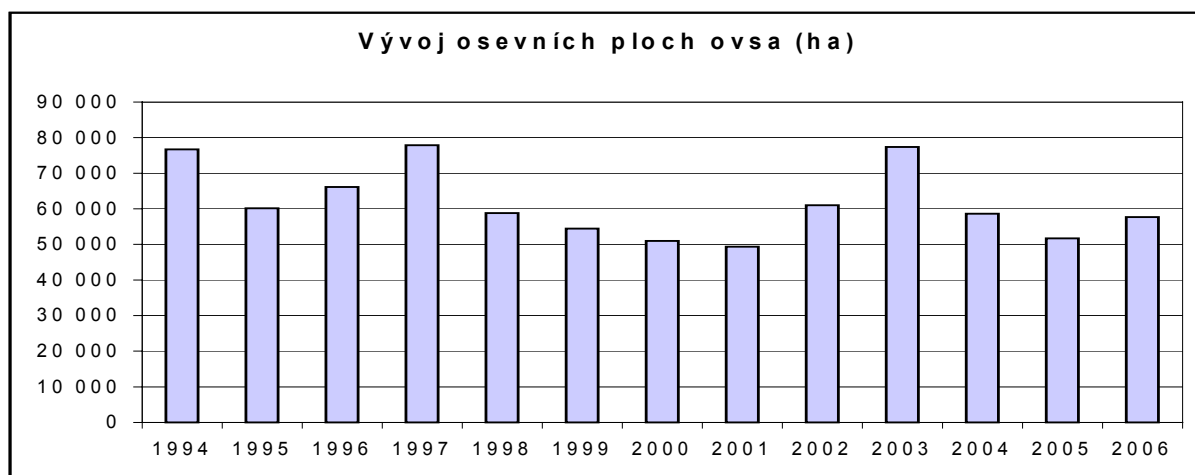
Odhad ČSÚ k 15. 9. 2006 dosahuje hodnoty 166,2 tis. tun. Tento údaj byl ve srovnání s předchozí sklizní vyšší, a to o 15,1 tis. tun (tj. 10,0 %).

Lze tedy konstatovat, že pěstování ovsa jako naší tradiční relativně nenáročné obiloviny po krátkodobém vzestupu rozlohy pěstování se navrácí na úroveň roku 2002.

Osevní plochy

Osevní plocha ovsa v ČR v roce 2006 po dvou letech poklesu (2004, 2005) mírně vzrostla o 6,0 tis. ha (tj. o 11,7 %) na 57,7 tis. ha. Mírný nárůst pěstební plochy ovsa byl zaznamenán přibližně na úrovni roku 1998.

Plocha ovsa představuje jen 3,8 % plochy obilnin. V roce 2007 se očekává pravděpodobně její pokles.

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

V roce 2006 je předpokládán průměrný hektarový výnos ovsa 2,88 t/ha. Při srovnání se skutečností předchozího roku 2005 je o 0,04 t/ha nižší (tj. o 1,3 %). Oves tak nepotvrdil vzestup výnosové úrovně nad hladinu 3,0 t/ha, ve které se nacházel v předchozích ročnících 2003 a 2004.

Bilanční tabulka ovsa

Ukazatel	Jedn.	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007 ^{*)}
Osevní plocha	tis. ha	49,4	61,0	77,4	58,6	51,7	57,7
Výnos	t/ha	2,85	2,75	3,02	3,88	2,92	2,88
Výroba	tis. t	136,4	167,7	233,6	227,0	151,1	166,2
Počáteční zásoby	tis. t	22,6	20,0	26,0	23,5	37,0	33,9
Dovoz celkem	tis. t	3,9	0,9	0,1	0,0	0,5	0,0
Celková nabídka	tis. t	162,9	188,6	259,7	250,5	188,6	200,1
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	142,0	162,0	217,0	181,0	123,0	161,0
z toho - potraviny	tis. t	26,0	26,0	27,0	27,0	27,0	27,0
- osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	16,0	16,0	15,0	14,0	14,0	14,0
- krmiva	tis. t	100,0	120,0	175,0	140,0	80,0	120,0
- techn. užití	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0
Vývoz celkem	tis. t	0,9	0,6	19,2	32,5	31,7	10,0
Celkové užití	tis. t	142,9	162,6	236,2	213,5	154,7	171,0
Konečné zásoby	tis. t	20,0	26,0	23,5	37,0	33,9	29,1
Konečné zásoby/celkové užití	%	13,99	15,99	9,95	17,34	21,88	17,01
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	14,08	16,05	10,83	20,45	27,52	18,07

Pramen: ČSÚ; Celní statistika; ¹⁾ MZe ČR, VÚZE

Poznámka: ^{*)} údaje kromě osevní plochy odhad

Počáteční zásoby

Počáteční zásoby marketingového roku 2005/2006 byly vyšší o 13,5 tis. tun než vstupní zásoby předchozího období. Oves tak obdobně jako většina obilovin patřil mezi plodiny, kde se počáteční zásoby zvyšovaly.

V nadcházejícím období se předpokládá mírné snížení počátečních zásob na úroveň 33,9 tis. tun.

Dovoz

Od druhé poloviny roku 2002 dochází ke snižování dovozu ovsa do ČR až na nulovou úroveň. Tento trend byl částečně pozastaven v minulém marketingovém roce 2005/2006, kdy dovoz ovsa dosáhl nevýznamné výše 0,5 tis. tun.

Ve stávajícím marketingovém roce 2006/2007 se vlivem mírně zvýšené produkce ovsa očekává dovoz ovsa opět na nepodstatné úrovni.

Dovoz ovsa v období let 1997 – 2006 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1997	0,0	0,0	0,0	1997/1998	0,0
1998	0,0	0,0	0,0	1998/1999	0,2
1999	0,2	0,1	0,2	1999/2000	0,1
2000	0,0	0,2	0,2	2000/2001	1,3
2001	1,1	1,7	2,8	2001/2002	3,9
2002	2,2	0,5	2,7	2002/2003	0,9
2003	0,4	0,0	0,4	2003/2004	0,1
2004	0,1	0,0	0,1	2004/2005	0,0
2005	0,0	0,3	0,3	2005/2006	0,5
2006	0,2	0,1 ^{*)}	0,3 ^{*)}	2006/2007	

Pramen: Celní statistika, ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, * údaje do konce září 2006

Celková nabídka

Vzhledem k poměrně velkému snížení produkce ovsa dosáhl meziroční pokles celkové nabídky této komodity v marketingovém roce 2005/2006 o 61,9 tis. tun (tj. o 24,7 %). Tímto poklesem celkové nabídky v minulém roce bylo dosaženo úrovně pod 200 tis. tun, která byla obvyklá před rokem 2002 a celková nabídka činila 188,6 tis. tun.

Předpokládaná celková nabídka se v marketingovém roce 2006/2007 nepatrně zvýší a dostane se znovu nad hladinou 200 tis. tun a dosáhne výše 200,1 tis. tun.

Potravinářské užití

V následujícím období marketingového roku 2006/2007 se očekává vzhledem k mírnému nárůstu domácí produkce a kolísající kvality ovsa dostatečná nabídka potravinářského ovsa pro domácí spotřebu i vývoz výrobků do zahraničí.

Spotřeba na osivo

Spotřeba na osivo v sobě zahrnuje i spotřebu osiva pro pěstební účely.

V marketingovém roce 2005/2006 došlo v souvislosti s určitou stabilizací osevních ploch ke stagnaci ve spotřebě osiva.

V souladu s trendem stabilizace osevních ploch i pro sklizeň v roce 2006 se ve stávajícím marketingovém roce 2006/2007 předpokládá stejná úroveň spotřeby na osiva ve výši 14,0 tis. tun.

Krmivářské užití

Snížená celková nabídka se promítla v marketingovém roce 2005/2006 do meziročního poklesu krmivářského užití o 60,0 tis. tun. Ve srovnání s předchozím obdobím se jedná o pokles o 42,9 %. Z dlouhodobého hlediska se jedná o nejnižší množství použití ovsa pro krmné využití, které jednak souvisí s poměrně velkým poklesem produkce ovsa v roce 2005 a zároveň s výrazně vyšší dostupností pšenice pro tyto účely.

Vzhledem k očekávané mírně zvýšené produkci ovsa v letošním sklizňovém roce s mírně zhoršenou kvalitou se předpokládá navýšení jeho užití pro krmné účely.

Vývoz

Vývoz ovsa byl v ročnících 2000, 2001 a 2002 velmi nízký a většinou nedosahoval ani úrovně 1,0 tis. tun. K určitému navýšení došlo až v marketingovém roce 2003/2004 a nárůst vývozu pokračoval v marketingovém roce 2004/2005. V marketingovém roce 2005/2006 došlo k jeho nevýznamnému poklesu o 0,8 tis. tun a dosáhl na hladinu 31,7 tis. tun, která je druhá nejvyšší za posledních 10 let. Důvod vyššího vývozu lze spatřovat v jeho lepší ceně v zahraničí než na domácím trhu.

Pro marketingový rok 2006/2007 se očekává výrazný pokles úrovně vývozu na 10,0 tis. tun vzhledem ke snížené kvalitě celkové produkce ovsa.

Vývoz ovsa v období let 1997 – 2006 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1997	0,4	0,8	1,1	1997/1998	2,7
1998	1,9	0,2	2,1	1998/1999	3,0
1999	2,8	1,9	4,6	1999/2000	13,7
2000	11,9	1,1	13,0	2000/2001	1,9
2001	0,8	0,5	1,3	2001/2002	0,9
2002	0,4	0,0	0,4	2002/2003	0,5
2003	0,5	8,4	8,9	2003/2004	19,2
2004	10,8	9,6	20,4	2004/2005	32,5
2005	22,9	16,9	39,8	2005/2006	31,7
2006	14,8	2,3 ^{*)}	17,1 ^{*)}	2006/2007	

Pramen: Celní statistika, ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2006

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2005/2006 došlo v souvislosti s nižší celkovou nabídkou ve srovnání s marketingovým rokem 2004/2005 k nižšímu celkovému užití. V této souvislosti došlo k mírnému poklesu konečných zásob.

Ve stávajícím marketingovém roce 2006/2007 se předpokládá vzhledem k mírně zvýšené produkci ovsa navýšení celkového užití s mírným poklesem konečných zásob.

Cenový vývoj

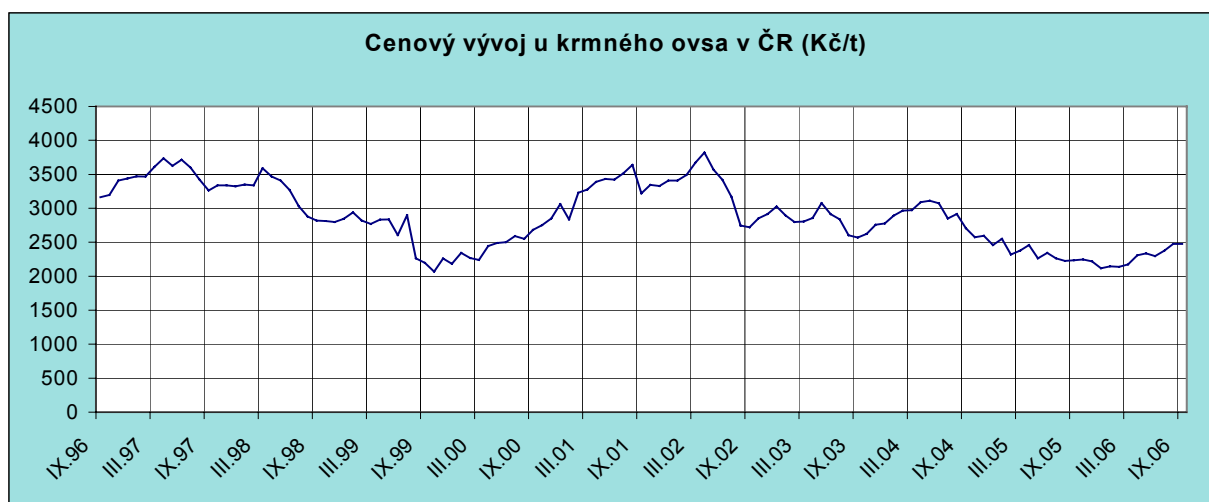
Měsíční průměry cen ovsa u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 1999/2000 – 2006/2007 (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Oves krmný	1999/2000	2 899	2 264	2 196	2 068	2 260	2 183	2 345	2 268	2 241	2 444	2 489	2 500
	2000/2001	2 593	2 551	2 684	2 751	2 849	3 064	2 836	3 230	3 277	3 389	3 434	3 423
	2001/2002	3 512	3 640	3 221	3 344	3 329	3 407	3 407	3 492	3 673	3 821	3 570	3 417
	2002/2003	3 168	2 744	2 721	2 852	2 916	3 029	2 895	2 797	2 803	2 857	3 078	2 913
	2003/2004	2 838	2 602	2 571	2 623	2 761	2 777	2 893	2 966	2 973	3 091	3 110	3 072
	2004/2005	2 850	2 915	2 706	2 576	2 597	2 458	2 549	2 320	2 377	2 461	2 265	2 343
	2005/2006	2 263	2 226	2 235	2 246	2 220	2 116	2 145	2 137	2 172	2 311	2 337	2 296
	2006/2007	2 375	2 477	2 478									

Pramen: ČSÚ

Ceny krmného ovsa mají pro své specifické užití v ČR (např. koně, plemenná zvířata) úzkou vazbu odbytu na malou část trhu s krmivem a jsou tak značně závislé na aktuální nabídce a poptávce. Cena ovsa byla v marketingovém roce 2005/2006 pod vlivem cenové stagnace všech krmných obilovin na našem trhu. Cena ovsa se pohybovala mírně pod cenami většiny ostatních krmných plodin.

Po letošní sklizni bude ovesná komodita především pod vlivem jakostní produkce ostatních krmných obilovin, kdy jakostní ukazatele budou působit jako prvek ovlivňující zvýšení cen krmných obilovin obecně. Také s ohledem na již konstatované spíše užší specifické užití ovsa se očekává v závěru roku 2006 výrazný nárůst měsíčních průměrů cen krmného ovsa na úroveň 2 500 – 2 700 Kč/t.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

KUKUŘICE

Výroba

Kukuřice ve sklizňovém roce 2005 zaznamenala další, velmi výrazné navýšení výroby o 151,3 tis. tun (tj. o 27,4 %) a její výše dosáhla rekordní úrovně 702,9 tis. tun. Ve srovnání s předchozí sklizní, kdy sklizeň kukuřice na zrno dosáhla úrovně 551,6 tis. tun se jedná o rekordní nejvyšší nárůst v produkci této komodity. Příčiny nárůstu lze spatřit především ve velmi dobrém výnosu a vysoké osevní ploše. Z těchto důvodů lze tuto sklizeň hodnotit jako nejvyšší v dlouhodobějším srovnání.

Podle odhadu ČSÚ k 15. 9. 2006 dojde ve stávajícím sklizňovém roce 2006 k výraznému poklesu produkce kukuřice o 114,4 tis. tun na 588,5 tis. tun. Ve dlouhodobém srovnání se tato sklizeň stane třetí nejvyšší sklizní kukuřice na zrno v ČR po ročnících 2005 a 2002.

V souvislosti s neustále se rozšiřující plochou kukuřice je nezbytné upozornit na významného škůdce kukuřice, kterým je bázlivec kukuřičný (*Diabrotica virgifera virgifera* Le Conte – dále také jen DVV), který byl zavlečen do Evropy ze Severní Ameriky koncem osmdesátých let dvacátého století a je považován za jednoho z nejzávažnějších hmyzích škůdců, který se dostal do Evropy v posledních padesáti letech. Do České republiky pronikl v roce 2002 při přirozeném rozšiřování areálu výskytu z prvního ohniska zavlečení v Srbsku. První výskyt DVV byl potvrzen v obci Čejč na jižní Moravě v roce 2002, kdy byli odchyceni 2 samci. Výskyt DVV se zjišťuje na základě zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon“) a vyhlášky č. 330/2004 Sb., o opatřeních proti zavlečení a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, v platném znění.

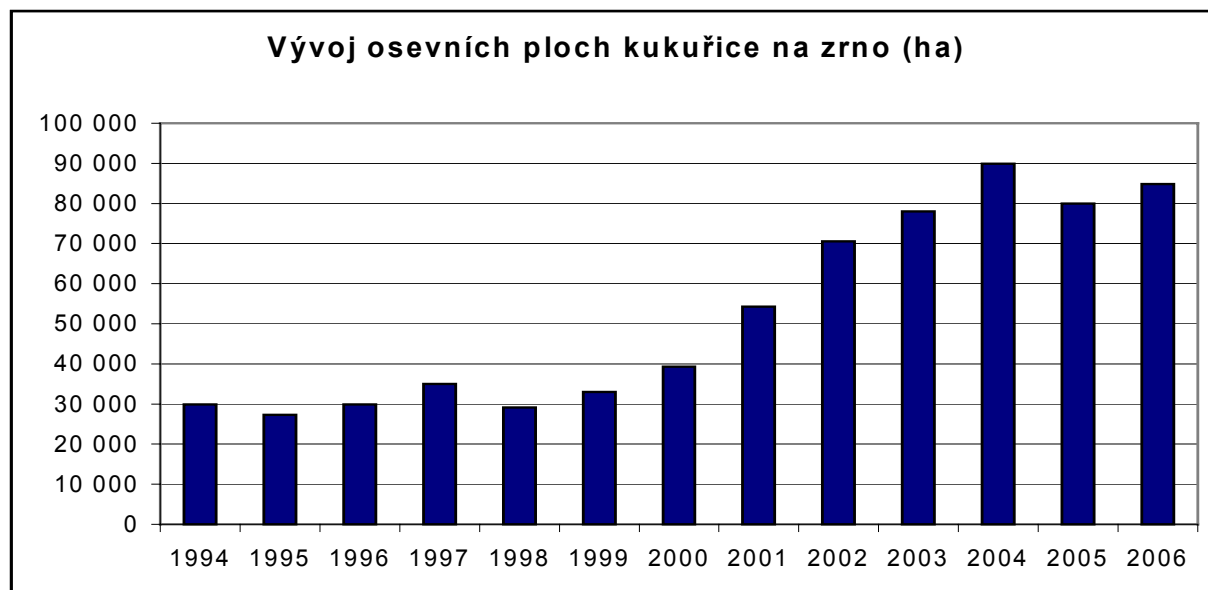
Za ochranu proti šíření bázlivce kukuřičného (DVV) je zodpovědná Státní rostlinolékařská správa (SRS). Každoročně, od roku 1999 jsou prostřednictvím SRS instalovány feromonové lapáky do určených oblastí dle metodiky vydané odborem karantény.

Jestliže se v posledních letech v závislosti na zvyšující se sklizni kukuřice hovořilo o tom, že se tuzemská produkce této komodity blíží celkové domácí spotřebě a kukuřici lze řadit mezi plodiny, v jejichž výrobě je ČR soběstačná, tak v posledních třech letech můžeme hovořit o plné soběstačnosti s možností vývozních dispozic. Výroba kukuřice se za posledních deset let více než zšestinásobila (v roce 1994 činila 91,4 tis. tun).

Z pohledu zajištění domácí potřeby růstem tuzemské produkce se jedná o velmi pozitivní skutečnost. Přesto je nutné brát v úvahu, že ČR má omezenou výměru oblastí, pro které je pěstování kukuřice skutečně vhodné a konkurenceschopnost našich pěstitelů je do značné míry závislá na příznivých klimatických podmínkách daného pěstebního roku.

Osevní plochy

Podle údajů ČSÚ k 31. 5. 2006 bylo pro sklizeň roku 2006 kukuřicí na zrno oseto 84,9 tis. ha. Po rekordní osevní ploše roku 2004 (89,9 tis. ha) je to druhý největší osev kukuřice za posledních pět let. Při porovnání osevní plochy s předchozím ročníkem se jedná o mírný nárůst o 4,9 tis. ha (tj. 6,2 %). Tento mírný nárůst potvrdil trend nebývalého rozmachu pěstování kukuřice na zrno v České republice. Osevní plochy kukuřice zjišťované ČSÚ k datu 31. 5. daného roku většinou nesouhlasí s údaji sklizňových ploch kukuřice, které jsou uvedeny v definitivní sklizni (část ploch kukuřice určených pro sklizeň na siláž je ponechána zemědělci pro sklizeň na zrno).

Pramen: ČSÚ

Hektarové výnosy

V roce 2006 se očekává průměrný výnos kukuřice na zrno ve výši 6,93 t/ha. Ve srovnání s výnosem sklizně roku 2005 jde o mírný pokles o 0,24 t/ha (tj. o 3,3 %). V letošní roce se tak opět potvrdí trend velmi vysokých hektarových výnosů z posledních let.

Bilanční tabulka kukuřice na zrno

Ukazatel	Jedn.	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007 ^{*)}
Osevní plocha	tis. ha	54,3	70,6	85,4	89,9	98,0	84,9
Výnos	t/ha	6,60	8,73	5,58	6,13	7,17	6,93
Výroba	tis. t	408,6	616,2	476,4	551,6	702,9	588,5
Počáteční zásoby	tis. t	44,6	95,1	166,4	97,4	115,7	90,7
Dovoz celkem	tis. t	19,6	6,4	6,9	11,7	19,2	22,0
Celková nabídka	tis. t	472,8	717,7	649,7	660,7	837,8	701,2
Domácí spotřeba celkem¹⁾	tis. t	374,5	426,0	487,0	477,0	478,0	428,0
z toho - potraviny	tis. t	12,0	13,0	14,0	14,0	14,0	14,0
- osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	12,5	13,0	13,0	13,0	13,0	14,0
- krmiva	tis. t	350,0	400,0	460,0	450,0	450,0	400,0
- techn. užití	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0
Vývoz celkem	tis. t	3,2	125,3	65,3	36,8	173,0	121,0
Intervenční nákup	tis. t	0,0	0,0	0,0	31,2	123,6	110,0
Prodej intervenčních zásob	tis. t	-	-	-	0,0	27,5	60,0
Zůstatek intervenčních zásob	tis. t	-	-	-	31,2	96,1	50,0
Celkové užití	tis. t	377,7	551,3	552,3	545,0	747,1	599,0
Konečné zásoby	tis. t	95,1	166,4	97,4	115,7	90,7	102,2
Konečné zásoby/celkové užití	%	25,18	30,18	17,64	21,23	12,14	17,07
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	25,39	39,06	20,00	24,26	18,98	23,89

Pramen: ČSÚ; Celní statistika;¹⁾ MZe ČR, VÚZE

Poznámka: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR

^{*)} údaje kromě osevní plochy odhad

Počáteční zásoby

V minulých letech kolísala úroveň počátečních zásob podle období, kdy probíhal dovoz kukuřice. S přechodem na vyšší pokrytí spotřeby domácí produkcí dochází k postupné stabilizaci počátečních zásob.

Dovoz

Rozsáhlé změny ve výrobě kukuřice na zrno v minulých letech, které posunuly ČR z role silného dovozce až na současnou pozici vývozce této komodity, ovlivnily výrazně tendence našeho zahraničního obchodu.

V souladu se zajištěním většiny domácích potřeb produkcí tuzemské provenience v posledních letech dovoz kukuřice ze zahraničí prudce poklesl a udržuje se na přijatelné hranici, která je nezbytná pro zajištění specifických potřeb tuzemských zpracovatelů. Jedná se především o kukuřice na výrobu potravin či pro osevní účely.

V marketingovém roce 2005/2006 dovoz mírně vzrostl a do České republiky bylo dovezeno o 7,5 tis. tun (tj. o 64,1 %) více kukuřice než v marketingovém roce 2004/2005 a to celkem 19,2 tis.tun.

Pro marketingový rok 2006/2007 se očekává nevýrazné navýšení dovozu na úroveň 22,0 tis. tun.

Dovoz kukuřice v období let 1997 – 2006 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1997	82,2	41,8	124,0	1997/1998	85,9
1998	44,1	76,9	120,9	1998/1999	110,2
1999	33,3	42,9	76,2	1999/2000	61,0
2000	18,1	12,6	30,7	2000/2001	17,7
2001	5,1	4,9	10,0	2001/2002	19,6
2002	14,7	0,9	15,6	2002/2003	6,4
2003	5,5	1,2	6,7	2003/2004	6,9
2004	5,7	4,3	10,0	2004/2005	11,7
2005	7,4	8,5	15,9	2005/2006	19,2
2006	10,7	0,3 ^{*)}	11,0 ^{*)}	2006/2007	

Pramen: Celní statistika, ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2006

Celková nabídka

V marketingovém roce 2006/2007 se očekává pokles v celkové nabídce kukuřice především v důsledku nižší produkce kukuřice. Celková nabídka by v tomto období měla dosáhnout 701,2 tis. tun, což je o 136,6 tis tun nižší úroveň než v marketingovém roce 2005/2006.

Potravinářské užití

Potřeba kukuřice pro potravinářské užití je vzhledem ke specifickým kvalitativním požadavkům zpracovatelského průmyslu doposud zčásti vykrývána dovozem. Pro marketingový rok 2006/2007 se očekává stejné potravinářské užití kukuřice jako v loňském roce.

Spotřeba na osivo

Spotřeba na osivo zahrnuje také spotřebu osiva pro výsev kukuřice na siláž. Pro nastávající období se očekává stabilizace osevních ploch kukuřice na zrno i kukuřice na siláž, což by se mělo odrazit v nepatrně zvýšené úrovni spotřeby kukuřice na osivo ve výši 14,0 tis.tun.

Krmivářské užití

Meziroční stagnace v krmivářském užití v marketingovém roce 2005/2006 souvisí s výrazným nárůstem produkce obilovin, především pšenice, ale také s vysokou nutriční hodnotou kukuřičného zrna v krmných směsích.

V marketingovém roce 2006/2007 je předpoklad mírného snížení v užití kukuřice pro krmivářské užití.

Vývoz

V marketingovém roce 2005/2006 došlo vlivem rekordní produkce kukuřice a vyhlášených tendrů na vývoz kukuřice k rekordnímu navýšení objemu vývozu o 370,1 % na úroveň 173,0 tis. tun.

S ohledem na mírné snížení produkce u kukuřice a možnost intervenčního nákupu se předpokládá pokles vývozu v marketingovém ročníku 2006/2007 na úroveň 121,0 tis. tun.

Vývoz kukuřice v období let 1997 – 2006 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1997	0,3	0,1	0,4	1997/1998	32,9
1998	32,8	0,5	33,3	1998/1999	12,9
1999	12,4	11,2	23,6	1999/2000	33,3
2000	22,1	1,3	22,4	2000/2001	16,6
2001	15,3	1,0	16,3	2001/2002	3,2
2002	2,2	48,6	50,8	2002/2003	125,3
2003	76,7	39,0	115,7	2003/2004	65,3
2004	26,3	14,1	40,4	2004/2005	36,8
2005	22,7	69,2	91,9	2005/2006	173,0
2006	103,8	63,1 ^{*)}	166,9 ^{*)}	2006/2007	

Pramen: Celní statistika, ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, *) údaje do konce září 2006

Celkové užití, konečné zásoby

V marketingovém roce 2006/2007 se očekává pokles v celkovém užití ve srovnání s předchozím obdobím, které se vyznačovalo meziročním nárůstem. Vzhledem k poklesu domácí spotřeby a vývozu kukuřice se očekává velmi mírné navýšení konečných zásob na úroveň 102,2 tis. tun.

Cenový vývoj

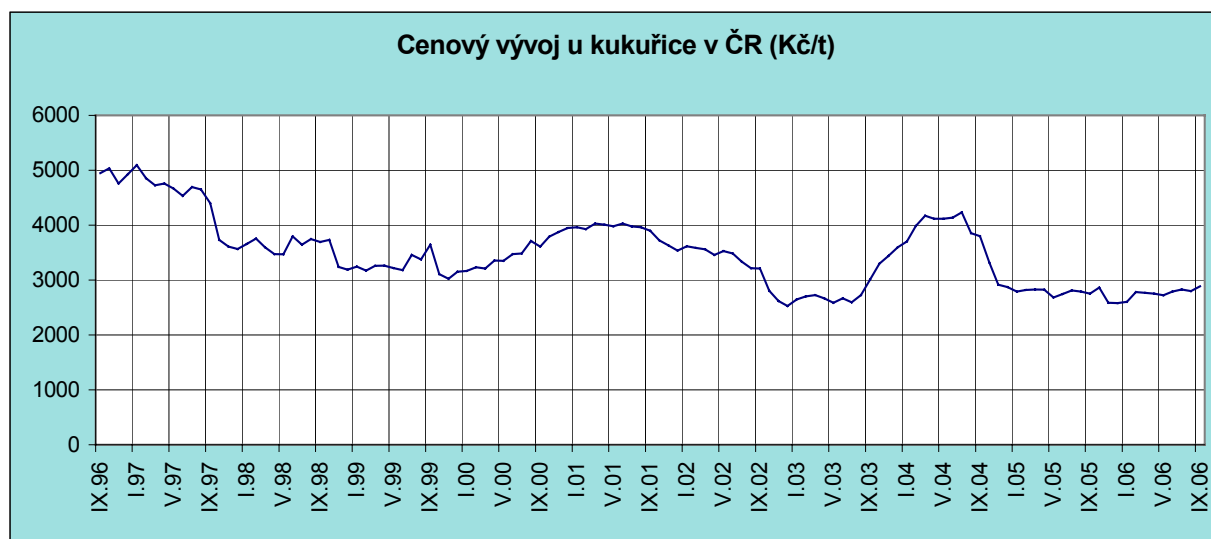
Měsíční průměry cen kukuřice u zemědělských výrobců v Kč/t v marketingových letech 1999/2000 – 2006/2007 (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Kukuřice krmná	1999/2000	3 460	3 377	3 645	3 106	3 022	3 152	3 166	3 232	3 208	3 358	3 349	3 475
	2000/2001	3 481	3 713	3 609	3 790	3 873	3 945	3 960	3 927	4 028	4 009	3 981	4 029
	2001/2002	3 974	3 961	3 896	3 721	3 628	3 537	3 617	3 587	3 559	3 460	3 527	3 485
	2002/2003	3 337	3 216	3 211	2 803	2 618	2 528	2 649	2 701	2 728	2 667	2 584	2 668
	2003/2004	2 594	2 727	3 008	3 300	3 438	3 594	3 703	3 987	4 172	4 117	4 118	4 138
	2004/2005	4 234	3 852	3 800	3 320	2 915	2 875	2 790	2 820	2 831	2 826	2 682	2 747
	2005/2006	2 812	2 788	2 751	2 864	2 586	2 581	2 606	2 779	2 764	2 753	2 723	2 792
	2006/2007	2 828	2 801	2 887									

Pramen: ČSÚ

Po sklizni v roce 2005 docházelo, jako u většiny krmných komodit ke stagnaci ceny kukuřice vzhledem k velmi dobré produkci krmných obilovin. Cena kukuřice dosáhla svého maxima na začátku měsíce října a do konce marketingového roku klesala nebo stoupala velmi opatrně.

Vzhledem k nízké a méně kvalitní produkci pšenice a také s ohledem na mírný pokles produkce kukuřice ve sklizňovém roce 2006 lze očekávat postupný růst cen, který bude doprovázet cenový vývoj většiny krmných obilovin. V závěru kalendářního roku 2006 se očekává výše měsíčních cenových průměrů kukuřice v rozmezí 3 300 – 3 400 Kč/t.

Pramen: ČSÚ, měsíční průměry cen u zemědělských výrobců

TRITICALE (ŽITOVEC)

Výroba

Sklizeň triticales se předpokládá dle ČSÚ k 15. 9. 2006 ve výši 138,1 tis.tun. Očekává se výrazný pokles produkce této plodiny po dvou velmi úrodných ročnících 2004 a 2005. V letošním roce se produkce triticales výrazně sníží o 117,1 tis. tun, tj. o 45,9 %.

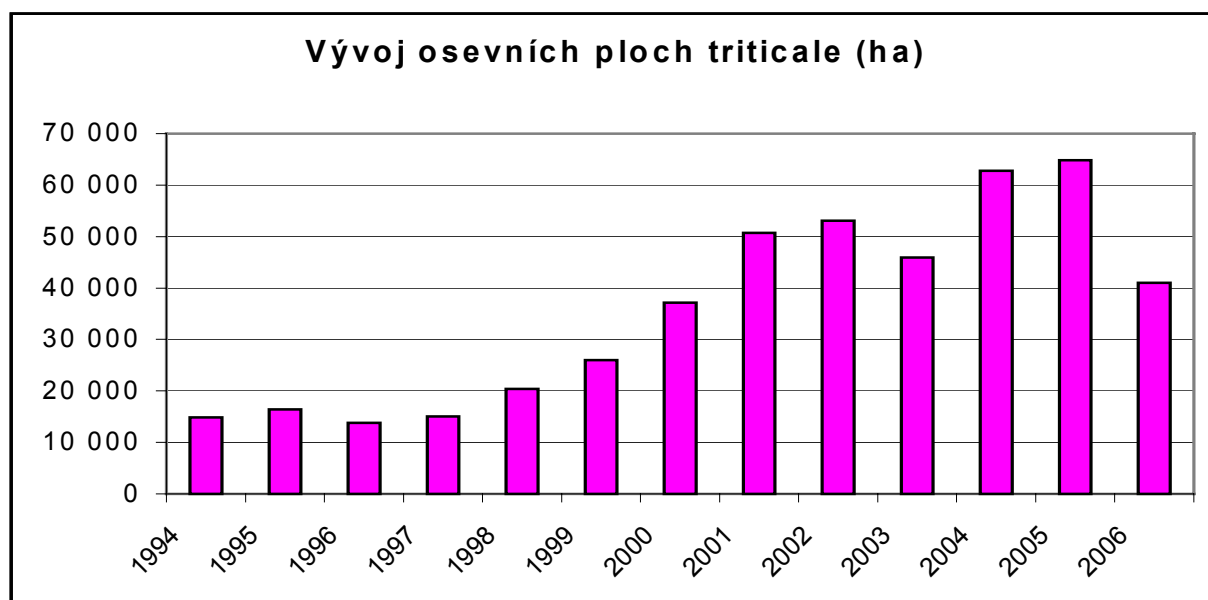
Nižší objem produkce ze sklizně 2006 souvisí s poklesem osevních ploch a nižším průměrným hektarovým výnosem. Přes toto snížení je triticales objemem své produkce bilančně velmi důležitou obilovinou na našem trhu s krmnými obilovinami.

Osevní plochy

Podle soupisu osevních ploch prováděného ČSÚ k 31. 5. 2006 dosáhla výměra pěstování pro sklizeň roku 2006 výše 41,0 tis.ha. To představuje poměrně velký meziroční pokles o 23,8 tis. ha (tj.o 36,7 %). Jedná se o největší pokles osevní plochy triticales v historii jeho pěstování. Příčiny poklesu jsou stejné jako osevních ploch žita – špatné přezimování a nízká cena pro zemědělce, která je pod výrobními náklady. Triticales se tak v České republice navrátilo k osevním plochám úrovně roku 2000.

Hektarové výnosy

Výnos triticales ze sklizně 2006 se odhaduje na 3,37 t/ha. Ve srovnání se skutečností loňské sklizně se jedná o mírný pokles o 0,57 t/ha (tj. o 14,5 %). Přes toto snížení má triticales stále velký význam v méně příznivých pěstitelských oblastech (bramborářské a pícninářské výrobní oblasti) pro svoji vysokou výnosovost, která je podmíněna řadou dílčích vlastností tohoto druhu (tolerance k nepříznivé reakci půdy – pH, tolerance k horším předplodinám).

Pramen: ČSÚ

Bilanční tabulka triticales

Ukazatel	Jedn.	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007 ^{*)}
Osevní plocha	tis. ha	50,7	53,1	46,0	62,8	64,8	41,0
Výnos	t/ha	3,87	3,77	3,52	4,86	3,94	3,37
Výroba	tis. t	191,8	199,9	161,9	305,4	255,2	138,1
Počáteční zásoby	tis. t	12,5	26,1	27,9	14,3	42,8	24,6
Dovoz celkem	tis. t	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Celková nabídka	tis. t	204,4	226,1	189,9	319,7	298,0	162,7
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	175,0	184,0	174,0	267,5	248,5	140,0
z toho - potraviny	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- osiva (vč. ploch pícnin)	tis. t	10,0	9,0	9,0	12,5	12,5	10,0
- krmiva	tis. t	165,0	175,0	165,0	250,0	230,0	120,0
- technické užití	tis. t	0,0	0,0	0,0	5,0	6,0	10,0
Vývoz celkem	tis. t	3,3	14,2	1,6	9,4	24,9	5,0
Celkové užití	tis. t	178,3	198,2	175,6	276,9	273,4	145,0
Konečné zásoby	tis. t	26,1	27,9	14,3	42,8	24,6	17,7
Konečné zásoby/celkové užití	%	14,64	14,08	8,14	15,46	8,99	12,21
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	14,91	15,16	8,22	16,00	9,89	12,64

Pramen: ČSÚ; Celní statistika; ¹⁾ MZe ČR, VÚZE

Poznámka: ^{*)} údaje kromě osevní plochy odhad

Počáteční zásoby

Počáteční zásoby triticales marketingového ročníku 2005/2006 velmi výrazně vzrostly na rekordní úroveň. V meziročním srovnání došlo k nárůstu o 28,5 tis. tun na konečných 42,8 tis. tun.

V letošním marketingovém roce se očekává snížení zásob na úroveň 24,6 tis. tun vzhledem k nižší produkci sklizně 2005 a nezvykle vysokému vývozu marketingového roku 2005/2006.

Dovoz

Dovoz triticales byl v předchozích letech naprosto nevýznamný a zatím pouze v loňském marketingovém roce 2005/2006 přesáhl objem 100 t. V průběhu marketingového roku 2005/2006 dosáhl dovoz 358,7 tun.

V marketingovém roce 2006/2007 se neočekává významnější dovoz triticales ze zahraničí.

Celková nabídka

Výrazný pokles produkce triticales bude mít rozhodující vliv na celkovou nabídku pro marketingový rok 2006/2007 a očekává se, že dosáhne výše 162,7 tis. tun. Ve srovnání s předchozím marketingovým rokem 2005/2006 se jedná o snížení o 135,3 tis. tun (tj. o 45,4 %).

Domácí spotřeba

Použití triticales je soustředěno výhradně na krmné účely. Jedná se o kvalitní krmnou obilovinu, jako potravina se nevyužívá. V závislosti na velmi dobré produkci ostatních krmných obilovin ze sklizně 2005 se sice snížila spotřeba triticales na krmivo oproti marketingovému roku 2004/2005 o 20,0 tis. tun, ale přesto byla stále na vysoké hladině 230,0 tis. tun.

Pro marketingový rok 2006/2007 se očekává prudký pokles spotřeby triticales v souladu s poklesem jeho výroby a to o 47,8 % na 120,0 tis. tun.

Spotřeba osiv zohledňuje využití triticales také jako pícní ozimé mezplodiny. Pro nadcházející období se předpokládá stabilizace spotřeby osiva.

Vývoz

Jestliže pod vlivem vysoké produkce v marketingovém roce 2004/2005 došlo u vývozu triticales k výraznému navýšení, tak vývoz v marketingovém roce 2005/2006 byl více jak dvojnásobný a dosáhl rekordní úrovně 24,9 tis.tun.

V nadcházejícím marketingovém roce 2006/2007 se předpokládá razantní snížení úrovně vývozu triticales do zahraničí vzhledem k jeho podprůměrné produkci.

Vývoz triticales v letech 1997 – 2006 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1997	0,0	0,0	0,0	1997/1998	0,0
1998	0,0	0,0	0,0	1998/1999	0,0
1999	0,0	2,3	2,3	1999/2000	6,6
2000	4,4	2,4	6,8	2000/2001	2,9
2001	0,5	0,8	1,3	2001/2002	3,3
2002	2,5	1,3	3,8	2002/2003	14,2
2003	12,9	1,0	13,9	2003/2004	1,6
2004	0,6	2,0	2,6	2004/2005	9,4
2005	7,4	4,4	11,8	2005/2006	24,9
2006	20,5	2,1 ^{*)}	22,6 ^{*)}	2006/2007	

Pramen: Celní statistika, ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2006

Celkové užití, konečné zásoby

Vzhledem k tomu, že došlo k velkému poklesu produkce této krmné komodity, předpokládá se i výrazný pokles celkového užití, který se v marketingovém roce 2006/2007 očekává na úrovni 145,0 tis. tun. Přes velký význam triticales jako krmné plodiny, lze předpokládat velmi významné snížení konečných zásob.

Cenový vývoj

Měsíční průměr cen zemědělských výrobců ČSÚ doposud u triticales nesledoval. Z operativních šetření MZe ČR lze odvodit, že jeho ceny jsou srovnatelné s úrovní cen krmného ječmene.

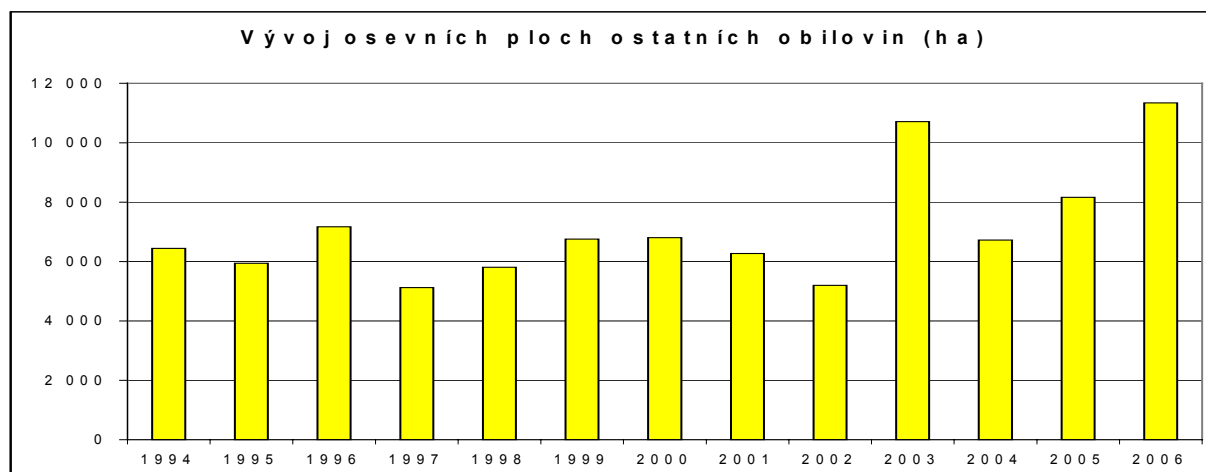
OSTATNÍ OBILOVINY

Výroba, osevní plochy a hektarové výnosy

Tato skupina zahrnuje proso, lesknici kanárskou, čirok, pohanku a další okrajové obiloviny.

Podle soupisu ploch ČSÚ k 31. 5. 2006 byla osevní plocha ostatních obilovin 11,3 tis. ha. Tato skupina plodin tedy vykázala meziroční navýšení rozsahu pěstování o 3,2 tis. ha (tj. o 39,0 %). Toto výrazné navýšení znovu potvrzuje fakt zvýšeného zájmu pěstování zemědělců o tuto skupinu plodin.

Odhad ČSÚ k 15. 9. 2006 ostatní obiloviny nezahrnuje. Vzhledem k tomu MZe odhaduje pro účely bilance výnos ostatních obilovin na úrovni 1,42 t/ha. Aktuální předpoklad produkce MZe u ostatních obilovin tedy dosahuje 16,1 tis.tun.

Pramen: ČSÚ

Domácí spotřeba

Ostatní obiloviny jsou důležitými surovinami k výrobě potravin a jsou také nezbytnou součástí některých speciálních krmiv.

Bilanční tabulka ostatních obilovin

Ukazatel	Jedn.	2001/ 2002	2002/ 2003	2003/ 2004	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007 ^{*)}
Osevní plocha	tis. ha	6,3	5,2	10,7	6,7	8,2	11,3
Výnos	t/ha	1,67	1,69	2,31	1,98	1,66	1,42
Výroba	tis. t	9,8	8,8	24,7	13,3	13,5	16,1
Počáteční zásoby	tis. t	0,3	1,5	0,5	12,8	9,5	6,8
Dovoz celkem	tis. t	2,0	1,7	1,5	1,0	1,1	1,0
Celková nabídka	tis. t	12,1	12,0	26,7	27,1	24,1	23,9
Domácí spotřeba celkem ¹⁾	tis. t	8,5	7,5	10,5	14,0	12,0	16,0
z toho – potraviny	tis. t	5,0	5,0	5,5	6,0	5,5	6,0
– osiva	tis. t	0,5	0,5	1,0	1,0	1,5	2,0
– krmiva	tis. t	3,0	2,0	4,0	7,0	5,0	8,0
Vývoz celkem	tis. t	2,1	4,0	3,4	3,6	5,3	5,0
Celkové užití	tis. t	10,6	11,5	13,9	17,6	17,3	21,0
Konečné zásoby	tis. t	1,5	0,5	12,8	9,5	6,8	2,9
Konečné zásoby/celkové užití	%	14,15	4,35	92,09	54,02	39,35	13,81
Konečné zásoby/domácí spotřeba	%	17,65	6,67	121,90	67,91	56,73	18,13

Pramen: ČSÚ; Celní statistika; ¹⁾ MZe ČR

Poznámka: ^{*)} údaje kromě osevních ploch odhad

Dovoz a vývoz

Nejvýznamnějšími vývozními komoditami z této skupiny jsou proso a pohanka. Zahraniční obchod lze charakterizovat jako poměrně stabilní a odvíjí se především na základě obchodních vztahů dlouhodobějšího charakteru.

Dovoz ostatních obilovin v letech 1997 – 2006 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1997	0,3	0,3	0,6	1997/1998	0,7
1998	0,4	0,6	1,0	1998/1999	1,2
1999	0,6	0,3	0,9	1999/2000	0,6
2000	0,3	0,4	0,7	2000/2001	0,8
2001	0,4	0,8	1,2	2001/2002	2,0
2002	1,2	1,3	2,5	2002/2003	1,6
2003	0,3	1,3	1,6	2003/2004	1,5
2004	0,2	0,5	0,7	2004/2005	1,1
2005	0,6	0,5	1,1	2005/2006	1,1
2006	0,6	0,0 ^{*)}	0,6 ^{*)}	2006/2007	

Pramen: Celní statistika, ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2006

Vývoz ostatních obilovin v letech 1997 – 2006 (tis. t)

Kalendářní rok	Leden až červen	Červenec až prosinec	Množství za kalendářní rok	Marketingový rok	Množství za marketingový rok
1997	0,7	1,1	1,8	1997/1998	2,2
1998	1,1	0,3	1,5	1998/1999	0,8
1999	0,4	1,0	1,5	1999/2000	3,2
2000	2,2	2,4	4,6	2000/2001	2,9
2001	2,3	1,3	3,6	2001/2002	2,1
2002	0,8	1,6	2,4	2002/2003	3,9
2003	2,3	2,2	4,5	2003/2004	3,4
2004	1,2	3,3	4,5	2004/2005	13,0
2005	9,7	2,1	11,8	2005/2006	5,3
2006	3,2	1,0 ^{*)}	4,2 ^{*)}	2006/2007	

Pramen: Celní statistika, ČSÚ

Poznámka: Zaokrouhlení přesných údajů, ^{*)} údaje do konce září 2006

PŘÍLOHY

Obsah:

- Osevní plocha jednotlivých druhů obilovin a jejich zastoupení na orné půdě.
- Osevní a sklizňové plochy, produkce a hektarové výnosy obilovin.
- Roční průměry cen zemědělských výrobců obilnin.
- Roční průměry spotřebitelských cen a meziroční indexy.
- Průměrné měsíční ceny zemědělských výrobců.
- Průměrné ceny průmyslových výrobců vybraných mlýnských a pekárenských výrobků.
- Průměrné spotřebitelské ceny vybraných mlýnských a pekárenských výrobků.

Osevní plocha jednotlivých druhů obilovin a jejich zastoupení na orné půdě

Plodina	Rok	Osevní plocha ha	Orná půda ha	Osev. plocha/ orná půda (%)	% z obilovin celkem
Obiloviny celkem	2003	1 452 349	3 068 239	47,33	100,00
	2004	1 607 251	3 062 019	52,49	100,00
	2005	1 593 487	3 054 658	52,17	100,00
	2006	1 527 104	3 047 249	50,11	100,00
Z toho: pšenice celkem	2003	648 389	3 068 239	21,13	44,64
	2004	863 158	3 062 019	28,19	53,70
	2005	820 440	3 054 658	26,86	51,49
	2006	781 519	3 047 249	25,65	51,17
pšenice ozimá	2003	541 695	3 068 239	17,65	83,54 ¹⁾
	2004	801 719	3 062 019	26,18	92,88 ¹⁾
	2005	762 793	3 054 658	24,97	92,97 ¹⁾
	2006	719 528	3 047 249	23,61	92,07 ¹⁾
pšenice jarní	2003	106 694	3 068 239	3,48	16,46 ¹⁾
	2004	61 439	3 062 019	2,01	7,12 ¹⁾
	2005	57 647	3 054 658	1,89	7,03 ¹⁾
	2006	61 991	3 047 249	2,03	7,93 ¹⁾
žito	2003	41 915	3 068 239	1,37	2,89
	2004	59 209	3 062 019	1,93	3,68
	2005	46 903	3 054 658	1,53	2,94
	2006	22 481	3 047 249	0,74	1,47
ječmen celkem	2003	549 955	3 068 239	17,92	37,87
	2004	468 996	3 062 019	15,32	29,18
	2005	521 527	3 054 658	17,07	32,73
	2006	528 145	3 047 249	17,33	34,58
ječmen ozimý	2003	98 818	3 068 239	3,22	17,97 ²⁾
	2004	115 605	3 062 019	3,77	24,65 ²⁾
	2005	124 806	3 054 658	4,09	23,93 ²⁾
	2006	102 510	3 047 249	3,36	19,41 ²⁾
ječmen jarní	2003	451 137	3 068 239	14,70	82,03 ²⁾
	2004	353 390	3 062 019	11,54	75,35 ²⁾
	2005	396 722	3 054 658	12,99	76,07 ²⁾
	2006	425 635	3 047 249	13,97	80,59 ²⁾
oves	2003	77 371	3 068 239	2,52	5,33
	2004	58 573	3 062 019	1,91	3,64
	2005	51 667	3 054 658	1,69	3,24
	2006	57 697	3 047 249	1,89	3,78
triticale	2003	45 970	3 068 239	1,50	3,16
	2004	62 776	3 062 019	2,05	3,91
	2005	64 811	3 054 658	2,12	4,07
	2006	41 023	3 047 249	1,35	2,69
kukuřice	2003	78 040	3 068 239	2,54	5,37
	2004	87 821	3 062 019	2,87	5,46
	2005	79 981	3 054 658	2,62	5,02
	2006	84 900	3 047 249	2,79	5,56
ostatní obiloviny	2003	10 708	3 068 239	0,35	0,74
	2004	6 718	3 062 019	0,22	0,42
	2005	8 158	3 054 658	0,27	0,51
	2006	11 339	3 047 249	0,37	0,74

Pramen: ČSÚ – soupis ploch osevů v ČR k 31. 5.; Statistická ročenka půdního fondu ČR, dopočet MZe

Poznámka: ¹⁾ procenta z pšenice celkem, ²⁾ procenta z ječmene celkem

Osevní a sklizňové plochy, produkce a hektarové výnosy obilovin v ČR**Pšenice ozimá**

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1985	795 664	789 044	3 984 119	5,05
1986	783 774	779 726	3 426 035	4,39
1987	791 771	789 530	3 896 745	4,94
1988	801 096	798 327	4 028 817	5,05
1989	813 447	812 944	4 031 052	4,96
1990	810 102	807 654	4 559 337	5,65
1991	787 436	785 881	4 030 072	5,13
1992	735 866	734 641	3 330 279	4,53
1993	754 802	752 109	3 194 155	4,25
1994	765 082	764 659	3 551 666	4,64
1995	795 331	794 647	3 693 156	4,65
1996	756 484	754 656	3 560 921	4,72
1997	773 909	766 269	3 427 413	4,47
1998	849 237	847 900	3 637 835	4,29
1999	744 994	744 577	3 549 670	4,77
2000	888 162	886 562	3 848 694	4,34
2001	873 463	870 016	4 305 486	4,95
2002	796 214	796 214	3 694 503	4,64
2003	541 695	541 696	2 244 457	4,14
2004	801 719	801 719	4 775 190	5,96
2005	762 793	762 792	3 931 811	5,15
2006	719 528	719 529 *	3 334 937 *	4,63 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2006

Pšenice jarní

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1986	26 352	23 875	104 746	4,39
1987	18 942	18 743	77 542	4,14
1988	20 851	19 830	76 221	3,84
1989	15 544	15 498	58 614	3,78
1990	12 961	12 725	64 853	5,10
1991	12 244	11 669	51 207	4,39
1992	23 042	22 907	82 664	3,61
1993	28 396	28 127	110 116	3,92
1994	47 148	46 151	161 810	3,51
1995	36 661	36 106	129 613	3,59
1996	44 855	43 954	166 282	3,78
1997	60 228	59 181	212 856	3,60
1998	64 773	64 401	206 906	3,21
1999	122 567	122 526	487 601	3,91
2000	84 549	83 873	235 413	2,81
2001	53 784	53 220	170 594	3,21
2002	52 616	52 616	171 970	3,27
2003	106 695	106 694	393 434	3,69
2004	61 439	61 442	267 333	4,35
2005	57 647	57 647	219 228	3,70
2006	61 991	61 991 *	219 078 *	3,53 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2006

Pšenice celkem

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1985	818 882	811 590	4 083 122	5,03
1986	810 126	803 601	3 530 781	4,39
1987	810 713	808 273	3 974 287	4,92
1988	821 946	818 157	4 105 038	5,02
1989	828 990	828 442	4 089 666	4,94
1990	823 063	820 379	4 624 190	5,64
1991	799 681	797 550	4 081 279	5,12
1992	758 908	757 548	3 412 943	4,51
1993	783 198	780 236	3 304 271	4,23
1994	812 230	810 810	3 713 476	4,58
1995	831 992	830 753	3 822 769	4,60
1996	801 339	798 610	3 727 203	4,67
1997	834 137	825 450	3 640 269	4,41
1998	914 010	912 301	3 844 741	4,21
1999	867 561	867 102	4 028 271	4,65
2000	972 711	970 435	4 084 107	4,21
2001	927 247	923 236	4 476 080	4,85
2002	848 830	848 830	3 866 473	4,56
2003	648 389	648 390	2 637 891	4,07
2004	863 158	863 161	5 042 523	5,84
2005	820 440	820 439	4 145 039	5,05
2006	781 519	781 520 *	3 554 015 *	4,55 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2006

Žito

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1985	134 326	132 604	484 368	3,65
1986	109 834	109 394	394 056	3,60
1987	97 186	96 921	327 957	3,38
1988	97 572	96 957	366 763	3,78
1989	134 054	134 258	556 685	4,15
1990	124 383	124 593	557 712	4,48
1991	89 184	89 181	352 992	3,96
1992	65 741	65 505	240 067	3,66
1993	66 976	67 161	256 079	3,81
1994	78 879	78 548	275 654	3,51
1995	79 377	79 344	261 938	3,30
1996	64 088	63 597	204 279	3,21
1997	75 740	75 647	259 412	3,43
1998	72 153	71 861	261 167	3,63
1999	55 160	55 069	202 373	3,67
2000	44 178	43 881	150 052	3,42
2001	40 987	40 129	149 298	3,72
2002	35 332	35 332	119 154	3,37
2003	41 915	41 916	159 312	3,80
2004	59 209	59 209	313 348	5,29
2005	46 903	46 903	196 755	4,19
2006	22 481	22 481 *	77 464 *	3,45 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2006

Ječmen ozimý

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1985	150 375	149 554	724 983	4,85
1986	164 948	164 164	697 166	4,25
1987	186 202	186 462	868 078	4,66
1988	202 333	200 800	954 406	4,75
1989	193 496	193 952	1 136 820	5,86
1990	218 340	219 498	1 330 475	6,06
1991	251 384	243 390	1 236 077	5,08
1992	198 033	197 570	861 369	4,36
1993	194 611	192 004	676 289	3,52
1994	184 364	184 121	805 763	4,38
1995	189 959	189 497	818 016	4,32
1996	153 747	151 635	512 733	3,38
1997	158 118	157 051	664 811	4,23
1998	187 072	186 196	725 412	3,90
1999	164 412	164 083	664 112	4,05
2000	142 110	141 846	561 460	3,96
2001	156 732	156 311	695 011	4,45
2002	142 917	142 917	508 428	3,56
2003	98 818	98 817	305 289	3,09
2004	115 605	115 605	595 911	5,15
2005	124 806	124 804	549 143	4,40
2006	102 510	102 509 *	390 418 *	3,81 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2006

Ječmen jarní

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1985	432 786	424 180	1 953 496	4,57
1986	443 857	445 380	1 936 439	4,35
1987	444 938	440 530	1 753 451	3,98
1988	404 483	399 801	1 573 521	3,94
1989	359 028	357 835	1 476 838	4,13
1990	334 150	335 661	1 826 824	5,44
1991	337 266	339 744	1 596 946	4,70
1992	436 790	438 406	1 651 122	3,77
1993	443 652	444 457	1 742 228	3,92
1994	456 907	456 246	1 613 534	3,54
1995	370 259	368 119	1 322 471	3,59
1996	450 382	448 212	1 749 644	3,90
1997	495 333	489 441	1 819 737	3,72
1998	393 381	391 498	1 367 690	3,49
1999	379 284	378 827	1 473 264	3,89
2000	354 272	352 892	1 067 912	3,03
2001	341 132	338 817	1 270 600	3,75
2002	345 153	345 153	1 284 129	3,72
2003	451 137	451 137	1 763 404	3,91
2004	353 390	353 390	1 734 671	4,91
2005	396 722	396 723	1 646 233	4,15
2006	425 635	425 633 *	1 561 084 *	3,67 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2006

Ječmen celkem

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1985	583 160	576 734	2 678 479	4,64
1986	608 805	609 544	2 633 605	4,32
1987	631 140	626 992	2 621 529	4,18
1988	606 817	600 601	2 527 927	4,21
1989	552 524	551 787	2 613 658	4,74
1990	552 490	555 159	3 157 299	5,69
1991	588 650	583 134	2 833 023	4,86
1992	634 823	635 976	2 512 490	3,95
1993	638 263	636 461	2 418 517	3,80
1994	641 271	640 367	2 419 297	3,78
1995	560 218	557 615	2 140 487	3,84
1996	604 129	599 847	2 262 377	3,77
1997	653 451	646 492	2 484 548	3,84
1998	580 453	577 694	2 093 101	3,62
1999	543 696	542 910	2 137 376	3,94
2000	496 382	494 737	1 629 372	3,29
2001	497 864	495 128	1 965 611	3,97
2002	488 070	488 070	1 792 557	3,67
2003	549 955	549 954	2 068 693	3,76
2004	468 996	468 995	2 330 582	4,97
2005	521 527	521 527	2 195 376	4,21
2006	528 145	528 142 *	1 951 502 *	3,70 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2006

Oves

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1985	110 184	105 321	428 493	4,07
1986	100 656	99 924	367 274	3,68
1987	94 609	94 017	358 417	3,81
1988	90 325	89 256	320 622	3,59
1989	88 018	87 582	280 979	3,21
1990	78 384	79 596	373 951	4,70
1991	75 756	74 922	301 682	4,03
1992	67 925	68 175	207 918	3,05
1993	67 973	69 509	262 594	3,78
1994	76 709	76 306	207 562	2,72
1995	60 112	60 236	186 693	3,10
1996	66 094	65 541	214 163	3,27
1997	77 823	77 570	246 637	3,18
1998	58 794	57 688	179 671	3,11
1999	54 415	53 988	179 130	3,32
2000	50 950	50 117	135 858	2,71
2001	49 388	47 802	136 363	2,85
2002	61 026	61 026	167 708	2,75
2003	77 371	77 370	233 560	3,02
2004	58 573	58 572	227 017	3,88
2005	51 667	51 666	151 054	2,92
2006	57 697	57 697 *	166 189 *	2,88 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2006

Triticale

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1997	15 068	14 912	57 146	3,83
1998	20 362	20 308	79 137	3,90
1999	25 972	25 953	107 433	4,14
2000	37 168	37 001	138 468	3,74
2001	50 738	49 499	191 771	3,87
2002	53 093	53 093	199 932	3,77
2003	45 970	45 970	161 860	3,52
2004	62 776	62 776	305 396	4,86
2005	64 811	64 811	255 186	3,94
2006	41 023	41 020 *	138 098 *	3,37 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2006

Kukuřice na zrno

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1986	50 906	47 783	199 871	4,18
1987	53 474	48 491	247 606	5,11
1988	49 657	39 390	171 297	4,35
1989	47 723	41 183	174 596	4,24
1990	44 941	30 882	98 381	3,19
1991	34 865	34 764	150 280	4,32
1992	33 434	30 464	103 720	3,40
1993	29 656	32 217	157 045	4,87
1994	29 930	26 964	91 396	3,39
1995	27 315	26 441	113 274	4,28
1996	29 877	33 123	168 684	5,09
1997	34 985	41 184	285 199	6,92
1998	29 185	32 907	200 562	6,09
1999	33 036	39 447	260 495	6,60
2000	39 317	47 283	303 957	6,43
2001	54 295	61 938	408 653	6,60
2002	70 570	70 570	616 234	8,73
2003	78 040	85 426	476 371	5,58
2004	87 821	89 921	551 628	6,13
2005	79 981	98 044	702 933	7,17
2006	84 900	84 900 *	588 534 *	6,93 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2006

Ostatní obiloviny (bez triticale)

Rok sklizně	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1999	6 751	6 629	13 294	2,01
2000	6 802	6 661	12 423	1,87
2001	6 266	5 892	9 815	1,67
2002	5 195	5 195	8 771	1,69
2003	10 708	10 710	24 709	2,31
2004	6 718	6 717	13 307	1,98
2005	8 158	8 157	13 508	1,66

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhad MZe ČR

Obiloviny celkem

Rok	Plocha osevu (ha)	Plocha sklizně (ha)	Sklizeň (t)	Výnos (t/ha)
1980	1 751 213	1 725 903	6 972 196	4,24
1981	1 746 021	1 718 669	6 228 225	3,62
1982	1 716 780	1 694 848	6 750 834	3,98
1983	1 706 187	1 674 595	7 297 966	4,36
1984	1 709 351	1 649 116	7 781 903	4,72
1985	1 701 805	1 668 520	7 884 205	4,73
1986	1 681 837	1 672 080	7 128 158	4,26
1987	1 688 982	1 676 320	7 532 219	4,49
1988	1 676 759	1 655 290	7 532 215	4,55
1989	1 669 850	1 661 944	7 793 145	4,69
1990	1 652 169	1 639 715	8 946 879	5,46
1991	1 620 585	1 611 787	7 845 290	4,87
1992	1 586 262	1 583 160	6 564 898	4,15
1993	1 606 911	1 605 992	6 467 852	4,03
1994	1 660 338	1 654 149	6 777 231	4,10
1995	1 581 341	1 575 977	6 601 711	4,19
1996	1 586 491	1 581 032	6 644 145	4,20
1997	1 696 325	1 685 820	6 982 772	4,14
1998	1 680 760	1 678 285	6 668 920	3,97
1999	1 586 592	1 591 099	6 928 371	4,35
2000	1 647 508	1 650 114	6 454 237	3,91
2001	1 626 785	1 623 624	7 337 589	4,52
2002	1 562 116	1 562 116	6 770 829	4,33
2003	1 452 349	1 459 736	5 762 396	3,95
2004	1 607 251	1 609 351	8 783 801	5,46
2005	1 593 487	1 611 547	7 659 851	4,75
2006	1 527 104	1 515 760 *	6 475 802 *	4,27 *

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * odhady sklizně k 15. 9. 2006, Obiloviny celkem bez ostatních obilovin

Cenový vývoj obilovin a jejich produktů**Roční průměry cen zemědělských výrobců v Kč/t (bez DPH)**

Plodina / rok	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Pšenice potravinářská	4 331	3 973	3 269	3 475	3 878	3 362	3 427	3 738	2 749
Pšenice krmná	3 725	3 166	2 528	2 886	3 339	2 751	2 829	3 249	2 336
Ječmen sladovnícký	4 119	3 804	3 196	3 782	4 429	4 099	3 831	3 805	3 241
Ječmen potravinářský	4 131	3 632	3 054	3 233	3 941	3 892	3 489	3 556	2 743
Ječmen krmný	3 523	2 930	2 240	2 622	3 234	2 852	2 698	3 077	2 348
Žito	3 762	3 533	2 693	2 745	3 801	3 623	3 519	3 388	2 342
Oves krmný	3 401	3 011	2 380	2 620	3 359	3 135	2 765	2 807	2 279
Kukuřice krmná	3 844	3 441	3 129	3 763	3 858	3 158	2 952	3 680	2 749

Pramen: ČSÚ

Roční průměry spotřebitelských cen v Kč/kg a meziroční indexy v %

Výrobek / rok	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Pšeničná mouka hrubá	10,68	9,94	8,70	7,60	8,52	8,46	8,48	9,27	7,92
Index (předch. rok = 100)	107,88	93,07	87,53	87,36	112,11	99,29	100,24	109,37	85,46
Pšeničná mouka polohr.	10,74	9,85	8,44	7,50	-	-	-	-	-
Index (předch. rok = 100)	106,87	91,71	85,69	88,86	-	-	-	-	-
Chléb kmínový	16,05	16,15	15,05	14,13	14,86	14,42	14,34	15,68	14,99
Index (předch. rok = 100)	117,15	100,62	93,19	93,89	105,17	97,04	99,47	109,34	95,57

Pramen: ČSÚ

Průměrné měsíční ceny zemědělských výrobců v Kč/t (bez DPH)

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Pšenice potravin.	1996/97	4 310	3 962	3 946	4 095	4 229	4 329	4 447	4 580	4 694	4 821	4 818	4 800
	1997/98	4 711	4 206	4 184	4 316	4 365	4 346	4 389	4 346	4 300	4 267	4 185	4 171
	1998/99	4 093	3 892	3 935	3 961	3 942	3 922	3 890	3 874	3 815	3 752	3 718	3 629
	1999/00	3 518	3 185	3 175	3 127	3 114	3 082	3 117	3 116	3 123	3 199	3 200	3 262
	2000/01	3 377	3 391	3 566	3 746	3 826	3 895	3 975	4 042	4 109	4 146	4 157	4 211
	2001/02	4 207	3 689	3 552	3 674	3 688	3 743	3 709	3 731	3 666	3 527	3 384	3 243
	2002/03	3 139	3 323	3 336	3 317	3 247	3 168	3 185	3 166	3 193	3 209	3 244	3 190
	2003/04	3 169	3 238	3 492	3 714	3 823	3 874	4 073	4 330	4 528	4 612	4 592	4 576
	2004/05	4 275	3 373	3 130	3 176	3 139	2 993	2 946	2 880	2 743	2 728	2 665	2 600
	2005/06	2 557	2 559	2 645	2 825	2 944	2 886	2 859	2 894	2 937	2 917	2 958	2 965
Pšenice krmná	2006/07	2 969	2 860	3 126									
	1996/97	3 361	3 273	3 271	3 493	3 626	3 691	3 731	3 819	3 886	3 997	3 948	4 009
	1997/98	3 956	3 699	3 624	3 610	3 610	3 599	3 522	3 503	3 451	3 413	3 347	3 383
	1998/99	3 296	3 091	3 097	3 041	3 037	3 072	2 992	2 965	2 953	3 027	2 946	2 883
	1999/00	2 776	2 364	2 368	2 432	2 455	2 485	2 543	2 636	2 644	2 723	2 772	2 847
	2000/01	2 874	2 853	2 918	3 049	3 167	3 167	3 210	3 350	3 427	3 553	3 597	3 611
	2001/02	3 568	3 245	3 206	3 198	3 214	3 237	3 207	3 225	3 219	3 127	3 073	2 875
	2002/03	2 735	2 507	2 461	2 504	2 526	2 547	2 550	2 527	2 570	2 594	2 630	2 609
	2003/04	2 572	2 628	2 979	3 139	3 189	3 324	3 351	3 624	3 957	3 872	3 809	3 742
	2004/05	3 715	3 029	2 877	2 816	2 821	2 657	2 612	2 520	2 455	2 439	2 407	2 428
	2005/06	2 424	2 264	2 155	2 230	2 227	2 255	2 251	2 295	2 309	2 395	2 425	2 456
	2006/07	2 482	2 478	2 527									

Tabulka pokračuje

Pokračování tabulky

Plodina	Mark. Rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Žito	1997/98	3 805	3 671	3 601	3 769	3 902	3 912	4 012	4 039	4 045	4 029	4 025	3 969
	1998/99	3 857	3 417	3 374	3 299	3 401	3 414	3 359	3 241	3 232	3 257	3 206	3 107
	1999/00	2 971	2 589	2 524	2 492	2 438	2 429	2 427	2 372	2 433	2 447	2 384	2 490
	2000/01	2 580	2 643	2 890	3 108	3 265	3 476	3 576	3 718	3 724	3 865	3 928	4 075
	2001/02	-	3 683	3 546	3 753	3 861	3 935	3 976	4 046	3 945	3 875	3 961	4 048
	2002/03	3 483	3 295	3 295	3 460	3 496	3 494	3 645	3 644	3 481	3 265	3 540	3 435
	2003/04	3 654	3 240	3 497	3 595	3 548	3 704	3 721	3 895	4 016	4 035	3 971	4 037
	2004/05	4 048	3 096	3 007	2 779	2 855	2 749	2 572	2 638	2 383	2 393	2 208	2 280
	2005/06	2 227	2 236	2 212	2 373	2 354	2 418	2 459	2 521	2 563	2 692	2 672	2 680
	2006/07	2 628	2 748	2 975									
Ječmen sladov.	1997/98	4 405	3 960	3 904	4 014	4 023	3 996	4 064	4 018	4 051	4 064	4 012	4 022
	1998/99	3 910	3 668	3 654	3 661	3 652	3 671	3 694	3 752	3 561	3 637	3 576	3 582
	1999/00	3 187	2 883	2 934	2 960	2 975	3 047	3 071	3 133	3 135	3 291	3 328	3 365
	2000/01	3 547	3 770	4 087	4 330	4 368	4 396	4 475	4 620	4 739	4 890	4 801	4 751
	2001/02	4 850	4 202	4 136	4 143	4 159	4 201	4 216	4 287	4 291	4 313	4 240	4 237
	2002/03	4 096	4 000	3 992	3 971	4 002	3 980	3 936	3 963	4 104	4 089	4 038	3 994
	2003/04	3 797	3 704	3 697	3 688	3 729	3 740	3 798	3 877	3 916	3 968	4 019	4 041
	2004/05	3 913	3 690	3 682	3 700	3 724	3 684	3 663	3 626	3 547	3 600	3 423	3 353
	2005/06	3 076	2 981	3 083	3 127	3 112	3 094	3 114	3 176	3 205	3 231	3 253	3 189
	2006/07	3 122	3 212	3 267									
Ječmen potravin.	1997/98	-	4 233	4 025	-	3 801	-	3 969	3 715	3 891	3 900	4 110	4 082
	1998/99	3 602	3 575	3 410	3 308	3 210	-	-	3 213	3 600	3 500	3 317	3 088
	1999/00	2 876	2 908	2 846	2 783	2 697	2 840	2 698	2 967	3 037	3 079	2 969	3 255
	2000/01	-	3 381	3 393	3 607	3 600	3 910	3 575	3 826	4 418	4 303	4 325	4 233
	2001/02	-	3 875	3 840	3 928	3 997	3 717	-	4 353	4 546	4 564	4 416	-
	2002/03	-	-	2 590	-	3 415	3 494	3 995	3 895	3 650	3 561	3 670	3 465
	2003/04	3 217	-	3 570	3 491	3 500	3 488	3 777	3 822	4 028	3 957	3 958	3 875
	2004/05	-	3 146	3 508	3 477	2 963	3 327	2 950	3 190	2 950	2 892	2 948	2 813
	2005/06	2 683	2 697	-	2 613	-	2 827	2 527	-	-	-	-	-
	2006/07	-	2 766	-									
Ječmen krmný	1997/98	3 515	3 422	3 449	3 483	3 407	3 414	3 361	3 370	3 404	3 461	3 308	3 214
	1998/99	2 918	2 788	2 812	2 863	2 815	2 741	2 781	2 755	2 647	2 715	2 612	2 619
	1999/00	2 345	1 985	2 045	2 144	2 190	2 264	2 245	2 415	2 345	2 464	2 540	2 621
	2000/01	2 570	2 620	2 803	2 765	2 916	2 890	2 965	3 224	3 217	3 436	3 477	3 608
	2001/02	3 209	3 110	3 171	3 178	3 215	3 245	3 267	3 361	3 312	3 358	3 327	3 101
	2002/03	2 628	2 551	-	2 609	2 672	2 570	2 637	2 648	2 648	2 610	2 685	2 616
	2003/04	2 499	2 454	2 718	2 790	2 909	3 032	3 076	3 409	3 543	3 530	3 532	3 463
	2004/05	3 217	2 945	2 891	2 820	2 767	2 659	2 612	2 600	2 544	2 477	2 471	2 419
	2005/06	2 322	2 150	2 178	2 256	2 314	2 281	2 348	2 407	2 379	2 434	2 416	2 455
	2006/07	2 431	2 368	2 431									
Oves krmný	1997/98	3 599	3 422	3 262	3 339	3 337	3 326	3 350	3 339	3 589	3 467	3 407	3 270
	1998/99	3 030	2 879	2 818	2 810	2 798	2 846	2 940	2 820	2 770	2 832	2 836	2 605
	1999/00	2 899	2 264	2 196	2 068	2 260	2 183	2 345	2 268	2 241	2 444	2 489	2 500
	2000/01	2 593	2 551	2 684	2 751	2 849	3 064	2 836	3 230	3 277	3 389	3 434	3 423
	2001/02	3 512	3 640	3 221	3 344	3 329	3 407	3 407	3 492	3 673	3 821	3 570	3 417
	2002/03	3 168	2 744	2 721	2 852	2 916	3 029	2 895	2 797	2 803	2 857	3 078	2 913
	2003/04	2 838	2 602	2 571	2 623	2 761	2 777	2 893	2 966	2 973	3 091	3 110	3 072
	2004/05	2 850	2 915	2 706	2 576	2 597	2 458	2 549	2 320	2 377	2 461	2 265	2 343
	2005/06	2 263	2 226	2 235	2 246	2 220	2 116	2 145	2 137	2 172	2 311	2 337	2 296
	2006/07	2 375	2 477	2 478									

Tabulka pokračuje

Dokončení tabulky

Plodina	Mark. rok	Měsíc											
		VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Kukuřice krmná	1997/98	4 695	4 650	4 400	3 730	3 611	3 565	3 657	3 755	3 594	3 472	3 470	3 797
	1998/99	3 645	3 745	3 692	3 734	3 241	3 189	3 245	3 173	3 257	3 261	3 221	3 179
	1999/00	3 460	3 377	3 645	3 106	3 022	3 152	3 166	3 232	3 208	3 358	3 349	3 475
	2000/01	3 481	3 713	3 609	3 790	3 873	3 945	3 960	3 927	4 028	4 009	3 981	4 029
	2001/02	3 974	3 961	3 896	3 721	3 628	3 537	3 617	3 587	3 559	3 460	3 527	3 485
	2002/03	3 337	3 216	3 211	2 803	2 618	2 528	2 649	2 701	2 728	2 667	2 584	2 668
	2003/04	2 594	2 727	3 008	3 300	3 438	3 594	3 703	3 987	4 172	4 117	4 118	4 138
	2004/05	4 234	3 852	3 800	3 320	2 915	2 875	2 790	2 820	2 831	2 826	2 682	2 747
	2005/06	2 812	2 788	2 751	2 864	2 586	2 581	2 606	2 779	2 764	2 753	2 723	2 792
	2006/07	2 828	2 801	2 887									

Pramen: ČSÚ

Průměrné ceny průmyslových výrobců vybraných mlýnských a pekárenských výrobků

	Měsíc											
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Pšeničná mouka hladká 00 extra – Kč/t												
2001	6 336,87	6 592,20	6 743,20	6 765,40	6 868,00	6 851,50	6 928,00	6 934,00	6 918,00	6 942,00	6 942,00	6 914,00
2002	6 894,00	6 957,50	6 960,00	6 942,50	6 792,50	6 790,00	6 732,50	6 695,00	6 632,50	6 632,50	6 640,00	6 630,00
2003	6 640,00	6 392,50	6 387,50	6 390,00	6 425,00	6 467,50	6 497,75	6 440,75	6 427,25	6 341,25	7 000,25	6 913,75
2004	6 992,50	7 331,50	7 378,98	7 366,22	7 501,28	7 582,54	7 632,74	7 605,64	7 204,32	6 941,66	6 850,72	6 806,70
2005	6 476,57	6 484,29	6 459,68	6 253,50	6 087,10	6 116,31	5 976,67	5 931,97	5 809,60	5 778,64	5 756,86	5 704,33
2006	5 815,14	5 804,65	5 854,62	5 878,83	6 088,74	6 078,68	6 087,43	6 000,82	6 071,88			
Pšeničná mouka hrubá, Zlatý klas – Kč/t												
2000	6 076,86	6 103,57	6 077,43	6 055,00	6 003,86	6 187,57	6 161,00	6 203,29	6 228,43	6 443,86	6 547,86	6 517,71
2001	6 530,29	6 684,57	6 710,86	6 728,71	6 741,57	6 804,00	6 846,00	6 833,14	6 839,00	6 799,86	6 759,00	6 756,43
2002	6 754,14	6 715,00	6 703,60	6 698,20	6 570,75	6 741,50	6 413,50	6 399,50	6 340,50	6 418,75	6 459,75	6 466,00
2003	6 458,00	6 435,75	6 444,25	6 412,50	6 421,50	6 470,25	6 421,75	6 439,25	6 437,50	6 458,25	6 809,25	7 095,75
2004	7 140,50	7 278,75	7 473,00	7 605,50	7 753,50	7 719,00	7 895,25	7 700,75	7 402,50	7 056,50	6 914,25	6 785,00
2005	ČSÚ dále nesleduje											
Pšeničná mouka polohrubá, výběr – Kč/t												
2000	6 507,38	6 339,61	6 327,11	6 154,11	6 197,11	6 217,13	6 273,70	6 332,71	6 340,00	6 419,71	6 566,31	6 575,71
2001	6 561,31	6 652,60	6 707,31	6 719,46	6 766,89	6 802,03	6 816,46	6 818,31	6 816,20	6 783,63	6 694,75	6 666,58
2002	6 687,28	6 735,13	6 717,78	6 725,23	6 546,43	6 479,49	6 403,98	6 355,04	6 312,75	6 372,75	6 377,00	6 372,25
2003	6 335,00	6 347,75	6 336,50	6 457,50	6 360,75	6 389,50	6 365,75	6 360,25	6 373,25	6 491,75	6 680,50	6 760,50
2004	6 956,00	7 166,50	7 527,50	7 517,25	7 815,25	7 640,25	7 726,00	7 637,50	7 308,50	6 826,00	6 526,75	6 485,75
2005	ČSÚ dále nesleduje											
Pšeničná mouka hladká pekařská – Kč/t												
2001	6 166,86	6 153,00	6 210,57	6 260,39	6 254,62	6 269,61	6 262,47	6 248,19	6 243,14	6 228,06	6 214,32	6 198,61
2002	6 206,83	6 184,04	6 169,28	6 136,09	6 066,64	6 054,22	5 985,25	5 909,32	5 929,54	5 908,55	5 927,85	5 884,75
2003	5 836,81	5 836,02	5 858,85	5 860,00	5 837,14	5 845,29	5 833,00	5 851,29	5 845,57	5 954,67	6 075,33	6 114,50
2004	6 219,00	6 503,17	6 653,83	6 693,67	6 764,00	6 737,83	6 759,83	6 753,33	6 722,50	6 499,33	6 398,17	6 378,00
2005	6 157,54	6 009,66	5 950,51	5 856,78	5 759,10	5 755,83	5 744,97	5 684,01	5 661,72	5 666,88	5 696,83	5 687,89
2006	5 639,21	5 648,90	5 544,29	5 687,20	5 669,23	5 636,82	5 641,32	5 606,72	5 661,50			
Pšeničná mouka chlebová – Kč/t												
2001	5 853,00	5 883,00	5 938,44	5 996,87	5 999,57	6 045,02	6 034,91	6 026,02	6 039,75	6 041,32	5 951,67	5 920,00
2002	5 920,00	5 872,00	5 872,00	5 848,00	5 770,00	5 740,00	5 665,00	5 632,50	5 617,50	5 572,50	5 572,50	5 527,50
2003	5 532,50	5 532,50	5 532,50	5 537,50	5 535,00	5 528,25	5 520,00	5 522,75	5 524,75	5 500,00	5 631,75	5 753,50
2004	5 755,00	6 217,50	6 335,00	6 342,50	6 420,00	6 412,50	6 545,00	6 417,50	6 420,00	6 062,50	6 022,50	6 017,50
2005	5 550,40	5 476,56	5 404,55	5 352,94	5 254,22	5 219,05	5 211,95	5 173,41	5 148,10	5 179,81	5 191,35	5 243,16
2006	5 309,72	5 279,28	5 274,93	5 260,33	5 239,17	5 211,08	5 255,02	5 591,20	5 591,39			

Tabulka pokračuje

Dokončení tabulky

	Měsíc											
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Žitná mouka chlebová – Kč/t												
2001	6 532,80	6 716,20	6 750,80	6 747,00	6 688,00	6 688,00	6 688,00	6 688,00	6 688,00	6 680,00	6 731,90	6 726,06
2002	6 727,50	6 677,50	6 681,45	6 683,89	6 606,07	6 599,37	6 502,46	6 480,78	6 433,18	6 361,75	6 310,00	6 301,25
2003	6 309,50	6 304,75	6 294,00	6 171,75	6 181,25	6 173,50	6 220,75	6 145,50	6 230,25	6 230,25	6 181,75	6 185,25
2004	6 154,25	6 201,00	6 213,50	6 273,75	6 246,00	6 235,25	6 253,25	6 251,00	6 227,75	6 251,50	6 026,75	5 971,00
2005	5 726,92	5 614,75	5 537,44	5 518,27	5 455,70	5 391,43	5 301,81	5 299,01	5 258,33	5 278,21	5 279,22	5 206,10
2006	5 309,72	5 279,28	5 274,93	5 260,33	5 239,17	5 211,08	5 255,02	5 591,2	5 591,39			
Chléb konzumní kmínový – Kč/kg												
2001	13,76	13,82	13,93	13,94	13,99	14,02	14,02	14,00	14,03	14,04	14,02	14,03
2002	13,96	14,00	13,98	14,07	14,09	14,04	14,05	14,00	13,69	13,62	13,60	13,61
2003	13,79	13,75	13,70	13,79	13,78	13,73	13,77	13,76	13,77	13,77	13,94	14,77
2004	14,71	14,78	14,59	14,69	14,65	14,52	14,55	14,49	14,50	14,51	14,53	14,49
2005	12,93	12,94	12,92	12,76	12,77	12,74	12,69	12,59	12,53	12,47	12,38	12,31
2006	12,29	12,21	12,27	12,07	12,02	12,10	13,04	13,94	13,90			
Pěčivo pšeničné bílé (rohlík) – Kč/kg												
2001	22,29	22,21	22,24	22,24	22,38	22,38	22,38	22,48	22,48	22,52	22,55	22,78
2002	22,78	22,87	22,87	23,00	23,14	23,11	23,11	22,81	22,77	22,74	22,74	22,72
2003	22,77	22,78	22,80	22,79	22,86	22,86	22,86	22,87	22,87	22,87	22,80	27,30
2004	27,15	27,88	27,83	27,77	27,77	27,76	27,81	27,77	27,82	27,73	27,61	27,64
2005	25,96	26,03	26,11	25,94	25,99	25,98	25,93	25,71	25,58	25,43	25,12	24,91
2006	24,52	24,47	24,33	24,16	24,13	24,38	26,43	28,22	28,07			

Pramen: ČSÚ

Průměrné spotřebitelské ceny vybraných mlýnských a pekářských výrobků v Kč

Výrobek	Rok	Měsíc											
		I.	I.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Pšeničná mouka hladká I kg	2002	8,47	8,46	8,29	8,30	8,30	8,27	8,20	8,19	8,17	8,05	7,99	8,04
	2003	8,05	8,02	8,00	7,83	7,93	7,99	8,01	7,98	7,95	8,34	8,60	8,77
	2004	8,95	9,02	9,20	9,14	9,25	9,20	9,21	9,16	9,29	9,05	8,32	8,04
	2005	8,23	8,26	7,90	7,99	8,01	7,93	7,79	7,79	7,60	7,65	7,38	7,01
	2006	7,18	7,12	7,40	7,26	7,48	7,42	7,40	7,55	7,55			
Pšeničná mouka hrubá I kg	2002	8,67	8,67	8,62	8,61	8,59	8,52	8,40	8,37	8,25	8,18	8,32	8,37
	2003	8,44	8,40	8,36	8,37	8,35	8,34	8,31	8,29	8,29	8,66	8,87	9,07
	2004	9,17	9,30	9,40	9,39	9,45	9,42	9,43	9,37	9,44	9,38	8,87	8,68
	2005	8,59	8,52	8,34	8,21	8,11	7,95	7,87	7,70	7,56	7,63	7,45	7,14
	2006	7,07	6,81	7,46	7,54	7,50	7,37	7,46	7,65	7,00			
Chléb konzumní kmínový I kg	2002	14,77	14,53	14,47	14,34	14,39	14,40	14,34	14,35	14,34	14,25	14,37	14,46
	2003	14,50	14,29	14,22	13,93	14,03	14,14	14,11	14,02	13,85	13,94	15,53	15,56
	2004	15,70	15,76	15,63	15,86	15,80	15,85	15,84	15,64	15,79	15,77	15,32	15,25
	2005	15,22	15,09	14,94	15,03	15,02	15,04	14,73	14,66	14,86	15,08	15,10	15,06
	2006	15,01	14,83	14,70	14,79	15,19	16,33	17,23	17,47	17,20			
Chléb celozrný I kg	2003	39,1	38,88	38,80	38,91	38,52	39,04	39,09	38,93	39,24	38,84	40,52	41,07
	2004	42,09	42,34	42,67	43,06	43,41	43,60	43,55	43,41	43,91	43,93	44,53	44,56
	2005	44,20	44,34	44,56	44,38	44,74	44,97	45,54	45,61	46,18	46,36	46,31	46,67
	2006	46,54	47,56	47,76	47,60	47,64	47,99	49,57	50,30	51,84			
	2002	26,12	26,06	25,95	25,82	25,88	25,50	25,30	25,47	25,42	25,28	25,36	25,55
Pěčivo pšeničné bílé I kg	2003	25,48	25,22	25,25	25,50	25,41	25,49	25,30	25,17	25,27	25,23	34,06	34,16
	2004	34,41	34,23	34,44	34,51	34,64	34,63	34,38	34,60	34,49	34,33	33,08	33,56
	2005	33,19	32,90	32,58	32,57	32,51	32,72	32,57	32,15	32,04	34,22	34,01	34,11
	2006	33,60	33,92	34,11	34,46	33,89	38,24	41,08	42,13	43,40			

Pramen: ČSÚ